

revista 32 8·VIII economieă 1975

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE
Institutul Central de Cercetări Economice

**PACEA,
PRIETENIA ȘI COLABORAREA
ÎNTRE POPOARE
SĂ TRIUMFE PE ÎNTREGUL GLOB PĂMÎNTESC!**

„Va trebui să acționăm și în viitor, pe baza principiilor și normelor care au guvernat lucrările Conferinței pentru securitate europeană, pentru a găsi împreună căile de lichidare defini-

tivă a surselor de încordare, pentru soluționarea problemelor majore în interesul fiecărei națiuni”

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvîntarea la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa)

Un moment important în dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și Statele Unite ale Americii: președinții

Nicolae Ceaușescu și Gerald Ford au semnat instrumentele de ratificare a Acordului comercial și Comunicatul comun.

„Este necesar să infăptuim asemenea relații în Europa, în care fiecare națiune, indiferent de orînduire socială sau de mărime, să poată participa cu drepturi egale la soluționarea tuturor problemelor, să aibă asigurate independența și suveranitatea, să se bucure din plin de binefacerile dezvoltării economico-sociale, ale progresului și civilizației“.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvîntarea rostită la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, Helsinki, 1 august 1975)

După succesul Conferinței general-europene

ACȚIUNE VIGUROASĂ PENTRU REALIZAREA ÎN FAPT A PĂCII ȘI COOPERĂRII ÎNTRE POPOARE

SEMNAREA Actului final al primei Conferințe general-europene pentru securitate și cooperare a marcat printr-un important succes sfîrșitul unei perioade din bogata istorie a popoarelor din această parte a lumii. A fost perioada caracterizată prin trecerea de la politica „războiului rece“, a încordării și confruntării, la o politică de colaborare care a inaugurat cursul spre destindere în viața internațională. Acest curs a devenit posibil datorită schimbării radicale a raportului de forțe pe plan internațional, schimbare favorabilă promovării și aplicării în fapt a unei politici noi, bazată pe egalitate și respect reciproc între națiuni și orientată spre soluționarea problemelor corespunzător dorinței de pace și aspirației spre bunăstare a tuturor popoarelor.

Aplicarea principiilor la care au aderat cele 33 de state europene, S.U.A. și Canada ai căror înalți reprezentanți au semnat la Helsinki Actul final al Conferinței – principiile deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, renunțării la orice formă de agresiune sau imixtiune în treburile interne ale altora, la folosirea forței sau a amenințării cu forța în raporturile dintre ele sau cu alte state – este de natură să asigure o temelie trainică păcii, colaborării și progresului economico-social al fiecărei națiuni. Se deschid în acest fel perspective rodnice concilierii popoarelor europene în noua etapă a vieții lor, etapa aplicării în practică a prevederilor asupra cărora s-a convenit în laborioasele dezbateri din cadrul Conferinței pentru securitate și cooperare.

Participantă activă la toate fazele Conferinței, autoare a numeroase propuneri avansate într-un spirit principial și constructiv, a căror contribuție la succesul final a fost larg apreciată pe plan internațional, România socialistă, prin glasul reprezentantului său cel mai autorizat, președintele Republicii, a dat o înaltă apreciere lucrărilor Conferinței general-europene, documentelor în care ele s-au concretizat, perspectivelor pe care le deschid.

Magistrala cuvîntare rostită în cadrul Conferinței de la Helsinki de președintele Nicolae Ceaușescu a avut un puternic răsunet în cercurile politice europene și nu numai europene, fiind apreciată în presa internațională ca o intervenție strălucită, ca o originală contribuție la dezbaterile problemelor cruciale ale vieții popoarelor. În cuvîntarea sa, președintele Nicolae Ceaușescu a exprimat convingerea că semnarea documentelor corespunde pe deplin intereselor poporului român, ale celorlalte popoare participante, cauzei securității, cooperării și păcii în Europa și în întreaga lume. O importanță deosebită revine, după părerea României, faptului că s-au adoptat de comun acord o serie de măsuri menite să ducă la sporirea încrederii, să deschidă calea unor noi pași în direcția soluționării problemelor dezarmării în Europa. Totodată, înaltul reprezentant al României a respins cu fermitate politica de dictat și amestecul în treburile altor popoare, a pus accent pe necesitatea democratizării relațiilor internaționale.

Succesul Conferinței, traducerea în fapt a prevederilor ei vor reprezenta o cucerire de importanță istorică ce va putea deschide o eră nouă în Europa, în conviețuirea popoarelor ei, în realizarea voinței lor de pace și progres. Ca unul din leagănele civilizației umane, Europa a adus și continuă să aducă însemnate contribuții la dezvoltarea forțelor de producție ale omenirii; la continua înflorire a științei, a tehnicii și a culturii. Pe de altă parte, pe acest continent și-au avut originea în secolul nostru două mari conflagrații mondiale care au constituit frîne ale progresului umanității, i-au produs acesteia imense pierderi omenești și materiale. Aplicarea prevederilor Actului final al Conferinței general-europene este menită și poate să asigure tuturor popoarelor continentului o reală securitate, o dezvoltare liberă la adăpost de orice agre-

siune sau imixtiune, înnoind istoria Europei și folosind din experiențele sale trecute și din potențialul său actual numai ceea ce contribuie la viața pașnică și la progresul economico-social al popoarelor din această parte a lumii, al omenirii în întregul ei.

Istoria, a declarat președintele Nicolae Ceaușescu de la tribuna Conferinței de la Helsinki, va judeca nu numai documentele semnate și declarațiile făcute, „ci și felul în care fiecare stat, fiecare guvern și conducător de stat sau guvern va acționa pentru realizarea acestor documente, pentru ca speranțele contemporanilor noștri să fie împlinite, pentru ca acțiunile guvernelor noastre să răspundă năzuințelor de bunăstare, libertate și pace ale tuturor națiunilor“.

DEZIDERATUL suprem care se desprinde din Actul final al Conferinței general-europene și care a fost reliefat de înaltul reprezentant al României, este crearea unei Europe unite, bazată pe națiuni independente, pe colaborarea pașnică și egală în drepturi între toate statele, fără deosebire de orînduire socială sau de mărime. Principiul fundamental al egalității tuturor statelor participante, promovat cu fermitate și consecvență de țara noastră, și-a găsit aplicarea în toate fazele Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, statornicindu-se astfel norme democratice care conturează o nouă metodologie în practica diplomației mondiale.

Așa cum se stipulează în documentele adoptate de Conferința general-europeană, statele sînt egale în drepturi oricare ar fi nivelul de dezvoltare al economiei lor. Aceasta nu înseamnă însă că se ignorează importanța pe care o pot avea diferențele de nivel de dezvoltare pentru desfășurarea concretă a cooperării între țări, pentru modalitățile de structurare a relațiilor între state. În preambulul capitolului din Actul final care se referă la „Cooperarea în domeniul economiei, științei și tehnicii și mediului inconjurător“ se precizează că statele semnatare țin seama de „interesele țărilor în curs de dezvoltare din lumea întreagă, inclusiv celea dintre țările participante atît timp cît se găsesc în curs de dezvoltare din punct de vedere economic“. Se reafirmă, totodată, voința statelor „de a coopera pentru realizarea scopurilor și a obiectivelor stabilite de organele corespunzătoare ale Națiunilor Unite în documentele referitoare la dezvoltare“, documente care prevăd, după cum se știe, necesitatea unor eforturi susținute, continue, pentru reducerea treptată și lichidarea decalajelor economice contemporane.

Efectele concrete ale unor astfel de stipulări, ale faptului că se ia act de existența unor țări în curs de dezvoltare în diferite zone ale Europei și de nevoile lor specifice în materia de cooperare, vor depinde bineînțeles de modul de aplicare a hotărîrilor adoptate. Ceea ce este însă cert este faptul că realizarea efectivă a egalității statelor presupune realizarea și a condițiilor materiale necesare. În lume există țări populate de sute de milioane de oameni al căror venit național pe locuitor nu depășește 100 de dolari anual sau este chiar inferior acestui nivel. Ar fi greu să se vorbească de egalitate, cel puțin în termeni economici, între astfel de țări și țările bogate al căror venit național pe locuitor este de cîteva mii de dolari pe an. Chiar și în Europa venitul național pe locuitor al celor mai dezvoltate țări reprezintă un multiplu al venitului dintr-o serie de țări rămase în urmă în dezvoltarea lor ca o consecință a vechii politici de inegalitate, de forță și dictat, a politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste. Unor aseme-

nea situații va trebui să li se pună capăt cit mai grabnic pentru ca prevederile documentelor Conferinței general-europene să se întruchipeze în realități vii, innoitoare.

Totodată, este evident că cerința realizării condițiilor materiale necesare ale înfăptuirii egalității în drepturi a statelor nu poate să rămână limitată la Europa. Cum arăta președintele Nicolae Ceaușescu la Helsinki: „Concluzionând strins între ele, popoarele europene pot și trebuie să acționeze cu mai multă hotărâre pentru extinderea colaborării cu țările în curs de dezvoltare, pentru lichidarea vechii politici de inechitate care a dus la împărțirea lumii în țări bogate și țări sărace, pentru realizarea noii ordini economice internaționale, care să asigure progresul armonios al fiecărei națiuni, egalizarea relativă a nivelurilor de dezvoltare, stabilitatea economică internațională, bunăstarea și pacea fiecărui popor”.

Această mare sarcină care se află astăzi la loc de frunte pe agenda de priorități ale omenirii — de a atenua și a lichida treptat discrepanțele adânci în domeniul economic — necesită firește, pe lângă voința politică, mobilizarea unor însemnate resurse financiare și materiale, importanta restructurări în modalitățile de utilizare a bogățiilor naturale și a potențialului tehnic și de creativitate al omenirii. Nu este vorba însă de necesitatea unei deturări de resurse, oricare ar fi natura lor, de la utilizări la fel de prioritare, la fel de importante pentru pacea și bunăstarea omenirii. Dimpotrivă, este vorba de a folosi mai rațional din punctul de vedere al tuturor țărilor și popoarelor, în interesul omenirii ca tot, posibilități materiale și financiare care astăzi sînt risipite. Așa cum s-a arătat la Plenara comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României din 21—22 iulie 1975, cumvarea risipei caracteristice societății de consum capitalist, aflate astăzi într-o criză economică serioasă, care pe de o parte restructurarea relațiilor internaționale, instituirea unei noi ordini economice mondiale, iar pe de altă parte o reorganizare a consumului pe baze raționale, pornindu-se de la necesitățile reale. Falimentul societății de consum a arătat încă o dată cit de subredă și în același timp cit de intolerabilă este în lumea de astăzi suprad dezvoltarea unor părți de subdezvoltarea altora. Nu este vorba ca cei care pînă nu de mult au avut o situație privilegiată să trăiască mai rău, ci ca cei defavorizați pînă de când de structurile politice și economice vechi ale lumii să fie ajutați să-și dezvolte accelerat economia pentru a putea să trăiască și ei mai bine.

O formă deosebit de crasă a risipei care dăinuie în lumea contemporană este cea pricinuită de continuarea înarmărilor și întreținerea unor forte armate de dimensiuni excesive, ceea ce eșește anual peste 200 de miliarde de dolari. Și nu este vorba numai de proporțiile exorbitante ale cheltuielilor ca atare, ci și de faptul că un imens potențial de cercetare, care ar fi capabil să îmbunătățească mai repede traiul întregii omeniri, să reducă mai devreme decalajele economice, este pus în slujba acelorași scopuri nefaste. Dînd glas aspirației unanime a popoarelor către pace și bunăstare, președintele Nicolae Ceaușescu a declarat în cuvîntarea rostită la Helsinki: „Urișele mijloace materiale și umane folosite în scopuri militare trebuie consacrate dezvoltării economice-sociale a popoarelor europene, sprijinirii țărilor slab dezvoltate pentru un proces mai rapid, făuririi unei lumi mai drepte și mai bune. Să facem totul ca minunatele cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane să nu mai fie puse în serviciul înarmării și distrugerii, ci în slujba progresului, bunăstării, libertății și fericirii tuturor popoarelor”.

POZIȚIA neabătut constructivă a României, de la începutul și pînă la sfîrșitul Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, principialitatea și realismul cu care țara noastră a contribuit la importantul succes reprezentat de încheierea Conferinței prin semnarea documentelor convenite și cu care în prezent își aduce aportul la conturarea perspectivelor conlucrării popoarelor europene în noua etapă care începe în viața lor — toate acestea și-au găsit încununarea în reprezentarea României la faza finală de la Helsinki de către președintele Nicolae Ceaușescu, exponentul cel mai fidel al voinței de pace și cooperare a poporului român. Cuvîntarea rostită la Helsinki de tovarășul Nicolae Ceaușescu a constituit nu numai a sînteră strălucită a pozițiilor susținute în toate fazele conferinței de România socialistă. În această cuvîntare se analizează profund situația politică și economică pe plan european și mondial sub o mare varietate de aspecte. Totodată, ea deschide o largă perspectivă asupra a ceea ce trebuie întreprins în continuare în domeniul securității și cooperării în Europa, pentru a transforma continentul nostru într-un continent al păcii, bunăstării și înfloririi tuturor națiunilor.

Problemele umanitare au constituit, după cum se știe, o pre-

ocupare cu o anumită pondere în negocierile desfășurate în cadrul Conferinței general-europene, și ele se oglindesc în Actul final adoptat. Arătînd importanța prevederilor asupra cărora s-a căzut de acord în această privință, șeful statului român a subliniat, în același timp, că în viitor va trebui, poate, să se acorde mai multă atenție în tratativele pe plan european condițiilor de muncă și de viață ale milioane de oameni care sînt nevoiți să-și părăsească familia, patria, în căutare de lucru. Alături de afirmarea altor drepturi și preocupări, cu care România socialistă a fost de altfel întru totul de acord, ar fi fost necesar să se dea mai multă atenție condițiilor de muncă ale muncitorilor, țăranilor, intelectualității, ale păturilor mijlocii. Zecile și sutele de milioane de oameni care muncesc din greu în uzine, în mine, pe ogoare, trebuie să aibă posibilitatea să ducă o viață demnă, în condiții de bunăstare.

Securitatea europeană, a subliniat în altă ordine de idei președintele Nicolae Ceaușescu, nu trebuie înțeleasă în sensul că ar însemna o rezolvare a problemelor între diferite zone geografice sau între diferite blocuri. În Europa există state cu orînduiri sociale diferite, există state mari și mici. Înăptuirea securității și cooperării în Europa trebuie să se refere deopotrivă la așezarea pe baze noi a relațiilor dintre aceste state, indiferent dacă sînt situate în Vest sau Est, Nord sau Sud. Participarea statelor la diferite blocuri, deosebirile de orînduire socială dintre ele, și nici mărimea lor desigur, nu trebuie să afecteze în vreun fel aplicarea și realizarea tuturor principiilor și normelor consemnate în Actul final.

O ilustrare a modului cum se pot desfășura relații reciproce avantajoase între țări cu orînduiri sociale diferite, de mărimi și cu niveluri de dezvoltare diferite, a oferit-o recenta vizită oficială efectuată în țara noastră de președintele S.U.A., Gerald Ford. În Comunicatul comun semnat la încheierea vizitei de președinții Nicolae Ceaușescu și Gerald Ford se arată că, pornindu-se de la evoluția pozitivă a legăturilor de cooperare dintre organizațiile economice din cele două țări, s-a exprimat hotărîrea de a se încuraja dezvoltarea acestora pentru realizarea de acțiuni comune, inclusiv înființarea de societăți mixte de producție și comercializare. „Cei doi președinți, se arată în Comunicatul comun semnat la 3 august a.c., au subliniat sprijinul lor pentru o ordine internațională justă și echitabilă în cadrul căreia să fie respectat dreptul fiecărei țări, indiferent de mărime sau sistem politic, economic și social, de a-și alege propriul destin, la adăpost de folosirea forței sau a amenințării cu fața. Într-o asemenea ordine internațională fiecare țară poate să se dezvolte în mod liber, pe baza respectării stricte a independenței, suveranității naționale, egalității în drepturi și neintervenției în treburile sale interne”. Sînt constatări care corespund literei și spiritului Actului final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, după cum îi corespunde acordarea reciprocă, în relațiile dintre cele două țări, a clauzei națiunii celei mai favorizate, ceea ce deschide perspective ample pentru dezvoltarea relațiilor economice dintre România și S.U.A.

În momentul de față și în perioada care urmează, înăptuirea principiilor stabilite de comun acord de semnarii documentelor primei Conferințe general-europene este de cea mai înaltă importanță pentru ca succesul acestei conferințe să se facă simțit concret în viața popoarelor. În nici un caz nu trebuie să se creeze iluzia că acum, după semnarea Actului final, se poate sta liniștit în așteptarea unor rezultate care ar veni de la sine. Dimpotrivă, urmează o etapă nouă, hotărîtoare pentru viața popoarelor europene, aceea a eforturilor pentru traducerea în fapt a principiilor convenite, pentru realizarea în fapt a păcii, bunăstării și libertății.

„De la această înaltă tribună, a declarat la Helsinki președintele Nicolae Ceaușescu, sînt împuternicit să afirm solemn că Republica Socialistă România este ferm hotărîtă să acționeze cu toate forțele pentru a-și aduce contribuția la înăptuirea securității, cooperării și păcii în Europa, la crearea noii ordini economice internaționale, la instaurarea unei păci trainice între toate popoarele planetei”.

Dealtfel, acestea sînt linii directoare permanente ale politicii externe a României socialiste, aplicate cu consecvență în abordarea tuturor problemelor majore ale relațiilor dintre state. În Programul Partidului Comunist Român, adoptat de Congresul al XI-lea al partidului, se subliniază în mod deosebit că instaurarea unor relații noi în Europa, asigurarea securității tuturor națiunilor, reprezintă o sarcină fundamentală a popoarelor europene, de aceasta depinzînd însuși progresul lor viitor, și că există reale posibilități de a se înfăptui acest deziderat, de a transforma Europa într-un continent al colaborării și păcii. Reafirmarea acestor idei fundamentale de către președintele Nicolae Ceaușescu la Helsinki, întreaga cuvîntare a șefului statului român rostită de la tribuna marelui forum european se bucură, de aceea, de unanima adeviziune a tuturor cetățenilor Republicii Socialiste România, fiind primite cu sentimente de vie satisfacție și deplină aprobare. Semnătura tovarășului Nicolae Ceaușescu pe Actul final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa poartă girul întregului nostru popor.

L. STROJA

Munca — mod de afirmare plenară a personalității umane

„Munca devine tot mai mult o necesitate și o datorie de onoare. Pe această bază se asigură satisfacerea tot mai deplină a cerințelor materiale și spirituale — determinate în mod științific — ale întregului popor”.

NICOLAE CEAUȘESCU

DUPĂ CUM SE ȘTIE, etapa actuală de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră este etapa hotărâtoare pentru trecerea la comunism, este perioada în care socialismul va trebui să își manifeste superioritatea sa în toate planurile existențiale, perioada în care vor trebui activate toate resursele socialismului, materiale și spirituale, în scopul asigurării unor ritmuri înalte de dezvoltare care să permită depășirea concretă și imediată a tuturor limitelor impuse — într-o fază inițială (printre altele, de nivelul economic înapoiat de la care am pornit) — manifestări totale, atocuprinzătoare a superiorității noii orânduiri: diminuarea și lichidarea decalajelor care ne mai despart încă de țările dezvoltate economic, afirmarea României socialiste ca țară suverană și independentă, cu o economie puternic dezvoltată, activă în lupta popoarelor pentru pace și progres social.

Realizarea acestor obiective depinde, în această perioadă, de munca susținută a clasei muncitoare, a țărănimii, a intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, ca muncă creatoare (de valori materiale și spirituale), de creșterea calității muncii, a randamentului, a eficienței ei, de activarea inițiativelor, dezvoltarea creativității în muncă, creșterea gradului de competență și responsabilitate a tuturor indivizilor (subiecți — agenți, decidenți și (sau) executori) purtători ai acestor activități.

Munca devine astfel atit o condiție majoră și singura cale de propagare a fărui, de ridicare a ei pe trepte superioare ale civilizației socialiste (comuniste), cit și condiția și modalitatea plenară de împlinire a personalității: căpătînd un caracter profund uman, potențînd totalitatea valențelor creatoare ale personalității, ea devine principalul izvor de fericire personală în contextul fericirii întregului popor.

În această perspectivă procesul formării societății socialiste multilateral dezvoltate cuprinde — totodată — procesul: a) de formare a omului și a personalității sale în muncă și pentru muncă, în conformitate cu idealurile majore ale comunismului și b) de participare și afirmare a sa (și a tuturor) nu fictiv, ci real și concret, în funcție de capacitățile individului ca subiect-agent (decident și (sau) executor) prin muncă, la edificarea noii societăți: două planuri care implică omul societății socialiste (comuniste) ca obiect și subiect al transformărilor revoluționare, centrul dezvoltării și autodezvoltării, totodată.

Această perspectivă în studiul personalității permite abordarea problematicii în raport cu condițiile existențiale ale omului contemporan (individ și (sau) comunitate) cu realizarea destinului său ca ființă liberă, capabilă să-și recreze conștient și activ (cu sens de transformare) viitorul său din multipli victori posibili pe temelii de opțiunii libere, întemeiate prin cunoaștere, în conformitate cu idealul comunist de echitate și dreptate.

Creativitatea ca dimensiune a personalității este prelungită, astfel, din domeniul posibilului în domeniul realului: în muncă (practică socială), în activitatea de creație de nou, invenție, obiectivate în inovație socială (în și prin praxis).

Documentele Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român, Programul partidului exprimă cu claritate această dimensiune majoră a muncii: caracterul ei creator, spre binele societății și al personalității, eliberate de asuprire și exploatare. În acest sens, înlăptuirea Programului Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism cere eforturi susținute din partea oamenilor muncii, a întregului popor, dar nu pur și simplu eforturi fizice și (sau) intelectuale, ci *muncă creatoare, novatoare, de maximă productivitate, eficiență, randament*.

Pictură de Henri Catargi: „Muncitor”

Desigur, cerința unei munci de o asemenea calitate se pune pentru toate tipurile de activități, dar în primul rînd în sfera activităților economice, de producere a bunurilor materiale, creșterea productivității muncii sociale pe baza creșterii gradului de mecanizare și automatizare a procesului de producție, și a îmbunătățirii calității forței de muncă, constituind în cincinalul următor — așa cum se arată în Directivele Congresului al XI-lea — unul din factorii de bază în dezvoltarea generală a societății.

Munca novatoare depășește limitele unui comportament acționalist strict conformist, dimpotrivă, ea presupune un comportament critic, constructiv cu o bogată încărcătură de responsabilitate socială, angajare în timp și istorie, angajare ce presupune, totodată, asumarea conștient-liberă a riscurilor acestei angajări.

În concepția partidului nostru munca (practică socială) ca invenție, creație de noi valori (materiale și spirituale) pentru satisfacerea plenară a trebuințelor (individuale și ale colectivității) determinate în mod științific, încetează de a mai fi simplă condiție de existență, ci devine manifestarea deplină a esenței omului: aceea de creator de valori. În această accepțiune munca încetează de a mai fi o formă de alienare a omului, trăită în plan subiectiv ca o constrîngere, ea devine muncă liberă care — încă de pe acum — înglobează în conținutul său înțelegerea îndatoririlor față de societate (obligății interiorizate, conștientizate în plan subiectiv și asumate liber), îndatoriri supuse riguros controlului și autocontrolului exigențelor sociale mereu mai înalte și autoexigențelor (ca asumare conștientă, liberă a acestor exigențe).

Dezvoltarea personalității umane — un proces conștient, unitar, continuu

DUPĂ CUM SE ȘTIE, munca a constituit întotdeauna condiția de bază a vieții omului, premisă fundamentală în realizarea procesului social. Dar nu întotdeauna munca a fost — obiectiv și subiectiv — trăită ca o manifestare de sine a personalității. Lui Marx îi revine meritul de a fi analizat în mod științific înstrăinarea muncii în capitalism și caracterul istoric al acestui proces.

Încă în „Ideologia germană” Marx și Engels au demonstrat faptul că: pe o anumită treaptă de dezvoltare istorică forțele

de producție scapă de sub controlul indivizilor (producători), încetează de a fi forțe ale lor, devenind forțe ale proprietății private, adică ale indivizilor în măsura în care sînt proprietari privați; că, în aceste condiții, raporturile sociale ca raporturi materiale de producție, fac ca munca umană să piardă caracterul de „manifestare de sine”, ca majoritatea indivizilor „să fie lipsiți de orice conținut real al vieții”; că „singura legătură pe care ei o mai au cu forțele productive și cu propria lor existență «munca» a pierdut pînă și aparența de activitate proprie și le menține existența mutilind-o”²⁾.

În aceste condiții „viața materială apare ca scop, iar producerea acestei vieți materiale, munca... apare ca mijloc”³⁾.

În condițiile unei existențe alienate, munca pierde caracterul său social, munca, socială prin esență, devine aparență și manifestarea unor obligații și constrîngerii individuale; în loc de a fi expresia manifestării unei nevoi umane, munca devine, în aceste condiții, simplul mijloc de existență.

Analizînd fenomenul instrăinării ca fenomen istoric obiectiv, Marx arată că explicația cauzală a acestui fenomen, precum și analiza condițiilor depășirii lui, trebuie găsit în dinamica contradicțiilor modului de producție capitalist, revoluția socialistă fiind singura posibilitate care deschide perspectiva unei noi societăți, societatea comunistă, care — prin crearea unor condiții materiale ce să permită eliberarea tuturor indivizilor: dezvoltarea nelimitată a forțelor de producție, a unor relații de producție superioare, a culturii și învățămîntului — să permită dezvoltarea indivizilor ca personalități multilaterale dezvoltate.

Dacă în societatea capitalistă — modernă și contemporană — datorită caracterului instrăinat al muncii, dezumanizat, dezvoltarea și afirmarea personalității se realizează îndeosebi în o serie de tipuri de activități în afara muncii productive (practică socială), reduse ca număr și cu o sferă de cuprindere (a indivizilor) restrînsă, dezvoltarea și afirmarea personalității umane (individ, comunitate) avînd un caracter mai mult spontan, și profund contradictoriu, în societatea socialistă, unde munca liberă, novatoare, creatoare de valori (materiale și spirituale) reprezintă condiția și modalitatea pleneră de dezvoltare și afirmare a personalității (individ — comunitate națională), dezvoltarea și împlinirea personalității sînt posibile în cadrul muncii practice sociale și la nivelul masei indivizilor.

În literatura de specialitate se consideră că în prezent creașivitatea, nota definitorie a unei personalități dezvoltate, se poate manifesta în orice domeniu de activitate: în artă, în știință și tehnică, în activitatea economică, de organizare și conducere, în activitatea didactică etc. Fără să negăm existența unor domenii de activități privilegiate, creativitatea este o facultate a personalității determinată de un complex de factori genetici și educaționali și potențată în activitatea personalității (indivizi, colectivitate). În acest sens, considerăm că toți indivizii, toate colectivele de muncă, în condițiile societății socialiste dezvoltate și apoi în comunism, pot deveni — pe temeiul interacțiunii factorilor obiectivi și subiectivi — în principiu personalități multilaterale dezvoltate, nu însă cu un același indice de creativitate, ci diferențiat de la individ la individ, funcție de capacități, de posibilitatea fiecăruia de a potența această energie în activități recunoscute și asimilate social.

Aceasta explică faptul că alegerea, repartizarea și promovarea cadrelor după o evaluare reală a acestor calități, a posibilități potențării lor în muncă creatoare, rămîn — alături de alte cerințe — o constantă definitorie în politica partidului nostru de promovare a cadrelor, acordîndu-se o importanță deosebită valorizării raționale, cu maximă eficiență a întregului potențial creator al personalității.

De asemenea, nu se poate omite situația în care socialismul deși asigură în principiu condiții obiective, egale de formare și dezvoltare a personalității fiecărui individ (și a tuturor indivizilor) în muncă și pentru muncă (dezvoltarea continuă a forțelor de producție, perfecționarea relațiilor de producție, asigurarea dreptului la muncă, învățămînt și cultură pentru toți indivizii, perfecționarea sistemului democrației etc.), o perioadă de timp se mențin — după cum se știe, cel puțin în condițiile noastre actuale — o seamă de contradicții între posibil și real — specifice etapei istorice pe care o trecem, generate de o serie de factori situaționali specifici în care se formează și se dezvoltă personalitatea (indivizilor și a colectivităților) și care vor influența procesul formării și manifestării ei. Condiții diferite de formare și dezvoltare a personalității sînt generate, de asemenea, și de faptul că și în socialism nu toate tipurile de activități socialmente necesare, solicită în măsură egală forța creatoare a personalității, spiritul inventiv al individului, unele activități rămînd activități de rutină, de care societatea nu se poate elibera, dar care deocamdată, nu se pot realiza pe calea mecanizării și automatizării.

În Programul Partidului Comunist Român, prevederea referitoare la lichidarea condițiilor obiective care mențin deosebirea în procesul formării și dezvoltării personalității este legată direct de procesul de omogenizare a societății, a apropierei treptate dintre munca fizică și munca intelectuală, dintre oraș și sat, lichidîndu-se pe această cale deosebirea esențiale dintre clase și diferite categorii sociale, dintre indivizi în cadrul aceleiași clase sociale și categorii sociale, înlăturîndu-se în general deosebirea ce nu

decurg direct din diviziunea muncii, în condițiile progresului științific și tehnic contemporan. Acest proces obiectiv legitime și va desfășura ca un proces conștient și unitar la nivelul practicii sociale, ce va cuprinde — în cadrul unei interacțiuni sistematice — toate structurile de activități — atît pe verticală cît și pe orizontală — fiind orientat și direcționat astfel încît să asigure cadrul obiectiv, atotcuprinzător, optim, de formare și manifestare pleneră a personalității fiecărui individ (și a tuturor), ca personalitate multilaterală dezvoltată, cu un orizont spiritual larg: politic, moral, cultural, științific-tehnic și economic, cu o temeinică pregătire profesională, calități valorificate în munca socială, creatoare de valori noi, materiale și spirituale.

Autocunoașterea și autodinizarea aptitudinilor individuale

DESIGUR că în perspectiva realizării — ca proces treptat al omogenizării societății sub raport economic, social, cultural, în condițiile dezvoltării unui sistem de instituții care să stimuleze creativitatea și să activeze participarea conștientă a maselor la procesul istoric în dubla lor calitate de proprietari și producători-beneficiari, factorii obiectivi în formarea și dezvoltarea personalității umane vor continua să acționeze în egală măsură. Dar dacă în orice epocă istorică un rol important în formarea personalității puternic individualizate l-a avut însuși individul ca structură bio-psiho-socială, cu atît mai mult în condițiile socialismului și comunismului, prin excelență proces istoric conștient, formarea, dezvoltarea și afirmarea personalității nu pot fi gîndite în afara calității subiectivității, a structurii psihice a individului, care va influența direct procesul de formare a personalității — ca obiect — și de manifestare a personalității — ca subiect-agent al dezvoltării.

Oamenii societății socialiste, beneficiari, în principiu, egali — fiecare și toți — ai patrimoniului social, dispunînd de capacitatea de asimilare a acestui patrimoniu la nivel de individ, obiectivată apoi — prin muncă — în produse ale activității sociale, recunoscute și asimilate social, în proporții determinate direct de dimensiunile și calitatea subiectivității, de o serie de însușiri și calități cum ar fi: dimensiunea cognitivă, competență profesională, dăruire de sine, capacitatea de autodisciplinare, însușiri recunoscute și afirmate social, ce dau în grade și proporții diferite atribute ale originalității și unicității personalității, indiferent de tipul de activități în care se formează și se afirmă.

De aceea, asigurînd în principiu egalitatea economică, social-politică și culturală între toți membrii societății, socialismul nu realizează — ca proces spontan — transformarea fiecărui individ (și a tuturor) ca personalitate. Procesul formării personalității în socialism este un proces conștient, activ, de durată, care ține nu numai de factorii obiectivi, ci — în etapa actuală în egală măsură, poate chiar în mai mare măsură — de factorul subiectiv, de o nouă calitate a subiectivității, a structurii psihice a individului, transformarea oamenilor în afara cărora nu se poate concepe transformarea societății fiind una din sarcinile cele mai grele ale etapei actuale.

O deosebită importanță are în acest scop munca ideologică politică susținută de orientare și îndrumare a comunistilor, a tuturor oamenilor muncii, în sensul înțelegerii necesităților istorice sociale, a dezvoltării spiritului critic și autocritic care să asigure autocunoașterea, autostimularea și autodinizarea aptitudinilor pozitive, negarea trăsăturilor negative ale comportamentelor, autoaprecierea obiectivă a rolului și funcțiilor sociale pe care le poate îndeplini fiecare în mod optim în societate, calități care să permită autoangajarea pleneră a personalității, în calitate de creator a propriei sale personalități, afirmate în primul rînd în activitatea productivă și în egală măsură în activitatea obștească și politică.

În perspectiva construcției societății socialiste (comuniste), teoria marxistă a personalității pune și încearcă să soluționeze problemele raportului individ-societate, în sensul corelării nevoilor individului cu interesele societății, în sensul realizării cerințelor adaptării individului imperatiivelor majore ale istoriei nu prin izolarea individului de colectivitate, a vieții sale subiective de viața socială, obiectivă, sau prin dizolvarea lui în grupul social din care face parte, ci prin integrarea sa organică, în sensul afirmării potențialului său creator — fapt posibil numai în și prin muncă — în eforturile creatoare unite ale colectivității, pentru realizarea marilor idealuri sociale a timpului istoric dat ca timp al său: „În mijlocul maselor largi populare, personalitatea nu se pierde, ci se afirmă tot mai puternic, odată cu afirmarea întregii națiuni”⁴⁾.

Georgeta HALAȘAN

¹⁾ Nicolae Ceaușescu: Raport la cel de al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român, Editura politică, 1974, pag. 100—101.

²⁾ K. Marx, Fr. Engels — Ideologia germană, Editura politică, 1956, pag. 67.

³⁾ Ibidem.

⁴⁾ Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism, Editura politică, 1975 pag. 166.

**ECONOMIE
NATIONALA**

Cincinalul 1976 - 1980: orientări, ritmuri, eficiență

**INVESTIȚIILE
ÎN NOUL CINCINAL (1)**

PE FUNDAMENTUL TRAINIC al stadiului atins în dezvoltarea și modernizarea economiei naționale și în concordanță cu posibilitățile și necesitățile economiei românești și cu evoluția mondială contemporană, Congresul al XI-lea al partidului a stabilit liniile esențiale ale dezvoltării României în perioada 1976—1980 și în următorul deceniu. Cincinalul 1976—1980 — cea de a doua treaptă de cinci ani a etapei strategice de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a țării noastre spre comunism — va asigura largirea impetuoasă a bazei tehnico-materiale a societății, condiție esențială a procesului de reducere și lichidare a decalajului ce mai desparte țara noastră de țările avansate economic. Creșterea economică va purta în continuare un caracter echilibrat, un ritm susținut: vor fi întreprinși noi și însemnați pași în direcția creșterii și modernizării aparatului de producție, a îmbunătățirii structurii economiei naționale, a ramurilor și subramurilor, a distribuției forțelor de producție pe întinsul patriei. La baza dezvoltării și modernizării întregii economii naționale va sta continuarea fermă a politicii de industrializare socialistă, care, așa cum se arată în Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism, reprezintă factorul primordial al dezvoltării forțelor de producție, al progresului economic și social al țării. Preocupările menite să asigure dezvoltării economiei un caracter industrial tot mai puternic, pentru accentuarea poziției conducătoare a industriei în ansamblul economiei naționale, se vor îmbina în mod organic cu preocupările consecvente pentru accelerarea procesului de dezvoltare intensivă și de modernizare a agriculturii, ramură a economiei, care, în condițiile țării noastre, are o importanță deosebită. În ritm rapid vor crește capacitățile de producție, se vor crea noi ramuri și subramuri, noi întreprinderi, se va moderniza, diversifica și perfecționa producția în unitățile existente. O largire puternică va cunoaște baza tehnică materială a transporturilor de bunuri și persoane, a circulației și desfacerii mărfurilor, pentru cercetarea științifică, învățământ, ocrotirea sănătății, educație fizică și sport etc.

CREȘTEREA CONTINUĂ ÎN RITM SUSTINUT ȘI REPARTIZAREA RATIONALĂ A VENITULUI NAȚIONAL. BAZĂ A ÎNFĂPTUIRII PROGRAMULUI SPORIT DE INVESTIȚII.

Toate acestea necesită o mare acumulare de mijloace a căror realizare nu va putea fi înfăptuită decât pe baza creșterii absolute

a venitului național și repartizării raționale a acestuia pentru fondul de dezvoltare și pentru fondul de consum,

dr. Mihai DIAMANDOPOL
președintele Băncii de Investiții

astfel încît, concomitent cu creșterea puternică a forțelor de producție să se asigure și ridicarea permanentă, în ritm susținut a bunăstării materiale și spirituale a oamenilor muncii de la orașe și sate. În perioada 1976—1980, pentru fondul național de dezvoltare economică și socială, se prevede să se repartizeze 33,5% din venitul național. Această cotă, situată aproximativ la același nivel practicat în actualul cincinal, marchează o evidentă stabilitate; aplicată la un volum sporit al venitului național, care în perioada 1976—1980 va crește într-un ritm mediu anual de 10,5% cota respectivă va determina însă, pentru fondul național de dezvoltare economico-socială, un volum mărit de mijloace în comparație cu sumele alocate în perioadele precedente. La rîndul său, creșterea fondului național de dezvoltare economico-socială va crea condiții pentru sporirea în același timp, a investițiilor, care au o însemnătate esențială între factorii principali ai creșterii economice.

În anii 1976—1980 urmează să se realizeze un program de investiții de aproape 1 000 de miliarde lei, care întrece de 5 ori volumul investițiilor realizate în perioada 1961—1965, de aproape 3 ori pe cele realizate în anii 1966—1970, astfel:

1961—	1966—	1971—	1976—
1965	1970	1975	1980
			(prevederi)

— Cota din venitul național alocată fondului național de dezvoltare economico-socială (%)

25 29—30 33 33,5

— Investiții totale în economie (în mld. lei)

199,7 330,8 553,0 aproape 1000,0

După cum se știe, capacitatea de a investi se află într-o relație dialectică cu stadiul dezvoltării economice și cu nivelul de pregătire culturală și profesională a oamenilor. Analizate în acest context, datele menționate vorbesc tocmai despre acest lucru. De la perioadă la perioadă, cu cît stadiul dezvoltării economice și nivelul de pregătire al cadrelor au fost și vor fi mai avansate cu atît s-au creat și se formează resurse și posibilități sporite

pentru fondul național de dezvoltare economică și socială, respectiv pentru investiții, iar utilizarea lor a avut și va avea drept consecință o nouă amplificare a dimensiunilor economiei naționale. Volumul investițiilor prevăzut pentru perioada 1976—1980 înseamnă un mare efort al economiei naționale. El demonstrează în același timp, așa după cum se sublinia la recenta Plenară comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României, forța și puterea economică a României.

Datorită investițiilor ce se vor face, valoarea fondurilor fixe totale în economie va ajunge în 1980 la aproape 2 000 miliarde lei, față de 1 200 miliarde lei în 1975.

Înfăptuirea programului de investiții implică obligația pentru ministere, centrale industriale, organele de planificare, de finanțare, bancare și de control de a lua toate măsurile necesare în vederea realizării sarcinilor de producție cantitative și calitative, pentru îndeplinirea planurilor de producție și de reducere a costurilor de producție, de creștere a acumulărilor bănești, asigurîndu-se astfel baza materială și fondurile de finanțare a investițiilor prevăzute.

INVESTIȚIILE, FACTOR ESENȚIAL AL CREȘTERII ECONOMICE ȘI RIDICĂRII BUNĂSTĂRII OAMENILOR MUNCII

Investițiile reprezintă una din căile importante ale dezvoltării forțelor de producție și ale

creării unei structuri optime a ramurilor de producție. Ele au un rol însemnat în ceea ce privește punerea în valoare și valorificarea maximă a resurselor materiale și umane, creșterea productivității muncii și reducerea cheltuielilor de producție, sporirea acumulărilor bănești și respectiv a venitului național care reprezintă baza dezvoltării în continuare a forțelor de producție și creșterii permanente a nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii. Cu ajutorul investițiilor se înfăptuiește producția largită a fondurilor fixe, bază a dezvoltării tuturor ramurilor producției materiale, creării de noi locuri de muncă, introducerii și dezvoltării progresului tehnic și îmbunătățirii în continuare a condițiilor de viață social-culturale ale poporului. Ele presupun în același timp formarea cadrelor de specialitate capabile să folosească cu pricepere tehnica avansată; ele reclamă cu alte cuvinte ridicarea nivelului de cunoștințe profesionale,

de cultură tehnică și economică a oamenilor muncii.

Prin punerea în aplicare a amplului program de investiții, pe baza dezvoltării tuturor ramurilor și sectoarelor de activitate vor fi create 1—1,2 mil. de noi locuri de muncă din care 60% în industrie. În următorul cincinal vor fi date în funcțiune cca. 2.700 capacități industriale și agrozootehnice mai importante. Din modul de repartizare a investițiilor prevăzute a se realiza se degajă clar preocupările pentru a se asigura dinamismul și echilibrul economic, o structură modernă și eficiență a producției, dezvoltarea într-un ritm cât mai accelerat posibil a întregii economii naționale care să creeze un suport solid pentru îmbunătățirea vieții tuturor oamenilor muncii.

Partea precumpănitoare a efortului de investiții — cca. 90% din volumul investițiilor din fondurile statului — va fi îndreptată spre dezvoltarea ramurilor producției materiale. spre construirea de obiective productive în scopul măririi potențialului economic al țării. Concentrarea fondurilor de investiții în domeniile cele mai importante constituie una din cerințele de bază ale dezvoltării întregii economii. Acest lucru determină la rândul său modificări progresive în structura pe ramuri a fondurilor fixe. Ca urmare, va crește în continuare cota parte a fondurilor fixe în ramurile producției materiale. Astfel, în 1980 volumul fondurilor fixe pentru producție și servicii va fi de 11,5 ori mai mare față de anul 1950, valoarea fondurilor fixe pentru producție urmînd să reprezinte 78% din totalitatea fondurilor fixe ale țării.

Din volumul total al investițiilor ce urmează a se realiza în ramurile producției materiale, cca. 2/3 sînt alocate pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale a industriei naționale. Ca urmare, în noile obiective ce vor fi puse în funcțiune în această perioadă se va obține aproape 80% din sporul producției industriale prevăzut a se realiza față de perioada 1971—1975. Industria își va consolida astfel rolul conducător în economie, în structurarea modernă a acesteia și a întregii noastre societăți, în realizarea complexului economic național optim, în creșterea rapidă a productivității muncii sociale.

În 1980, industria va realiza o producție de aproape 1 000 mld. lei și va participa în venitul național cu peste 68% față de 39,8% în 1955 și 62% în prezent. „Se poate spune, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, la recenta Plenară comună a C.C. al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României, că realizînd aceste prevederi România devine într-adevăr un stat industrial-agrar, bazat pe o pondere hotărîtoare a industriei în întreaga economie națională“.

Pentru asigurarea industriei, a întregii economii naționale cu resursele de materii prime și combustibili, importante investiții sînt prevăzute a se face în dome-

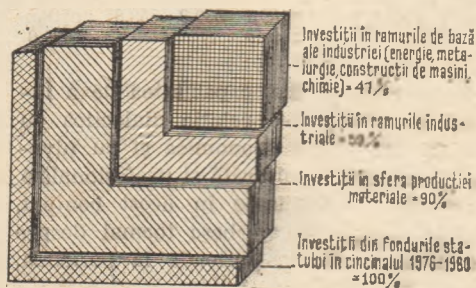
niul extractiv și metalurgic. Se are în vedere ca prin exploatarea și valorificarea surselor interne de materii prime și materiale să se restrîngă la strictul necesar cantitățile provenite din import. Prin investițiile ce se vor face va trebui să se asigure un grad mult mai ridicat de acoperire din țară a necesarului de cărbune cocsificabil, feroaliaje, laminate, țevi, tablă silicioasă și din oțel inoxidabil, metale neferoase și alte produse de bază. Fonduri importante sînt prevăzute pentru intensificarea cercetărilor geologice orientate îndeosebi spre țitei, gaze naturale, cărbune, precum și spre minereurile de fier și metale neferoase — inclusiv cu conținuturi mai sărace și alte substanțe minerale utile.

Este semnificativ să arătăm că aproximativ 70% din totalul investițiilor alocate industriei vor fi destinate ramurilor de bază ale acesteia: energetica, metalurgia, construcțiile de mașini și chimia. Aceste cifre privind repartizarea investițiilor destinate dezvoltării ramurilor producției materiale, reflectă evident politica Partidului Comunist Român de structurare modernă a economiei și a industriei naționale :

— Investiții din fondurile statului în ramurile producției materiale din care :

- în industrie (total)
- în ramurile de bază ale industriei (energetica, metalurgia, construcțiile de mașini și chimia)

În cincinalul 1976—1980 este prevăzută începerea și, în bună parte, darea în exploatare a o serie de obiective de însemnătate majoră în ramurile de bază ale industriei, printre care: Hidrocentrala Turnu Măgurele — Nicopole (în colaborare cu R.P. Bulgaria), Centrala termoelectrică Turceni etapa a II-a, Centrala electrică nucleară. Combinatul siderurgic Călărași, dezvoltarea Întreprinderii de mașini grele București, Combinatul petrochimic Năvodari. Pentru perioada următoare de cinci ani 1976—1980, dacă luăm în considerare ponderile de mai sus în totalul investițiilor din fondurile statului, obținem următoarea reprezentare grafică :

Ca efect al investițiilor ce se vor face, în industrie, în 1980 fondurile fixe industriale vor reprezenta aproximativ jumă-

tate din totalul fondurilor fixe din economie, iar industriile de bază menționate mai sus vor deține o pondere de cca. 65% din volumul total al fondurilor fixe industriale față de 45% în 1960.

Ca urmare a investițiilor ce se vor face producția industriei naționale va crește în viitorul cincinal într-un ritm mediu anual de 11,2%, unul din cele mai ridicate ritmuri pe plan mondial. Creșteri deosebit de înalte vor cunoaște construcțiile de mașini și chimia, ramuri chemate să asigure valorificarea superioară a resurselor materiale. Aceste două ramuri vor furniza în 1980 aproape jumătate din producția industrială.

Prin structurarea sa internă producția industrială în construcția de mașini și în chimie este îndreptată tot mai hotărît către subramurile de vîrf, purtătoare ale progresului tehnic, beneficiare ale unui volum mai mare de muncă de concepție și ale calificării superioare în munca de execuție: electronica, mecanica fină și optica, producția de mașini-unelte pentru așchiera metalelor. În 1980 chimia va produce de 5 ori mai mult decît în 1970 și de 1,6—1,8 ori mai mult decît în 1975.

Puterea instalată în termoelectricitate și hidrocentrale va ajunge la 18 640 MW (față de 8 334 MW în 1971), iar producția de energie electrică la 75—80 miliarde kWh (față de 39,45 în 1971).

1961—1965	1966—1970	1971—1974	1976—1980 (prevederi)
100	100	100	100
62,6	63,3	63,3	66
33,2	36,2	38,4	46

La finele cincinalului viitor, producția de oțel a României — obținută pe actualele platforme siderurgice în continuă dezvoltare — va fi de 17—18 milioane tone. Ea va ajunge în 1980 să reprezinte aproximativ 800 kg pe locuitor, față de cca. 500 kg pe locuitor la sfîrșitul anului 1975.

Programul de investiții al perioadei 1976—1980 prevede pentru dezvoltarea și modernizarea în continuare a agriculturii — ramură de bază a economiei noastre — cca. 110 miliarde lei, de două ori mai mult decît s-a investit în întreaga economie națională în cincinalul 1951—1955. Una din principalele direcții ale utilizării acestor fonduri o constituie mecanizarea completă a tuturor lucrărilor agricole, atît în cîmp cît și în zootehnie. La sfîrșitul cincinalului, agricultura va dispune de 125—130 mii de tractoare, de tipuri diferite și cu puteri unitare sporite.

Beneficiind de o bază tehnico-materială în continuă dezvoltare și modernizare, în agricultură se prevede să se obțină o creștere a producției de 34—36% față de perioada anilor 1971—1975, o sporire substanțială a producției de cereale și legume la hectar, a șeptelului și a producțiilor medii pe animal.

Un loc central în următorul plan cincinal îl va ocupa programul complex de

← sistemizare pe baze moderne a întregii rețele hidrografice — obiectiv de importanță națională a cărui elaborare și realizare au fost hotărâte de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. în ședința din 8 iulie a.c. Acest program este chemat să prevină efectele inundațiilor care ar mai amenința țara, asigurând pe baza unei concepții unitare, regularizarea tuturor cursurilor de apă, amenajarea bazinelor hidrografice, realizarea unor lucrări de acumulări de apă, desecări și irigații. Totodată prin lucrările de regularizări de râuri, prin îndiguirii și alte lucrări de îmbunătățiri funciare se va obține sporirea suprafeței agricole și arabile a țării. În domeniul irigațiilor, fondurile investite vor face ca în 1980 să se ajungă la o suprafață de 3 mil. ha irigate, față de 2 mil. ha la sfârșitul acestui an.

O atenție deosebită se acordă lucrărilor de apărare și refacere a fondului forestier al țării în care scop s-au prevăzut investiții corespunzătoare.

Investiții importante sînt prevăzute și în sfera transporturilor și telecomunicațiilor. Fondurile alocate în acest scop contribuie la dezvoltarea și modernizarea în continuare a rețelei de transport și telecomunicații pentru satisfacerea în condiții tot mai bune a cerințelor economiei și a nevoilor populației.

Investitiile ce se vor face în acest sector vor contribui la intensificarea realizării programului de dublare, electrificare și de centralizare electrodinamică a liniilor de cale ferată, la lărgirea transportului rutier, la dezvoltarea și modernizarea rețelei de drumuri. Flota românească va continua să fie dotată cu noi nave. În 1980, flota maritimă va dispune de aproape 200 nave cu un tonaj de 2,2—2,4 ori mai mare decît cel din prezent, iar transportul fluvial va spori cu 70—90%. Se vor dezvolta, moderniza și amenaja porturile maritime și dunărene, se vor mecaniza și automatiza într-o măsură tot mai mare operațiunile de încărcare și de descărcare a vaselor. Investițiile vor contribui de asemenea la dezvoltarea transportului aeriian sporind parcul de aeronave și numărul de aeroporturi ce se vor amenaja și moderniza. Se va extinde și moderniza rețeaua de telecomunicații și telefonie automată.

Investiții într-un volum sporit sînt prevăzute pentru noi edificii social-culturale, științifice, pentru ocrotirea sănătății etc. Investițiile pentru dezvoltarea acestor sectoare reprezintă 9,7 mld. lei pentru învățămînt, 1,8 mld. lei pentru cultură, 6,7 mld. lei pentru ocrotirea sănătății, educație fizică și sport. În 1976—1980, numai pentru construcția de locuințe și gospodăria comunală se vor alocă aproape 100 mld. lei; se vor construi încă 815 000 apartamente fizice, adică o jumătate din numărul total de apartamente ce s-au construit în orașele noastre în întreaga perioadă de 30 de ani de la eliberare. Totodată statul va asigura populația rurală cu materiale pentru construcția a 250—300 mii locuințe.

Aceasta va constitui o etapă însemnată spre soluționare în linii generale, pînă în 1990 a problemei spațiului locativ în țara noastră. Numărul apartamentelor cu 3, 4 și 5 camere construite din fondurile statului în cincinalul 1976—1980, va reprezenta 40% din total, față de mai puțin de o pătrime în perioada 1970—1975.

Cu cele 200 000 noi locuri în cămine muncitorești, se va ajunge pînă în 1980 la un total de cca. o jumătate de milion de locuri, ceea ce va corespunde practic necesităților de cazare a muncitorilor nefamilisti.

O coordonată esențială a strategiei economico-sociale a partidului nostru o constituie — mai cu seamă după Congresul al X-lea al partidului — orientarea armonioasă în profil teritorial a investițiilor productive și indeosebi a celor industriale. În vederea îmbunătățirii repartizării forțelor de producție, directivele Congresului al XI-lea stabilesc ca în cincinalul 1976—1980 să se accentueze procesul de dezvoltare economico-socială echilibrată a tuturor județelor, să se ridice nivelul de industrializare și deci de civilizație materială și de urbanizare a județelor rămase în urmă, ca una din componentele fundamentale ale programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Ca urmare a orientării cu precădere a investițiilor industriale în județele mai puțin dezvoltate, în anul 1980 nu va exista județ în care producția industrială să nu fie de cel puțin 10 miliarde lei, ceea ce, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la Congresul al XI-lea al partidului, va schimba în mod radical situația economico-socială a teritoriului. Aceasta implică desigur eforturi ce ies din comun, deoarece în timp ce producția industrială a țării va spori în noul cincinal cu 54—61%, județele ca Bistrița-Năsăud, Botoșani, Covasna, Ialomița, Sălaj, Tulcea, Vaslui, Vrancea vor trebui să asigure creșteri de 2—5 ori față de realizările anului 1975 și, în mod corespunzător, ritmuri medii anuale de creștere a producției industriale de pînă la 36—37%, față de 11,2% pe ansamblul industriei naționale.

La amplasarea pe teritoriul țării a noilor obiective se au în vedere atît criteriile economice și condițiile naturale cît și criteriile sociale. Astfel, în mod necesar se ține seama de apropierea industriei de sursele de materii prime și de localitățile care dispun de forță de muncă, precum și de zonele de consum, de avantajele pe care le prezintă utilizarea căilor fluviale de transport, concentrarea întreprinderilor pe platformele noi, precum și utilitățile existente pe platformele deja construite.

Orientarea investițiilor pe ramurile și subramurile economiei naționale, precum și în profil teritorial oglindește cu multă claritate viziunea de ansamblu, unitară și de largă perspectivă în care partidul nostru, conducerea sa, înfăptuiește politica de investiții în slujba făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării țării noastre spre comunism.

23 AUGUST XXXI

DIN CRONICA ÎNTRECERII BILANȚ ÎNSUFLEȚITOR ÎN ÎNTIMPINAREA MARIİ SĂRBĂTORI PRODUSE PESTE PLAN

● **Chimiștii Combinatului Ișalnița** au ridicat, în cadrul întrecerii desfășurate în întimpinarea zilei de 23 August, la 40 milioane lei valoarea producției globale realizate peste plan în primele 7 luni din acest an. Prin creșterea indicilor de folosire a instalațiilor, unitățile din cadrul combinatului au produs în plus o cantitate de îngrășăminte pe bază de azot ce poate servi la fertilizarea a 125 000 hectare, precum și circa 5 000 tone de alte produse.

● **Muncitorii, inginerii și tehnicienii întreprinderii de utilaj minier din Alba Iulia**, care au realizat, pînă acum o producție industrială suplimentară sarcinilor cincinalului în valoare de peste 108 milioane lei, se ocupă intens de pregătirea producției anului viitor. Astfel, au fost inițiate importante acțiuni de autoutilare care vizează construcția unui cuptor pentru secția forje, a unei instalații de spălat piese, mașini de curbat profile metalice, bancuri de probă și de rodat motoare pneumatice, compresoare și alte instalații.

● Îndeplinind integral prevederile actualului plan cincinal, **colectivul întreprinderii de sîrmă, lanțuri și cuie-Galați** s-a angajat să realizeze, pînă la finele anului, o producție suplimentară în valoare de 160 milioane lei. Numai în cursul lunii iulie a.c., aici s-au realizat în plus diferite produse valorind peste 2,6 milioane lei. De menționat că angajamentul anual de 20 milioane lei, a fost recent suplimentat cu încă 15 milioane lei.

● **Colectivul cunoscutei întreprinderi de autoturisme din Pitești**, care a anunțat, la data de 1 august a.c., îndeplinirea integrală a sarcinilor planului de export aferente actualului cincinal va livra, suplimentar, beneficiarilor de peste hotare, pînă la finele lui 1975, autoturisme de oraș „Dacia-1300” și piese de schimb pentru acestea, a căror valoare totală va depăși 100 milioane lei valută.

● **Colectivul întreprinderii miniere Barza**, județul Hunedoara, care a îndeplinit din primul trimestru al anului planul cincinal, a realizat, pînă în prezent, o producție suplimentară în valoare de peste 40 milioane lei. Succese importante a înscris și în realizarea sarcinilor planului pe anul în curs. Muncitorii, tehnicienii și inginerii acestei unități lucrează de acum în contul lunii septembrie. Avansul obținut în realizarea înainte de termen a sarcinilor de plan pe acest an se datorește creșterii productivității muncii cu 19% față de sarcina stabilită.

● **Chimiștii de pe platforma „Azomures” din Tg. Mureș** au sporit în primele 7 luni ale anului la 62 000 tone producția de azotat de amoniu și uree dată peste prevederile planului la zi, cantități suficiente pentru fertilizarea a circa 180 000 ha teren. Lucrătorii țîrgmureșeni au pus, de asemenea, suplimentar la dispoziția economiei naționale 28 000 tone amoniac și peste 170 000 mc oxigen tehnic și argon imbuteliat.

AUTOUTILAREA ȘI DIMINUAREA IMPORTURILOR

EXPERIENȚA numeroaselor colective de întreprinderi din țara noastră atestă pe deplin deosebitul efect al dotării cu mașini, utilaje și instalații prin efort propriu, fără a mai recurge la importuri, prin valorificarea într-un grad tot mai înalt a inteligenței și creativității specialiștilor, a tuturor cadrelor cu înaltă pregătire profesională. Problemă de certă importanță, subliniată cu tărie în documentele recentei plenare a C.C. al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României, intensificarea eforturilor pentru producerea în țară a mașinilor, utilajelor și instalațiilor va trebui să compenseze cheltuielile pe care economia le face cu importurile unor materii prime de bază. Nu este cu puțință să se continue, simultan, atât importul de materii prime cât și de mașini, utilaje și instalații. Prin dezvoltarea sa impetuoasă, economia românească poate și trebuie să-și acopere, în cea mai mare parte, nevoile de înzestrare tehnică prin eforturi proprii.

Acțiune larg promovată de conducerea partidului, autoutilarea a devenit în anii actualului cincinal, pe drept cuvânt, una din principalele pirghii de înzestrare tehnică a întreprinderilor, de gospodărire mai bună a fondurilor de investiții, de creare a unor noi surse pentru diminuarea importurilor și sporirea exporturilor, fiind, totodată, un factor de mare însemnătate pentru creșterea producției și productivității muncii, pentru sporirea rentabilității întreprinderilor. Eficiența acțiunii poate fi ilustrată pe multiple planuri:

Izvorul unor inițiative valoroase în diminuarea importurilor

PORNIND de la analiza amplă făcută la Congresul al XI-lea al P.C.R. privind necesitatea gospodăririi mai eficiente a resurselor de materii prime, materiale, combustibili și energie, înnoirii și modernizării producției, organele și organizațiile de partid au luat inițiativa de a constitui colective de specialiști la nivel de întreprinderi, orașe și județe, care au drept scop analizarea situațiilor existente, găsirea unor soluții tehnice și organizatorice care să conducă, pe de o parte, la ridicarea nivelului tehnic și calitativ al producției, la reducerea cheltuielilor materiale și a costurilor de producție pe unitatea de produs, iar pe de altă parte, la gospodărirea mai bună a fondurilor de investiții prin diminuarea importurilor, concomitent cu lărgirea gamei produselor care să permită extinderea exporturilor. Că asemenea acțiuni, organizate și conduse bine dau rezultate deosebite, ne-o confirmă realizările dintr-o serie de întreprinderi din diferite județe ale țării.

Este cât se poate de edificator, de pildă, exemplul județului Brașov, puternic centru industrial al țării. Aici, acțiunile desfășurate în unitățile productive au permis obținerea unor rezultate demne de menționat. Astfel, la **Întreprinderea de scule-Rișnov**, prin analiza fișelor tehnice pentru importuri la diverși beneficiari din țară, s-a ajuns la hotărârea de a se prelua realizarea unor freze, burghie armate cu plăcuțe din carburi metalice, alezoare, tarozi, burghie din oțel cu cobalt, bacuri de filetat, filiere etc.; pe această cale, la nivelul semestrului II 1975, se estimează o economie de mai bine de 1.5 milioane lei valută, iar la nivelul anului 1976, de circa 4 milioane lei valută. Acțiunea va căpăta extindere, în continuare, colectivul între-

prinderii fiind hotărât să preia cea mai mare parte din sculele așchietoare ce se mai importă de către unii beneficiari din țară și să le realizeze la un nivel calitativ corespunzător și la costuri mult mai accesibile; **Întreprinderea „Colorom“-Codlea**, ca urmare a analizelor efectuate recent cu reprezentanții ai unor întreprinderi din cadrul industriei ușoare, a ajuns la concluzia că poate înlocui o bună parte a coloranților aduși din import, contribuind, astfel, la economisirea a cel puțin 8 milioane lei valută. Prin colaborarea directă cu beneficiarii, experimentarea în stații pilot și încercări industriale, întreprinderea își va lărgi, în continuare, gama de coloranți, astfel încât să economisească în viitor fonduri valutare și mai însemnate: **Întreprinderea de șuruburi-Brașov**, în urma unor acțiuni, privind asimilarea de organe de asamblare pentru producătorii de autocamioane și autoturisme din țară, va contribui la micșorarea importului în perioada semestrului II 1975 cu 340 mii lei valută, iar în 1976 cu 850 mii lei valută; **Întreprinde-**

„Industria noastră trebuie să-și facă un titlu de cinste din a asigura, cu forțe proprii, mașinile și instalațiile, aparatura de măsură și control, utilajele de cercetare și piesele de schimb necesare economiei naționale, într-o măsură tot mai mare“.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvântarea la Plenara comună a C.C. al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României din 21-22 iulie 1975).

a) executând prin efort propriu mașinile, utilajele, instalațiile și dispozitivele de care au nevoie, întreprinderile reușesc să le pună în funcțiune mai devreme decât dacă le-ar comanda în țară sau în străinătate și astfel să-și sporească capacitățile de producție;

b) industria constructoare de mașini și electrotehnică este astfel degrevată de o serie de sarcini; dacă utilajele respective ar fi trebuit să fie importate, se realizează importante economii de valută; urmînd să se aducă de peste hotare ceea ce efectiv nu poate fi produs în țară;

c) o serie de utilaje făcute prin autoutilare sînt uneori mai ieftine decît cele achiziționate de la unitățile specializate, iar dacă revin mai scumpe, diferența poate fi compensată în cadrul autoutilării de economiile obținute prin punerea lor în funcțiune în termene mult mai scurte;

d) creează condiții favorabile pentru stimularea gîndirii creatoare, concepției proprii, în realizarea unor mașini, utilaje instalații și piese de schimb, fapt ce duce la ridicarea nivelului tehnic al producției, sporirea producției, îmbunătățirea calității și creșterea productivității muncii.

Fără a avea pretenția de a fi epuizat prin cele prezentate toate avantajele autoutilării, se poate afirma că aceasta s-a transformat într-o preocupare permanentă cu largi implicații favorabile asupra producției materiale.

rea „Rulmentul“-Brașov, prin asimilarea de noi tipuri de rulmenți, care actualmente se aduc din străinătate, și-a propus să reducă importul în semestrul II 1975 cu 4 milioane lei valută, iar la cuzinetei —

Înfăptuirea programelor de autoutilare și economii realizate prin renunțarea la importuri

Întreprinderea	Valoarea mașinilor și utilajelor realizate - milioane lei -		Valoarea estimativă a importurilor înlocuite - mii lei valută -
	1971-1974	1975 (sem. I)	
„Tractorul“-Brașov	264,00	54,80	69.700
Întreprinderea de autocamioane-Brașov	290,60	21,00	32.000
„Rulmentul“-Brașov	64,90	14,10	2.000
Întreprinderea de scule-Rișnov	16,70	3,40	.775
„Electroprecizia“-Săcele	21,20	2,20	2.750
Întreprinderea de utilaj chimic-Făgăraș	24,00	0,55	400
Întreprinderea de mecanică fină-Sinaia	22,30	7,69	2.521
„1 Mai“-Floiești	31,5	18,68	13.200
Rafinăria Floiești	20,71	1,46	810
Combinatul petrochimic Brazi	53,74	13,38	1.100
Întreprinderea de utilaj petrolier Tîrgoviște	45,00	10,00	14.400
„Vulcan“-București	31,77	9,67	1.200
„Timpani Noi“-București	10,45	2,74	1.120
I.M.G.-București	211,47	55,38	1.860
Întreprinderea constructoare de mașini Reșița	43,30	9,30	1.541
Întreprinderea de construcții metalice Bocșa	13,10	1,20	1.360
Oțelul Roșu	10,10	1,30	3.600
Combinatul siderurgic Reșița	23,00	6,40	450
Întreprinderea de șuruburi Brașov	9,30	4,6	1.600
„Feroemil“-Floiești	1,18	0,90	1.348

cu 500 mii lei valută. Pentru 1976 și-a prevăzut, de asemenea, să diminueze importurile aferente producției cu 620 mii lei valută, iar la investiții — cu 3 850 mii lei valută; studiind diferitele nevoi de motoare electrice ale unor întreprinderi din țară, care la ora actuală se importă, **Întreprinderea „Elecroprecizia”-Săcele** a găsit o serie de resurse de a le produce cu forțe proprii. În prezent ea pregătește producția unor tipuri de motoare asincrone comandate de **Întreprinderea „Infrătirea”-Oradea** pentru ca aceasta să renunțe la importul a 700 de asemenea produse, economisind astfel 1 600 000 lei valută. Pe ansamblul județului se va contribui prin astfel de acțiuni la economisirea suplimentară, numai în semestrul II din 1975, a peste 21 milioane lei valută. De altfel, întreprinderile județului Brașov își propun ca și în 1976 — primul an al cincinalului viitor — să producă, în cadrul acțiunii de autoutilare, mașini, utilaje și instalații în valoare de aproape o jumătate de miliard lei, din care 362 milioane lei valută vor înlocui diferite importuri.

Deosebit de importante sînt și inițiativele desfășurate în unitățile **județului Dimbovița**. Aici, în majoritatea întreprinderilor, s-a acționat în direcția diminuării importurilor de materii prime, a unor mașini și utilaje, prin utilizarea altora, indigene, cit și prin asimilarea de noi produse. La **Întreprinderea mecanică de utilaj tehnologic-Moreni**, de pildă, în locul țevilor de oțel din import se utilizează un nou tip asimilat de curind de **Întreprinderea „Republica”-București**; la **Întreprinderea de strunguri-Tirgoviște**, în urma asimilării rulmenților de cuplare pentru strungurile SARO 16/25 și 42/60 de către colectivul **Întreprinderii** de elemente de frînă din Rîmnicu Sărat și prin utilizarea sistemelor de ungere asimilate la „Balanța”-Sibiu, se vor realiza economii, în semestrul II 1975, de cîteva sute de mii de lei valută etc.

Exemplele de acest gen sînt numeroase. Ele relevă faptul că **atunci cînd există preocupare și inițiativă, fiecare colectiv de întreprindere își poate amplifica forța și capacitatea de a realiza produse prin autoutilare care să nu fie cu nimic mai prejos față de cele similare ce se importau anterior**. Dar, firește, cei ce sînt ajutați să-și acopere diferitele nevoi cu produse fabricate în țară au datoria, la rîndul lor, să-și sporească eforturile pentru a contribui la lărgirea nomenclatorului de produse, care să acopere cerințele economiei și, deci, să amplifice posibilitățile de economisire a fondurilor valutare ale țării.

Pentru finalizarea unor asemenea acțiuni valoroase, întreprinderile sînt chemate să-și sporească producția, să asimileze noi produse specifice. În unele cazuri — și nu puține la număr — ele vor trebui să-și mărească zestrea tehnică, să-și modernizeze sau să-și perfecționeze unele utilaje și mașini. În această direcție, **autoutilarea**, efortul propriu în realizarea mașinilor, utilajelor și instalațiilor necesare, se dovedește nu numai utilă, dar și de înaltă eficiență economică. Experiența întreprinderilor din județele Brașov, Dimbovița, municipiul București, ca și din celelalte județe investigate, confirmă necesitatea ca fiecare unitate din țară să dea dovadă de o mai mare receptivitate la solicitarea unor beneficiari — după analiza posibilităților reale — sau să vină ele în întîmpinarea acestora, oferindu-le produse care, în prezent, fac obiectul importurilor. De asemenea, o analiză atentă de către fiecare centrală industrială și minister în acest domeniu, ar putea scoate

la iveală rezerve și posibilități nebanuite, ar putea constitui un puternic stimul în activitatea unor întreprinderi pentru îmbogățirea nomenclatorului de produse — unele aduse încă și azi din import. Aceasta ar impulsiona nu numai activitatea de creație din întreprinderi, ci și din institutele de cercetare și proiectare, ar face să fie abordate teme care să ducă, în ultimă instanță, la realizarea de noi și valoroase produse autohtone.

Efectele favorabile ale unor acțiuni complexe

CONCOMITENT cu satisfacerea unor cerințe stringente ale întreprinderilor — ridicarea nivelului tehnic al producției, economisirea fondurilor de investiții, sporirea eficienței economice — **autoutilarea** contribuie la diminuarea importurilor de mașini, utilaje și instalații și la mărirea exportului de astfel de produse. Pentru a ilustra afirmațiile făcute, prezentăm în tabel rezultatele dobîndite în actualul cincinal de un număr de întreprinderi din diferite județe ale țării pe linia autoutilării, economiile obținute prin reducerea importurilor.

Deosebit de concludente se prezintă și rezultatele globale dobîndite ca urmare a extinderii acțiunii de autoutilare la scara cîtorva județe ale țării :

— în **întreprinderile județului Brașov**, în perioada cincinalului 1971—1975, s-au realizat mașini, utilaje și instalații în valoare de peste 1,235 miliarde lei. Prin renunțarea la unele importuri, ca urmare a asimilării de noi produse, s-au economisit peste 160 milioane lei valută : în **întreprinderile județului Prahova** s-au realizat, în aceeași perioadă, mașini și utilaje în valoare de aproape 300 milioane lei, din care circa 60 milioane lei valută o formează valoarea produselor la care s-a renunțat a mai fi importate : în **întreprinderile municipiului București** s-au realizat mașini și utilaje a căror valoare se ridică la peste 1,436 miliarde lei, din care aproape 40 milioane lei valută reprezintă economiile prin renunțare la importuri ; în **întreprinderile județului Dimbovița** s-au realizat prin autoutilare diferite mașini și utilaje în valoare de peste 112 milioane lei, iar prin renunțare la importuri s-au economisit : peste 10 milioane lei valută etc.

Valoarea realizărilor dobîndite în întreaga economie în actualul cincinal, prin acțiunea de autoutilare, se ridică la multe miliarde de lei. Pentru obținerea unor asemenea rezultate au trebuit depuse eforturi susținute de organizare, de asigurarea unor condiții materiale și forță de muncă de înaltă calificare, în direcția cercetării, proiectării etc.

Astăzi putem vorbi de o **experiență bogată** în domeniul autoutilării, întrucît numeroase întreprinderi au reușit să-și formeze o **strategie proprie**, în sensul că au ridicat ștacheta preocupărilor de la produse sau modernizări de mai mică importanță la altele de mare anvergură. Sînt întreprinderi care realizează, în prezent, prin autoutilare, concomitent, mașini și utilaje atît pentru nevoile proprii, pentru alte întreprinderi din țară, cit și pentru export. Este cazul unor unități din industria constructoare de mașini-unelte și electrotehnicii, din industria construcțiilor de mașini grele, din industria ușoară, lemnului, chimiei etc. Ce factori au favorizat o asemenea amploare a acțiunii de autoutilare ?

În primul rînd, **indicațiile și îndrumările prețioase date de conducerea partidului,**

cadrelor cu munci de răspundere din întreprinderi, centralelor și ministerelor, de a acorda toată atenția valorificării mai largi și eficiente a experienței și aptitudinilor creative ale specialiștilor și colectivului de muncă, de a organiza materializarea acestora de așa manieră încît fiecare unitate să-și rezolve, pe cît e posibil, prin efort propriu, nevoile de dotare tehnică cu mașini, utilaje, aparate de măsură și control, piese de schimb etc.

Analizele periodice ce au avut loc la nivel de întreprinderi și județe, expozițiile organizate în unele județe și chiar pe unele ramuri la nivelul țării privind cele mai reprezentative realizări în cadrul acțiunii de autoutilare, au avut darul de a simula și mobiliza diferitele colective în direcția sporirii preocupărilor pentru a aduce un aport mai substanțial, prin fabricarea, prin efort propriu, a unor categorii de mașini și utilaje complexe, de înaltă tehnicitate.

Apoi, **asigurarea condițiilor tehnico-materiale din ce în ce mai bune** a creat, de asemenea, premise favorabile pentru antrenarea cu mai multă vigoare în rezolvări de probleme tehnice tot mai complexe a unui număr mereu crescînd de specialiști și muncitori cu multă experiență în producție. Există de acum întreprinderi unde fostele nuclee de ateliere pentru autoutilări organizate pe lîngă serviciile mecanic-șef sau energetic-șef au devenit unități de sine stătătoare, secții puternice sau mici fabrici unde se desfășoară o febrilă activitate de cercetare, proiectare și execuție a unor mașini și utilaje. Despre asemenea unități se poate vorbi, mai ales, în industria electrotehnică, industria construcțiilor de mașini grele, industria ușoară, chimică, a lemnului.

Și, așa cum este firesc, acolo unde condițiile create activității de autoutilare sînt favorabile, și realizările sînt deosebit de importante. Au fost executate mașini și utilaje de înaltă tehnicitate, care suportă, în orice moment, compararea cu cele similare de pe piața externă, iar o bună parte din ele, fiind realizate după concepții originale, au fost brevetate ca invenții. Așa sînt, de pildă, utilajele de prelucrare la cald și de turnarea metalelor, agregatele de așchiere a metalelor, liniile tehnologice automate, mașinile de ridicat și transportat, bancurile și dispozitivele de reglaj și control etc. — realizate de **Întreprinderea de autocamioane și „Tractorul” — Brașov, I.U.C. — „Făgăraș”, „1 Mai” — Ploiești, „23 August” și „Semănătoarea” — București, Întreprinderea constructoare de mașini — Reșița, Întreprinderea de scule — Rîșnov, Întreprinderea „Metalul roșu” — Cluj-Napoca ș.a.** Fabricarea unor asemenea mașini și utilaje nu a însemnat doar o simplă contribuție la creșterea zestrei tehnice a întreprinderilor, ci, mai ales, valorificarea unor însemnate resurse de sporire a producției, de ridicare a calității, de reducere a costurilor de fabricație. Pe lîngă toate acestea, realizările prin autoutilare reprezintă, pînă la urmă, și un titlu de mîndrie profesională, întrucît nivelul tehnic și funcțional al mașinilor, utilajelor și instalațiilor, atestă creșterea capacității tehnice a întreprinderilor, îmbogățirea experienței fiecărui colectiv de muncă.

Rezultatele ar putea fi și mai consistente dacă...

FAPTELE, respectiv valoarea mașinilor, utilajelor, instalațiilor și dispozitivelor realizate în anii actualului cincinal, numărul acestora care se ridică, la nivelul

unor județe, la mii de bucăți, fondurile mari valutate economisite etc., toate demonstrează că acțiunea de autoutilare a înregistrat succese remarcabile, demne de a fi consemnate, că experiența acumulată va trebui amplu și sistematic extinsă.

Peste puțin timp vom încheia actuala perioadă de plan și vom începe un nou cincinal, vom începe, practic, să materializăm în fapte istoricele Hotărâri adoptate de cel de al XI-lea Congres al partidului, menite să ridice patria noastră pe noi culmi de civilizație și progres. În acest context, acțiunea de autoutilare va trebui să fie continuu perfecționată, încât să-și poată îndeplini din ce în ce mai bine sarcinile ce-i revin, să constituie nu numai un factor de bază în sporirea producției și productivității muncii, în îmbunătățirea calității produselor și, în general, în ridicarea eficienței activității productive, ci să reprezinte și o pirghie de seamă în micșorarea importului și lărgirea exportului, în economisirea fondurilor valutate ale țării.

O primă măsură ce se cere luată la nivel de centrale și ministere este aceea ca prevederile din planurile de autoutilare (care se presupune că sînt bine și cu discernămint fundamentate, țin seama de posibilitățile reale și izvorăsc cu adevărat din necesitățile cerute de bunul mers al producției), să nu fie socotite facultative de către conducerea unor unități, ci obligatorii. Aceasta deoarece, așa cum o demonstrează faptele, în unele întreprinderi nu toate prevederile din anii actualului cincinal, incluse în planul de autoutilare, au fost îndeplinite întocmai. Sînt întreprinderi ca, de pildă, „Neptun” — Cîmpina, „Hidromecanica” — Brașov, „Vulcan” — București etc., care, deși în ansamblu, au desfășurat o activitate fructuoasă în acest domeniu, n-au realizat, în unii ani, o serie de mașini, utilaje sau dispozitive în valoare de sute de mii de lei.

Poate mai mult decît în orice domeniu, în acțiunea de autoutilare se pune cu mare acuitate problema cooperării și colaborării între întreprinderi nu numai pe plan local, ci și pe ramuri, la nivel central. Aceasta, mai ales, în cazul unităților al căror profil nu este de construcții de

mașini, sau al celor care nu au o dotare complexă. În ultimii ani, prin preocuparea sporită a comitetelor județene și municipale de partid, a centralelor industriale și ministerelor, cooperarea și colaborarea pe plan local sau pe ramuri se desfășoară mai bine. Totuși, încă sînt cazuri cînd în acest domeniu unele întreprinderi întâmpină greutăți. Întreprinderea de carotaj și perforare din Ploiești, de pildă, colaborează în domeniul autoutilării cu 12 întreprinderi din localitate și din țară. În cadrul acestei colaborări, întreprinderii respective i se refuză adesea să i se execute serii mici de ansamble sau nu i se livrează piese electrice sau electronice cu caracteristici superioare. Propunerea acestei întreprinderi, ca și a multor altele, este aceea ca atît centralele, ministerele cît și pe plan județean să se acționeze mai ferm pentru rezolvarea favorabilă a colaborărilor, să se imprime un mai pronunțat spirit de intrajutorare.

Nu de puține ori revista noastră a relevat faptul că în domeniul autoutilării există uneori paralelisme, în sensul că utilaje sau subsansamble executate de o întreprindere nu sînt cunoscute de altele și, de aici, o muncă de creație insuficient valorificată, întîzieri în executarea unor obiective. În parte, această lacună a fost remediată, în sensul că, fie pe plan județean, fie la nivel de ministere, se editează cataloage în care sînt inserate mașinile, utilajele sau subsansamblele executate de unele întreprinderi, precum și caracteristicile tehnico-funcționale ale acestora. Dar nu peste tot și nu totdeauna se procedează astfel, unele cataloage nemaifiind complete cu noutățile apărute de cîteva ani. Iată, de ce, cu prilejul investigației, majoritatea întreprinderilor și centralelor au reinnoit propunerea de a se continua editarea unor asemenea cataloage, de a se organiza la nivel de județe expoziții de cîteva ori pe an cu cele mai reprezentative realizări pe linie de autoutilare. Asemenea expoziții s-ar putea organiza anual și la nivelul întregii țări.

Și alte unități au făcut propuneri valoroase. Se opinează, de pildă, ca la nivelul județelor sau al centralelor industriale să se organizeze cartoteci (eventual în cadrul unui cabinet tehnic) cu datele tehnice și chiar schițele de principiu ale

mașinilor și utilajelor executate prin autoutilare de fiecare unitate. În acest fel, orice solicitant s-ar putea adresa cu încredere la un furnizor cunoscut și să încheie contracte pentru livrarea unor asemenea produse.

Pornindu-se de la faptul că în procesul fabricației unor mașini, utilaje sau instalații complexe, întreprinderile nu-și pot realiza totdeauna prin forțe proprii (și nici nu ar fi cazul) unele elemente sau subsansamble strict necesare, s-a propus, ca, la nivelul economiei naționale, să fie sporite capacitățile unităților specializate în fabricarea de elemente pentru acționări hidraulice și pneumatice tipizate, într-o gamă suficient de largă. Aceasta ar permite ca perioadele de asimilare și realizare a unor produse noi să se scurteze considerabil, obținîndu-se totodată însemnate economii bănești.

O altă propunere relevantă în cadrul investigației, este aceea a necesității îmbunătățirii metodologiei de decontare a fondurilor pentru autoutilare. În acest sens, se opinează pentru găsirea și stabilirea unei metodologii concrete privind evidențierea execuției și raportarea lucrărilor de autoutilare, separat de cele executate din fonduri de investiții, mică mecanizare, tehnică nouă sau fonduri de modernizări. Aceasta deoarece, la ora actuală, lucrările executate nu se pot deconta decît pe cele 4 surse amintite și, deci, acțiunea de autoutilare nu este acoperită întotdeauna cu resurse de plată.

AM RELEVAT, succint, cîteva probleme reieșite cu prilejul investigației făcute în domeniul autoutilării. Studiarea și extinderea experienței bune, analiza atentă a unor neajunsuri pe diferitele trepte și la diferitele nivele, găsirea soluțiilor celor mai bune pentru rezolvarea lor, vor fi de natură să ducă la îmbunătățirea activității pe linie de autoutilare, la dezvoltarea ei de așa manieră încît să aducă o contribuție sporită la realizarea marilor obiective ale cincinalului 1976—1980, la diminuarea importurilor, la sporierea continuă a eficienței economice.

V. BOESCU
L. ȚINTEA

23 AUGUST XXXI

BILANȚ ÎNSUFLEȚITOR ÎN ÎNTÎMPINAREA MARIILOR SĂRBĂTORI CONSUMURI SPECIFICE REDUSE PE UNITATEA DE PRODUS

● Larga acțiune ce se desfășoară în unitățile industriei metalurgice pentru diminuarea consumurilor, recuperarea unor resurse secundare și reducerea cheltuielilor materiale, înregistrează rezultate apreciable. Conform datelor furnizate de ministerul de resort, pînă în prezent, prin reducerea cheltuielilor materiale și generale ale unităților s-au obținut beneficii

DIN CRONICA ÎNTECERII

peste plan în valoare de 1,2 miliarde lei. Astăzi, gazul de furnal este utilizat în cea mai mare parte în procese tehnologice la laminare, furnale și centralele termice. La Combinatele siderurgice de la Hunedoara și Reșița gazele de furnal și de coș sînt folosite, practic, integral.

● Colectivul întreprinderii „Electroputere” — Craiova a înscris în bilanțul activității desfășurate de la începutul anului 898 tone metal economisit, din care 275 tone îl reprezintă laminatele din profile de oțel. În acest fel, muncitorii, inginerii și tehnicienii de aici și-au depășit de patru ori prevederea din angajamentul asumat în întrecerea socialistă pe întregul an. Succesul are la bază introducerea în fabricația de serie a peste 20 produse noi sau reproiectate, îmbunătățirea tehnologiilor de lucru îndeosebi la croirea și debitarea materialelor, preocuparea pentru o mai bună gospodărire a metalului.

● Prin aplicarea unor măsuri eficiente de reducere a consumurilor specifice, colectivele unităților industriale din județul Hunedoara au economisit, de la începutul anului, mai mult de 84 000 tone combustibil convențional, 29 milioane kWh energie electrică, 6900 tone metal și 100 tone de benzină. Activitatea desfășurată pentru gospodărirea și utilizarea judicioasă a materialelor, combustibilului și energiei se reflectă și în cele 123 milioane lei beneficii peste plan obținute de la începutul anului pe ansamblul economiei județului.

● În urma acțiunilor întreprinse pentru o utilizare mai judicioasă a energiei și a materiilor prime, unitățile economice din județul Buzău au reușit să economisească, de la începutul anului, 13 000 tone combustibil convențional — cantitate ce reprezintă îndeplinirea angajamentului anual asumat în întrecere. În aceeași perioadă, consumul de metal și de material lemnos a fost diminuat cu 400 tone și respectiv 3000 mc.

Creșterea eficienței investițiilor prin

TIPIZAREA CONSTRUCȚIILOR INDUSTRIALE

A MPLUL program de investiții prevăzut a se realiza în cincinalul 1976—1980 pune în centrul atenției constructorilor cu mai mare acuitate, problema creșterii eficienței soluțiilor de execuție. În acest context, realizarea volumului deosebit de mare de lucrări de construcții îndeosebi a celor industriale, impune ca o necesitate obiectivă introducerea modularii, trecerea la tipizarea elementelor, secțiunilor și a obiectelor întregi. Acest proces, continuu amplificat și diversificat pe parcursul a aproape două decenii a avut inițial în vedere reducerea efortului de proiectare; în scurt timp el a devenit însă o componentă esențială a acțiunii de industrializare a lucrărilor de construcții-montaj, prin perfecționarea succesivă a concepției clădirilor și a tipurilor de prefabricate destinate realizării acestora, prin promovarea utilizării lor, prin gradul ridicat de specializare pe care-l conferă caracterul repetitiv al execuției.

Ultima perioadă a marcat în elaborarea proiectelor tip — a căror aplicare a devenit obligatorie — o preocupare constantă pentru îmbunătățirea parametrilor tehnico-economici, corespunzător comandamentelor majore ce stau în fața constructorilor: scurtarea duratei de execuție a obiectivelor, creșterea productivității muncii, reducerea consumurilor la materialele principale, simplificarea finisajelor la clădirile industriale. A crescut gradul de universalitate al halelor și altor obiecte, astfel concepute încât să corespundă necesităților unei game largi de procese tehnologice din diferite ramuri industriale.

Ultimele serii de proiecte tip de hale, elaborate în principal de institutul de specialitate I.P.C. în colaborare cu cercetarea și cu industria prefabricatelor din beton, marchează progrese evidente în ce privește înlăturarea supradimensionărilor, reducerea înălțimilor libere la strictul necesar, elasticitatea opțiunilor pentru transportul interior (la sol, suspendat sau cu poduri rulante).

Utilizarea prefabricatelor de mari dimensiuni a dat posibilitatea de a se intro-

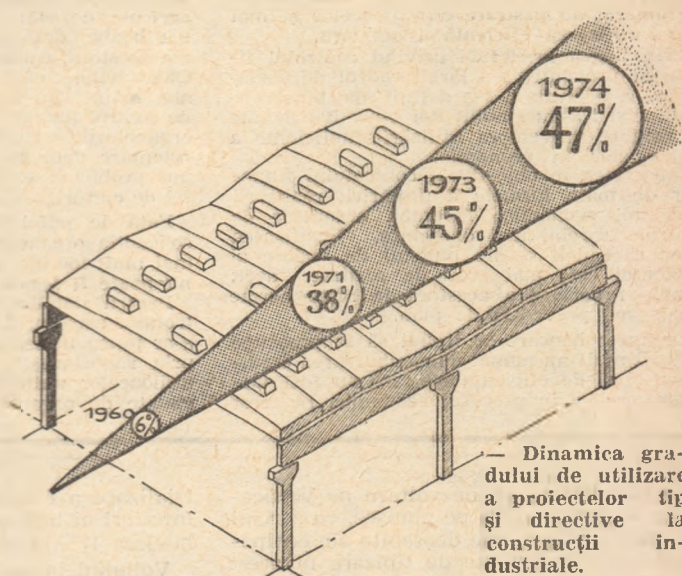
duce parametri geometrici mai favorabili ai halelor, cu trame de pînă la 24×12 m; pe lângă sporirea productivității muncii și micșorarea duratei de execuție, reducerea pe această cale a numărului stîlpilor interiori facilitează creșterea gradului de ocupare a suprafețelor cu utilaje tehnologice. Importante economii de teren se obțin, într-o serie de industrii, prin folosirea proiectelor tip de hale etajate (cu parter + 1—5 nivele) parțial sau integral prefabricate, dintre care unele au planșeele special concepute pentru realizarea de canale de ventilație, goluri de trecere a diferitelor instalații și echipamente.

Datorită extinderii iluminatului natural și îmbunătățirii capacității de izolare termică a elementelor de închidere (prin folosirea betonului celular autoclavizat, a panourilor azbopan, a celor din granolit, din beton în trei straturi sau din corpuri ceramice, a sticlei profilat) — domeniu în care continuă studierea a noi soluții — se asigură considerabile economii de energie și combustibil în exploatare.

După cum se arată în grafic, gradul de utilizare a proiectelor tip și directive la construcții industriale a crescut, din 1960 pînă în prezent, de opt ori; creșterea efectivă e considerabil mai mare, ținînd seama de dinamica volumului de lucrări din această perioadă. Despre eficiența economică obținută vorbește elocvent faptul că numai în anul trecut și numai la obiectivele executate de Ministerul Construcțiilor Industriale pe bază de proiecte tip elabo-

rate de I.P.C., a rezultat — prin reducerea consumurilor de materiale, energie, combustibil, a manoperei pe șantiere, a cheltuielilor de proiectare — o economie la costul investițiilor de 118 milioane lei.

E VOLUȚIA în continuare a acțiunii de tipizare, avînd în vedere sarcinile trasate în domeniul construcțiilor industriale prin Directivele Congresului al XI-lea al P.C.R., urmărește în principal: **perfecționarea soluțiilor pe**

— Dinamica gradului de utilizare a proiectelor tip și directive la construcții industriale.

linia creșterii gradului de industrializare și a economicității, înlocuirea proiectelor mai vechi cu altele ce asigură o eficiență sporită, extinderea gamei de obiecte la care proiectele unicate să cedeze locul celor cu aplicabilitate de serie.

Se estimează că în următorii câțiva ani, nivelul de prefabricare a lucrărilor de beton nu va marca majorări spectaculoase față de cel actual, de circa 30% — limita fiind impusă de caracterul unor pro-

DIN CRONICA ÎNTRECERII

logia de fabricație și dotarea tehnică vor permite o largă diversificare a producției, îndeosebi a anvelopelor radiale și a celor fără cameră, rezistente la uzură.

● Cu 15 zile înainte de termen, a intrat în funcțiune la **Întreprinderea „Comuna din Paris“** din Piatra Neamț o nouă și modernă linie pentru fabricarea hirtiei. Ea este dotată cu utilaje de înaltă tehnicitate și productivitate, realizate în țară.

● Și la **Întreprinderea mecanică din Cimpina** a fost dată în funcțiune noua secție pentru fabricarea pompelor de extracție și a pieselor de schimb necesare acestora. Tehnologia de fabricație în flux va permite sporirea productivității muncii, diversificarea și îmbunătățirea calității producției. Tot în această unitate prahoveană sînt prevăzute pentru anul în curs fonduri de investiție pentru realizarea unor instalații moderne, necesare fabricării vanelor de înaltă presiune și a sculelor de foraj-extracție, lucrare aflată în diferite stadii de execuție.

● A început electrificarea magistralei feroviare **Ploiești-Buzău-Focșani-Mărășești-Adjud**, în lungime de circa 200 de kilometri. Șantierele Trustului central de construcții feroviare care execută aceste obiective, au reușit să devanseze, față de sarcinile de plan, lucrările pe tronsoanele Ploiești-Mizil și Buzău-Mizil. În prezent se execută operațiuni de plantare a stîlpilor și de întindere a cablurilor aeriene. Pe raza a peste 30 de stații de cale ferată a început montarea instalațiilor de centralizare electrodinamică. Prin înregistrarea unui astfel de ritm, angajamentul constructorilor feroviari de a pune sub tensiune și a da în circulație primul sector electrificat, Ploiești-Mizil, cu șase luni mai devreme, devine astfel realizabil.

Modernizarea acestei căi ferate, caracterizată printr-un intens grafic de călători și mărfuri, facilitează o sporire și îmbunătățire considerabilă a prestațiilor. Conform proiectelor elaborate de institutul de specialitate al Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, capacitatea zilnică de transport va spori cu circa 40—50%.

23 AUGUST XXXI

BILANȚ ÎNSUFLEȚITOR ÎN ÎNTÎMPINAREA MARI SĂRBĂTORI

INVESTIȚII: NOI OBIECTIVE ÎN FUNCȚIUNE

● La **Întreprinderea de anvelope „Victoria“-Florești**, unde în actualul cincinal au fost conectate la circuitul productiv importante linii de fabricație, s-a terminat construcția unei moderne hale industriale, care ocupă 11.100 mp și care va permite dublarea capacității de producție, potențialul întreprinderii prahovene ajungînd în viitorul cincinal la circa 2 milioane anvelope pe an. Tehno-

În obiectivul controlului financiar—eficiența economică

PARTE INTEGRANTĂ a controlului statului, controlul financiar constituie o necesitate generată de caracterul social al mijloacelor de producție. El se desfășoară sub diverse forme și utilizează multiple metode de exercitare.

În rîndurile ce urmează, vom căuta să punem în evidență una din laturile de conținut ale controlului — orientarea — și să ne exprimăm opinia în legătură cu posibilitățile de îmbunătățire din acest punct de vedere.

Considerăm indicat ca **obiectivele de control financiar** în toate formele de manifestare ale acestuia să vizeze în mai mare măsură **aspectele eficienței economice**. În prezent, unele forme de control urmăresc mai mult latura gestionară, de păstrare a mijloacelor și mai puțin utilizarea eficientă a acestora.

Prin Legea nr. 9/1974 privind controlul financiar preventiv s-a lărgit cadrul de desfășurare a acestuia, i s-a definit mai bine conținutul și i s-au stabilit noi obiective menite să asigure prevenirea utilizării ineficiente a mijloacelor în economie.

Integrarea în obiectivele controlului financiar de toate formele a urmăririi realizării eficienței economice incumbă organelor de control sarcini mai deosebite. Verificarea unor cheltuieli și din punctul de vedere al eficienței este mai greu de realizat decât simpla raportare a acestora la niște norme legale sau prevederi de plan.

Organele bancare ar trebui să se preocupe tot mai mult nu numai de rambursarea creditelor, ci și de eficiența cu care au fost utilizate acestea în procesul economic. În acest

TRIBUNA ECONOMISTULUI

scop, ar trebui analizată relația dintre credite, ca efort, și unii indicatori ai întreprinderilor (producția globală, producția marfă, beneficii), ca efect economic, pentru a se stabili factorii cu influență negativă.

De exemplu, în sectorul cooperatist al agriculturii volumul pagubelor provocate din cauza gestionării necorespunzătoare a valorilor materiale este relativ neînsemnat, față de pierderile pricinuite unităților prin utilizarea neeconomicoasă, ineficientă a mijloacelor materiale de muncă și bănești fapt ce a determinat orientarea controlului financiar intern la aceste unități către problemele eficienței economice. Alte exemple se pot da din activitatea unor întreprinderi agricole de stat, care cheltuiesc fonduri importante pentru cultura de porțoloi, deși din cauza condițiilor neprielnice acestei culturi în zonele respective, unitățile își soldează activitatea în acest domeniu cu pierderi. Pagube importante se produc și la unele întreprinderi agricole de stat care cultivă porumb pentru boabe, deși în condițiile pedoclimatice ale acestora, cultura nu ajunge la maturitate. Cheltuielile efectuate în situațiile arătate mai înainte au trecut prin „filtrul” formelor de control financiar și au fost admise de toate organele de control fiind „legale”. Prin noua orientare dată inspectorilor băncii acestia au pus problema scoaterii din plan a unor astfel de culturi.

Față de asfel de situații, ar trebui ca în concepția organelor de control să-și facă tot mai mult loc ideea că **utilizarea unor fonduri nu poate fi legală dacă nu este și eficientă**.

Pentru stabilirea necesității orientării controlului către problemele eficienței economice s-ar putea utiliza unii coeficienți determinați prin raportarea pagubelor din gestionarea mijloacelor unității și din plăți ilegale constatate de organele de control la pierderile

bilanțiere sau nerealizările de beneficii din activitatea acestora. **Cu cât coeficientul va fi mai mic, cu atât necesitatea controlului sub raportul eficienței va fi mai mare.**

Deplasarea tot mai mult a controlului financiar către problemele eficienței implică unele dificultăți nu numai în stabilirea factorilor de influență negativă a acestora, ci și în determinarea responsabilităților. Dacă în domeniul gestionar stabilirea răspunderii pentru prejudiciile cauzate are loc cu mai multă ușurință, utilizarea ineficientă a mijloacelor constituie un act la care pot participa mai multe persoane și unde controlul poate pune în evidență mai mulți factori (neglijența, gradul de competență profesională etc).

Cu toate dificultățile menționate atît în exercitarea unui astfel de control, cît și în stabilirea responsabilităților, considerăm că s-ar putea ca, în metodologia actuală să-și, facă loc, în mod treptat, unele metode de analiză, indicații călăuzitoare pentru creșterea calitativă a controlului, căi de determinare a responsabilităților și altele.

În condițiile cuprinderii în mai mare măsură în raza controlului financiar de toate formele a problemei eficienței economice ar trebui îmbunătățită **orientarea** și în ceea ce privește valorificarea constatărilor reieșite din control. În acest domeniu, ar trebui schimbat tot mai mult caracterul **constatator**, de **sesizare**, într-un rol de **intervenție activă** pentru înlăturarea deficiențelor și greutăților constatate.

Prin aceasta, conținutul controlului ar câștiga și în ceea ce privește **rolul de îndrumare a cadrelor din economie**, de sprijinire a acestora nu numai pentru remedierea unor deficiențe, ci și pentru înlăturarea greutăților pe care le au.

dr. C. GRIGORESCU

cese tehnologice cu dezvoltare pe verticală, cu încărcări mari pe planșee, cu sarcini dinamice, cu gabarite deosebite ale echipamentelor etc. Studiile de tipizare în acest domeniu au ca direcții principale sporirea traveelor și deschiderilor (adică a distanțelor între stâlpi), eliminarea tipurilor de prefabricate care — din cauza condițiilor de transport — nu se pot executa decât pe șantier (înlocuindu-le cu piese produse industrial), îmbunătățirea soluțiilor de îmbinare a elementelor de structură pentru diminuarea cu pînă la 0,5 ore-om/mp de hală a volumului de manoperă ce se consumă la suduri și monolitizări.

În prezent s-a trecut la elaborarea de proiecte tip pentru hale industriale parter cu structura din beton precomprimat, în soluții diversificate, cu deschiderea de pînă la 30 m și sarcina podurilor rulante de pînă la 50 tf; economia de manoperă ce va rezulta din aplicarea lor va fi, în medie, de 0,4 ore-om/mp de hală. Se acordă o atenție deosebită perfecționării soluțiilor pentru elementele de închidere (acoperiș și pereți), utilizînd materiale noi, panouri gata finisate în fabrică etc., care pot aduce o economie de manoperă pe șantiere de 0,1—0,3 ore-om pe mp de hală. Se apreciază că prin extinderea tipizării, ca și prin simplificarea sistemelor de îmbinare a panourilor și de legătură cu structura de rezistență a construcțiilor, gradul de indus-

trializare a execuției pereților exteriori și interiori ai halelor industriale va crește de la circa 47% în prezent, la 88% în 1980.

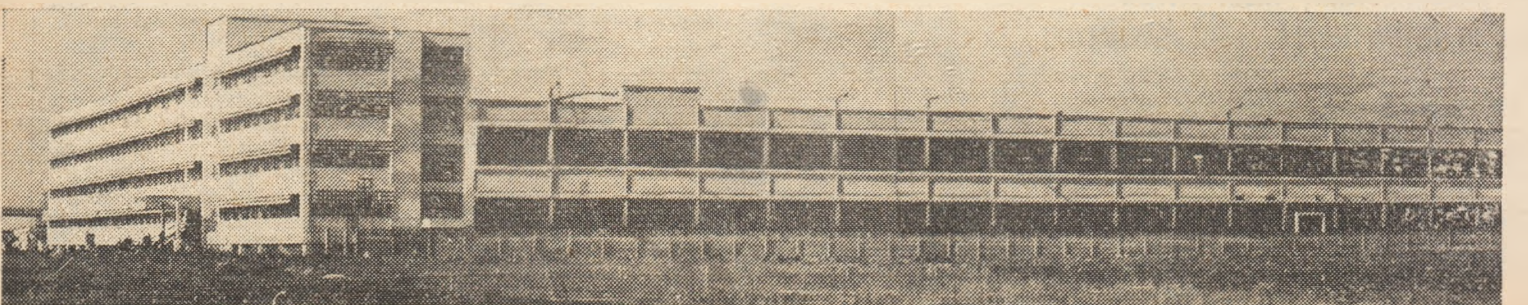
Volumul important al lucrărilor din beton monolit (care reprezintă, la construcțiile industriale, 8—10% din valoarea totală a lucrărilor, consumînd 20—25% din manopera de șantier și 40—50% din tonajul materialelor puse în operă) a determinat, în ultimii ani, eforturi deosebite pentru introducerea unor metode de execuție industrializate, susținute prin tipizarea obiectelor și elementelor monolite, a tehnologiilor, a cofrajelor. Anul trecut, de pildă, pe șantierele Ministerului Construcțiilor Industriale cofrajele tipizate de inventar au fost utilizate pe o suprafață totală de 15,3 milioane de metri pătrați, rezultînd mari economii de material lemnos, manoperă și timp. Continuarea acestei acțiuni va trebui să aibă ca rezultat și pe acela de a imprima cu caracter de obligativitate, în proiectarea investițiilor industriale, practica modularii elementelor monolite netipizate și a simplificării formei lor.

UN DOMENIU nou, abordat în 1974 pe baza unui program extins pe mai mulți ani, îl constituie tipizarea obiectelor, elementelor și detaliilor de instalații aferente clădirilor industriale.

De asemenea, I.P.C. urmează să treacă în cel mai scurt timp la întocmirea de scheme exemplificative de amplasare și organizare a bazelor de construcții pentru astfel de zone, cu obiective avînd funcții comasate, în scopul economisirii la maximum a suprafeței de teren ocupate. După cum prevede Programul P.C.R., referindu-se la politica în domeniul construcțiilor în perioada imediat următoare și în cea de perspectivă, „o atenție deosebită va fi acordată introducerii pe scară largă în executarea lucrărilor de construcții a materialelor, a prefabricatelor și altor produse industriale. În lucrările industriale, în construcțiile energetice și agricole se va acționa pentru înlăturarea oricăror supra-dimensionări; construcțiile vor fi dimensionate în așa fel încît să corespundă în condiții optime proceselor de producție, să se asigure folosirea la maximum a capacităților de producție. Se va urmări normarea științifică a consumurilor și tipizarea construcțiilor pentru toate sectoarele de activitate”.

Rezultă de aici un vast și important program de lucru în vederea perfecționării continue a elaborării și utilizării proiectelor tip pentru construcții industriale, acțiune integrată organic în efortul de creștere a eficienței economice a investițiilor.

Dorin CONSTANTINESCU

Întreprinderea „Tehnoton” din Iași, realizată din elemente tipizate

ANCHETA „R.E.“ în 117 cooperative agricole de producție

FORȚA DE MUNCĂ — FACTOR PRINCIPAL AL PROGRESULUI ECONOMIC (III)

DUPĂ DEFINIREA coordonatelor de ordin politic și economic în care se desfășoară procesul de modernizare a structurii forței de muncă în țara noastră — în partea I și a II-a a anchetei* — trecem la analiza sub aspect concret a acestui fenomen complex în cele 117 cooperative agricole investigate; cuprinderea în eșantion a unor cooperative agricole situate în toate cele 6 zone de fertilitate și la distanțe diferite față de reședințele de județ ne-a condus la concluzii utile și interesante, ce pot fi luate în considerare în momentul întocmirii bilanțelor forței de muncă pe localități și a stabilirii programelor de utilizare și pregătire a acesteia, atât pentru activitățile agricole, cât și pentru cele neagricole.

Pornind de la realitățile existente în cele 117 cooperative a-

gricole, în acest număr am încercat să răspundem la următoarele întrebări:

- 1) CARE SÎNT DISPONIBILITĂȚILE DE FORȚĂ DE MUNCĂ ÎN AGRICULTURA COOPERATISTĂ ?
- 2) CARE ESTE STRUCTURA ACTUALĂ A FORȚEI DE MUNCĂ ÎN COOPERATIVELE INVESTIGATE, SUB ASPECTUL VÎRSTEI ȘI SEXULUI ?
- 3) CARE SÎNT CAUZELE ȘI CONSECINȚELE ACTUALEI STRUCTURI A FORȚEI DE MUNCĂ ?
- 4) CE IMPORTANTĂ ARE CREȘTEREA GRADULUI DE CALIFICARE A LUCRĂTORILOR DIN AGRICULTURĂ ASUPRA PROCESULUI ÎNSUȘI DE REDUCERE A POPULAȚIEI AGRICOLE ?

REDUCEREA forței de muncă din agricultură este urmarea acțiunii mai multor factori de ordin economic, tehnic și social, care influențează acest proces în general sau în mod specific. Spre exemplu, industrializarea și urbanizarea implică atragerea populației rurale și deci reducerea forței de muncă din agricultură; acest fapt nu exclude însă acțiunea unor factori locali, care pot favoriza procesul migrării sau îl pot limita. Cooperativa agricolă de producție Bucov, spre exemplu,

În cazul eșantionului nostru, în cooperativele consolidate din punct de vedere economic, care obțin rezultate economice bune, capabile să asigure o retribuție corespunzătoare, fenomenul de reducere a forței de muncă este mai puțin intens, chiar dacă acestea sînt situate în apropierea orașelor industrializate (vezi tabelul nr. 1). În aceste situații se desprind concluzii cu caracter practic că divizarea fenomenului de reducere a forței de muncă este posibilă și că se impune chiar intervenția factorilor de răspundere pe plan local. Avem în vedere o intervenție în modul de conducere și organizarea producției și a muncii, în retribuirea muncii, în asigurarea unor condiții sociale corespunzătoare.

Cunoașterea cauzelor care restrîng sau favorizează reducerea forței de muncă din agricultură are o mare importanță practică, mai ales în această etapă în care se pun bazele unor mari obiective industriale. În acest sens, este util să cunoaștem atât distribuția județelor după numărul de lucrători ocupați în ramuri neagricole cât și resursele de forță de muncă ale fiecărei localități pentru a se lua măsuri eficiente — la nivel central și local — în scopul echilibrării în timp a balanței forței de muncă.

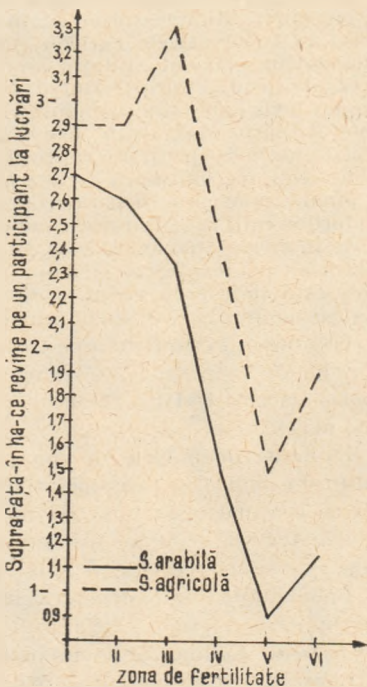
Pe lângă cauzele cunoscute și analizate în literatura de specialitate pot apărea însă și elemente noi în procesul atragerii forței de muncă din agricultură și chiar în metodologia de determinare a resurselor de muncă. Astfel, în urma prelucrării datelor anchetei noastre, am reușit să punem în evidență, posibilitatea și necesitatea atragerii cu prioritate a forței de muncă din cooperativele situate în zonele cu terenuri mai puțin fertile. În acest sens, este semnificativ faptul că în cooperativele agricole încadrate în categoria a V-a și a VI-a de fertilitate suprafața de teren arabil ce revenea pe un participant la lucrări este de circa 2 ori mai mică față de media calculată pe eșantion și de aproape trei ori mai mică decît „încărcătura” existentă în cooperativele si-

tuate în zonele cu favorabilitate ridicată (graficul nr. 1). Se desprinde deci concluzia că unitățile cu suprafețe mai mici de teren arabil și cu o „încărcătură” redusă de teren pe un cooperator își pot reduce forța de muncă într-o primă etapă cu circa 50% și să ajungă astfel la o suprafață de 2—3 ha teren arabil pe un cooperator (cît revine în prezent în unitățile situate în zonele cu terenurile cele mai fertile).

Un alt element nou în legătură cu atragerea forței de muncă în ramurile neagricole va surveni — după părerea noastră — în perioada imediat următoare, datorită măsurilor ce se vor lua în vederea dezvoltării județelor mai puțin industrializate. Noile cerințe față de forța de muncă, prezente acum doar în planurile și programele de asigurare cu personal a noilor obiective, vor ridica numeroase probleme atât agriculturii cît și industriei, îndeosebi sub aspectul asigurării unor sisteme complete și eficiente de mașini agricole.

Tendințe în evoluția forței de muncă din C.A.P.

MODERNIZAREA structurii economiei naționale generează profunde schimbări calitative în structura populației ocupate, adîncește procesul de mobilitate teritorială, profesională și socială. Cele mai mari prefaceri se remarcă în mediul rural, unde transferul populației spre alte sectoare, precum și procesul invers de migrație oraș-sat duc la transformarea familiilor țărănești, tradiționale, în familii mixte. În tot

Graficul nr. 1: Suprafața de teren ce revine pe un participant la lucrările agricole, pe zone de fertilitate.

este situată în imediata vecinătate a municipiului Ploiești. Cu toate acestea, prin organizarea corespunzătoare a producției agricole, prin stabilirea unei structuri echilibrate a culturilor, prin eforturi constante privind extinderea mecanizării lucrărilor agricole a reușit ca an de an să asigure o retribuție de circa 60 lei pe o normă de muncă convențională, ceea ce a reținut și stabilizat forța de muncă în cadrul cooperativei.

Tabelul nr.1
Exemplificarea corelației dintre nivelul retribuției și reducerea forței de muncă în unele cooperative investigate

Cooperativa agricolă	Evoluția retribuției pe o normă de muncă convențională (lei)				Ponderea membrilor de familie care au lucrat în afara cooperativei în 1974 de județ (1971=100)	Distanța față de reședința (km)
	1971	1972	1973	1974		
0 influență normală						
Bistrița-Bistrița Năsăud	47	51	57	60	125	0
Cristian-Brașov	45	45	50	56	126	8
0 influență negativă						
23 August-Teleorman	11	13	12	16	15 ori	50
Studina - Olt	13	13	15	18	170	70

mai multe familii, mai ales în jurul orașelor și centrelor industriale, crește numărul lucrătorilor din alte sectoare decât gospodăria obștească. Apare o pluralitate de surse de venituri, ceea ce ridică standardul de viață al țărănimii.

Dezvoltarea industriei și a altor sectoare creează noi locuri de muncă în afara agriculturii. Pentru completarea acestor

Tabelul nr.2

Cooperatori apti de muncă în totalul membrilor de familie

Zone	1971	1972	1973	1974
I	71,2	65,3	65,0	63,4
II	67,2	66,2	63,0	60,3
III	67,9	64,2	64,2	65,6
IV	69,6	66,4	67,8	65,2
V	62,9	60,9	58,7	60,5
VI	73,0	68,0	70,1	68,1
Total:	69,1	65,5	65,0	63,7

locuri cea mai mare parte a forței de muncă provine din cooperativele agricole.

Prin modernizarea agriculturii, mai ales prin trecerea procesului de producție pe baza unor tehnologii de tip industrial, apare un surplus de forță de muncă, care este absorbit de ramurile neagricole. Acest fenomen are caracter pozitiv, fiind specific tuturor țărilor care își dezvoltă industria și sectorul terțiar. Desfășurarea acestui proces nu are loc însă cu aceeași intensitate și între aceleași limite în toate zonele țării și în toate perioadele. El are un caracter pozitiv numai dacă este bine corelat cu dinamica productivității muncii, atât în industrie cât și în agricultură. De aici necesitatea planificării procesului de eliberare a forței de muncă din agricultură, în toate componentele sale. Forța de muncă rămasă în cooperativele agricole trebuie să satisfacă cerințele calitative și cantitative ale desfășurării normale a procesului de producție.

În agricultura țării noastre există o puternică mișcare migratorie a forței de muncă. Aceasta are loc fie în condițiile schimbării domiciliului, fie fără schimbarea domiciliului populației care lucrează în ramurile neagricole sau în unitățile agricole de stat.

Orientarea migrării populației spre ramurile ce trebuie să se dezvolte cu prioritate în diverse zone ale țării, încetinirea afluxului exagerat al forței de muncă de la sat spre oraș, stabilizarea procesului de eliberare a forței de muncă în cooperati-

Tabelul nr.3

Pensionari (femei peste 60 de ani și bărbați peste 65 ani) în totalul membrilor de familie

Zone	1971	1972	1973	1974
I	17,7	16,3	18,1	18,9
II	18,3	17,9	19,6	21,0
III	20,5	21,6	21,2	20,5
IV	21,3	21,3	20,7	21,1
V	21,6	20,0	21,0	21,2
VI	15,0	14,5	14,5	11,9
Total:	18,6	18,3	19,1	19,7

vele agricole care nu-și asigură necesarul de forță de muncă depind de o serie de factori, printre care nivelul retribuiri muncii este esențial.

Principalele tendințe care se manifestă în evoluția structurii forței de muncă din cooperativele agricole de producție se polarizează în jurul fenomenelor de îmbătrânire a forței de muncă, a creșterii ponderii femeilor în totalul forței de muncă ocupate în producție, a creșterii migrării mai intense a tineretului spre activități din afara C.A.P. etc.

Din ancheta Revistei economice în 117 cooperative agricole de producție rezultă o serie de concluzii care prefigurează desfășurarea acestor procese la nivelul sectorului cooperatist. Faptul că fenomenele amintite se manifestă cu pregnanță de mai multă vreme în țara noastră este un lucru cunoscut. Interesantă este însă intensitatea lor în profil teritorial și explorarea tendințelor viitoare în scopul luării unor măsuri eficiente de dirijare și optimizare a afluxului și refluxului de forță de muncă.

Citeva fenomene merită a fi subliniate. Astfel, se remarcă tendința reducerii ponderii cooperatorilor apti de muncă în totalul membrilor de familie (tabelul nr. 2), atât ca urmare a fenomenului de migrare definitivă a tineretului cât și a procesului de creștere a ponderii pensionarilor (tabelul nr. 3).

Procesul de îmbătrânire a populației agricole este legat de ansamblul desfășurării fenomenelor demografice în țara noastră, de creșterea mediei de vîrstă a populației, de migrația tineretului spre activitățile din afara C.A.P. etc.

Alături de procesul de o anumită îmbătrânire a forței de muncă se manifestă și cel al feminizării acesteia. Atragerea fe-

Tabelul nr. 4

Numărul bărbaților în totalul cooperatorilor apti de muncă (%)

Zone	1971	1972	1973	1974
I	45,3	47,4	46,8	47,8
II	43,6	44,9	44,5	47,2
III	48,2	46,4	46,7	46,1
IV	47,2	41,1	48,0	47,4
V	44,7	43,9	42,3	38,8
VI	48,2	47,4	43,2	49,5
Total:	46,0	46,0	45,6	46,8

meilor în procesul de producție este o importantă condiție de dezvoltării noastre economice, este o direcție spre care s-a orientat constant Partidul Comunist Român în politica de folosire rațională a forței de muncă. Apariția în multe cooperative agricole a fenomenului de feminizare a forței de muncă are o serie de implicații. La nivelul celor 117 cooperative agricole luate în studiu acest fenomen este relativ stabilizat în ultimii patru ani, deși există și unele unități în care apar o serie de probleme legate de migrarea populației masculine spre alte activități (tabelul nr. 4). De aici se desprinde necesitatea de a lua măsuri pentru îmbunătățirea în continuare a condițiilor de educație a copiilor, prin construirea de creșe și grădinițe în toate cooperativele agricole, ușurarea muncii casnice, îmbunătățirea serviciilor etc. Un factor important în procesul de atragere a femeilor în producția agricolă este creșterea gradului de mecanizare a lucrărilor, mai ales în zootehnie unde lu-

crează un număr însemnat de femei. Această rezolvare este necesară atât pentru ușurarea și îmbunătățirea condițiilor de muncă, cât și pentru sporirea productivității muncii.

Ancheta R.E. a urmărit o serie de aspecte privind calitatea forței de muncă rămasă în cooperativele agricole și perspectivele acesteia în viitorii ani, legate de vârsta cooperatorilor care lucrează și gradul de calificare. În acest context și în cadrul anchetei noastre se remarcă tendința de creștere a ponderii membrilor de familie care lucrează în afara C.A.P. în totalul celor apti de muncă, ceea ce ilustrează fenomene de migrație (tabelul nr. 5) Dintre membrii de familie care lucrează în afară, marea majoritate sînt lu-

Tabelul nr.5

Membrii de familie care lucrează în afara C.A.P. din totalul celor apti de muncă (%)

zone	1971	1972	1973	1974
I	24,4	24,9	29,2	32,2
II	29,2	29,6	35,2	42,3
III	34,6	33,0	38,1	35,8
IV	28,1	33,7	36,5	37,5
V	39,1	39,3	43,7	41,7
VI	22,2	21,4	25,4	30,6
Total	28,2	29,3	33,6	36,7

crători în industrie, sectorul terțiar și alte activități, în orașe sau centre industriale. Un număr relativ scăzut locuiesc în comună și lucrează în unități agricole de stat sau intercooperatiste (tabelul nr. 6).

Faptul că un număr mare de cooperatori se îndreaptă spre alte activități decât cele agricole sau că cea mai mare parte sînt tineri nu afectează întotdeauna implicit negativ calitatea forței de muncă rămasă în cooperativele agricole, dar cere analizat un element calitativ de mare importanță pentru caracterizarea forței de muncă existentă în cooperativele agricole (inclusiv specialiștii remunerați de stat, tinerii cooperatori calificați în diverse școli, mecanizatorii de la S.M.A. etc.) și anume ponderea cooperatorilor sau lucrătorilor calificați. Din acest punct de vedere, în cooperativele luate în studiu, numărul cooperatorilor cu o anumită calificare este încă prea redus. Deși ponderea cooperatorilor cu studii sau care au diverse meserii este redusă pe totalul eșanționului de cooperative, se remarcă că în zonele agricole I—III procesul de calificare este mai intens.

Reținerea unor forțe de muncă tinere, calificate, mai ales în cooperativele care resimt cea mai mare lipsă, devine o necesitate. Aceasta depinde însă de condițiile ce li se creează acestora pe linia calificării și îmbunătățirii infrastructurii în mediul rural. În acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia în cuvîntarea rostită la Consfătuirea cu activul de partid și de stat din agricultură, din cercetarea științifică agricolă, din domeniul îmbunătățirilor funciare și din piscicultură, „să luăm măsuri pentru ridicarea nivelului de calificare a lucrătorilor din agricultură, inclusiv al țărănimii, al specialiștilor. Să aplicăm cu fermitate toate hotărârile pe care le avem cu privire la reciclarea și nivelul de cunoștințe agricole“.

dr. Letiția ZAHIU
Ion MANEA

O nouă atribuție a producătorilor: CREAȚIA ESTETICĂ

TRASATURA caracteristică a producției moderne, „design“-ul — creația frumosului în producția industrială de masă — câștigă, pe zi ce trece, noi adepți atât în „tabăra“ producătorilor, cit și, mai ales, a cumpărătorilor și utilizatorilor. Explozia tehnică actuală este, în același timp, și cauză și efect a schimbărilor intervenite și care vor surveni, în perspectivă, în raportul dintre resursele naturale și nevoile fabricației și exigențele pieței, generând, însă, și o accelerată distrugere a „permanenței“ obiectelor, o dorință crescândă de modificări din partea consumatorilor, de schimbare a ambianței diurne, implicit creșterea cererii de noi sortimente de produse pe piață. Fără doar și poate, această tendință este de natură să genereze și reversul „medaliei“: o scurtare crescândă în viteză și arie de cuprindere a vieții comerciale, a respectivelor produse, aspectul având consecințe dintre cele mai profunde asupra fabricației. Toate aceste fenomene constituie tot atâtea elemente de luat în calcul, pe care un conducător modern de producție materială nu poate desigur, să le ignore.

Iată, ca atare, o temă pe care am considerat-o mai mult decît interesantă și utilă de abordat, în discuția pe care i-am propus-o ing. M. IONESCU-MUSCEL, specialist în „design“ industrial din Centrul de Estetică a Produselor Industriei Ușoare.

G.H.: Sintem cu toții martorii eforturilor pe care producătorii le depun, străduindu-se să ne ofere produse nu numai mai bune, dar și mai funcționale, chiar mai frumoase. Cert este că între frumos și util încep să se stabilească legături tot mai stabile și mai strînse. Cum vedeți dv. această relație în contextul producției de masă?

I.M.: Dacă într-o primă fază, industria avea ca obiectiv, în primul rînd, satisfacerea unor utilități imediate ale societății — hrana, îmbrăcămintea, încălzîmintea — începînd de prin deceniul al treilea al secolului nostru, producția industrială a tîns — procesul fiind valabil, în continuare — să atingă, întrucîtva, valoarea produselor artei, să confere obiectelor realizate în serie — alături de utilitate — și valențe estetice. Cred că acest proces de răspîndire a frumosului în viața cotidiană este deosebit de însemnat deoarece, prin el, industria devine un factor educativ cu consecințe sociale deosebit de importante. Frumosul nu este o caracteristică intrinsecă a produsului. Multe obiecte considerate, în urmă cu cîțiva zeci de ani ca frumoase, ni se par azi — excepțînd valoarea lor de antichitate — desuete; există, de asemenea, lucruri care pe timpul bunicilor noștri ar fi fost cotate ca o chintesență a gustului îndoielnic — căutate cu înfrigurare de mulți dintre cumpărătorii de astăzi.

Iată deci că frumosul nu este, el însuși o caracteristică a obiectului, ci a perioadei în care este judecat, o problemă de educație, definiția lui reieșînd prin maniera în care oamenii dintr-o epocă sau alta percep și interpretează formele, culorile și imaginile — fie ele vizuale sau sonore. Fără doar și poate că indiferent de definirea frumosului, acest frumos este numai util societății, ci chiar necesar, el generînd idei și simțăminte superioare. Avantajul educației, în ideea frumosului, rezultă din umanism, din dorința de cinste, etică

și echitate, pe care aceasta o creează în concepția individului. Din acest punct de vedere, în generația noastră și cele următoare, industria — și, mai ales, industria bunurilor de consum — au datorita de a introduce frumosul în ambianța fiecăruia dintre noi, de a ne educa, în această direcție, odată cu tendința generală de perfecționare a societății.

G.H.: Fără îndoială că în contextul conlucrării factorilor care concură la realizarea producției, un rol cu totul particular — în acest sens — revine creatorului industrial. Cum apreciați acest rol?

I.M.: Aspect nou în esența sa, ca urmare a importanței ce revine creației industriale, în ansamblul factorilor producției moderne, acesta a ridicat probleme organizatorice importante, mai ales întreprinderilor producătoare de bunuri de larg consum. Dacă în secolul trecut, de pildă, tehnicianul — de cele mai multe ori, inventatorul — era și realizatorul propriei sale idei și producător și conducător al întreprinderii, începînd cu anii acestui secol, tehnicienii sînt tot mai nevoiți să apeleze la alte profesii, să-și cumpleze eforturile și cu artiștii plastici, cu economiștii capabili să definească cu anticipație orientarea probabilă a cererii viitoare, să cerceteze psihologia cumpărătorilor, tendința gustului, să găsească noi mijloace de distribuire a produselor, pentru creșterea consumului și să recomande soluții necesare în vederea creșterii eficacității economice a întreprinderii, prin reprofilării corelate cu condițiile reale de funcționare ale acesteia sau cu evoluția cererii.

În ultimul deceniu necesitatea integrării frumosului în conceptul de „produs“ a determinat apariția și dezvoltarea unei științe noi, participarea căreia în realizarea producției industriei bunurilor de consum și nu numai a lor, devine din ce în ce mai activă. Această știință se cheamă „design“-ul industriei și este constituită dintr-o serie de metode proprii de cercetare care contribuie la transformarea ideii în realizare. Este evident gradul diferit de participare a fiecăruia dintre factorii care conduc la realizarea unui nou produs, variînd de la un produs la altul. Pe măsură ce produsul străbate etapele de asimilare de la idee pînă la realizare, participarea factoru-

lui artistic devine din ce în ce mai mică și face loc tehnicienilor și economiștilor, aportul și responsabilitatea acestora crescînd, pe măsură ce se avansează spre faza finală a execuției.

G.H.: Cum este realizată, în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, concretizarea acestor cerințe?

I.M.: Față de aceste noi funcțiuni pe care produsele noi și „design“-ul le capătă în epoca actuală, ministerul nostru a încercat să-și definească un sistem organizațional potrivit. Ca urmare, a luat ființă CEPIU (Centrul pentru estetica produselor din industria ușoară) care printre altele, a fost însărcinat să asigure difuzarea principiilor de estetică, în sfera industriei. Fără a coordona, administrativ, creația din întreprinderi — fapt care ar fi, fără doar și poate de natură să limiteze inițiativa și creația spontană a colectivelor din fabrici — acest centru, prin mijloacele sale de documentare, a pus la dispoziția unităților informații asupra evoluției frumosului, în ramurile specifice industriei ușoare, executînd la cerere, prototipuri de obiecte, corespunzătoare gustului educat al epocii noastre, întocmînd studii de formă și culoare — instrumente indispensabile creatorilor din întreprinderi.

În cadrul majorității centralelor M.I.U., au luat naștere servicii de creație și asimilare, care au caracterul unor grupe prospective de lucru, definînd, în viitor, pe baza unor studii rigurose științifice, oportunitățile, parametrii tehnico-economici și artistici ai proiectelor de produse noi etc. În întreprinderi, serviciile de creație au rolul în principal de a executa pe baza temelor definite ca oportune în această etapă, modelele de produse noi și pregătirea fabricației. Serviciile de creație din întreprinderi sînt încadrate din ce în ce mai mult cu specialiști în design. Cu toate că numărul acestora este în prezent încă insuficient, preocuparea de viitor va trebui să constea tocmai în găsirea modalităților de atragere în aceste grupe de lucru a artiștilor creatori industriali.

G.H.: Cum va evolua în viitor creația industrială și cum vedeți rolul „design“-ului în perspectivă?

I.M.: În următorii ani, se prevăd schimbări esențiale atât în organizarea, cit și în funcționarea întreprinderilor producătoare. Aceste schimbări vor fi determinate, mai ales, de faptul că salariații se vor simți, din ce în ce mai mult angajați ca persoane în problemele grupului de muncă din care fac parte, și, în general, în raporturile acestuia cu restul societății.

Ca urmare, cred că în următorii 20-25 ani, din proiectele elaborate anual de o întreprindere producătoare de bunuri de larg consum, circa 80-90% o vor constitui proiectele pentru creația de produse noi.

Avînd în vedere elementul de comunicație deosebit pe care îl vor constitui bunurile de consum, în viitorul apropiat, și, deci, responsabilitatea morală și socială ce revine conducătorilor fabricației unor ațari bunuri pentru populație, este de prevăzut că, în viitorii ani, specialistul în „design“ va depăși treptat sfera execuției, pentru a se alătura conducerii tehnice și economice în realizarea proiectelor noilor produse. Acest trio de specialiști va fi garanția îndeplinirii de către industrie, a misiunii de educație pe care i-o rezervă tot mai mult deceniul următor.

Interviu realizat de
George HAȘEGANU

Ceas de birou proiectat pentru fabrica „Victoria“-Arad

**CONDUCERE
ORGANIZARE**

ADUNĂRILE GENERALE ALE OAMENILOR MUNCII

— cadru optim pentru manifestarea spiritului muncitoresc, revoluționar

I N ACESTE ZILE în întreaga țară se desfășoară în ateliere, secții, exploatare, șantiere, ferme și alte unități similare, în întreprinderi industriale, unități de transporturi și telecomunicații, în institute de cercetare și proiectare, în unități agricole de stat și organizații de construcții, în unități de comerț, alimentație publică, turism și prestări de servicii, adunările generale ale oamenilor muncii sau ale reprezentanților acestora.

Instituționalizate în baza măsurilor stabilite de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român — de la care în aceste zile s-au împlinit 10 ani — și Conferința Națională a partidului din 1967, adunările generale — a căror primă sesiune a avut loc în vara anului 1969, au cunoscut un permanent efort de perfecționare, prin măsurile adoptate ulterior, în principal, în cadrul Congreselor X și XI, al Conferinței Naționale din 1972, ale partidului, care le-au imprimat în permanență un conținut nou, un sens adecvat fiecărei etape de dezvoltare a relațiilor de producție socialiste, caracterului și nivelului forțelor de producție, subordonându-le, în ultimă instanță, atragerii maselor de oameni ai muncii la conducerea, organizarea și realizarea țelului strategic fundamental pe care partidul și națiunea noastră și l-au asumat — făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea țării noastre spre comunism.

MODUL ÎN CARE s-au desfășurat până acum, și se desfășoară în prezent, adunările generale ale oamenilor muncii, numărul mare de participanți la discuții și de propuneri făcute, conținutul și valoarea acestora, scoaterea cu curaj la iveală a neajunsurilor care mai există în unele unități economice, secții, sectoare, ateliere sau locuri de muncă, a cauzelor reale care le-au generat, gândirea și evidențierea măsurilor concrete, imediate și eficiente de lichidare a acestora, analiza profundă, muncitorească a modului cum comitetele oamenilor muncii au condus întreaga activitate, a măsurilor pe care acestea le-au inițiat pentru asigurarea realizării în bune condițiuni a planului și angajamentelor asumate, pentru buna gospodărire a avutului obștesc, în general pentru sporirea rentabilității și eficienței economice, confirmă pe deplin faptul că adunarea generală s-a cristallizat în conștiința oamenilor muncii din patria noastră, drept principala formă de manifestare a democrației economice parte organică esențială a democrației de tip nou — democrația socialistă. Și aceasta, în primul rând, deoarece, aici, în acest cadru profund democratic, lucrătorii din organizațiile socialiste de stat și cooperatiste, din instituții și alte organizații, își pot manifesta permanent, plenar, deschis, conștient, efectiv, rolul pe care societatea li l-a încredințat, de participanți activi la opera complexă și multilaterală de edificare a societății socialiste, la conducerea și organizarea economiei, la luarea deciziilor ce privesc prezentul și viitorul, în dubla lor calitate de proprietari ai mijloacelor de producție și, totodată, de producători ai bunurilor materiale. Prin toate acestea, adunarea generală a oamenilor muncii și a reprezentanților lor se evidențiază drept instituția principală a democrației economice, forul suprem de conducere și control al oamenilor muncii asupra întregii activități social-economice a unităților economice noastre naționale.

Ș I ÎN ACEST AN adunările generale ale oamenilor muncii din întreprinderi au fost precedate de desfășurarea adunărilor pe ateliere, secții, uzine, exploatare, șantiere, ferme și alte unități similare. Începute la 5 iulie a.c., aceste adunări au analizat, într-un profund spirit de combativitate, exigență și răspundere, modul de îndeplinire a planului și angajamentelor pe semestrul I 1975, dezbătând

● Adunarea generală — formă principală a democrației economice, forul suprem de conducere și control al oamenilor muncii asupra întregii activități social-economice a unităților
● Cum își exercită acest rol?
● Pronunțat caracter de lucru, combativitate, exigență, înaltă responsabilitate — coordonate esențiale ale adunărilor generale din acest an. ● Jaloane de perfecționare a instituției conducerii colective. ● Care sînt prioritățile de pe agenda actualelor adunări generale? ● Angajament deplin în marea întrecere națională pentru realizarea actualului cincinal înainte de termen. ● Angajamente și propuneri concrete, eficiente pentru reducerea importurilor și majorarea exporturilor, pentru creșterea competitivității și eficienței activității de export, activizarea comisiilor de import — export din unitățile economice. ● Propuneri eficiente pentru demararea viguroasă a viitorului cincinal și pregătirea temeinică a planului pe anul 1976. ● Adunarea generală — cadru optim de manifestare a spiritului, creativității și inițiativei, a elanului patriotic și revoluționar.

realist sarcinile ce revin în continuare, îmbunătățind substanțial în sensul suplimentării cantitative și ridicării nivelului calitativ, angajamentele asumate în întrecere, propunînd cele mai eficiente măsuri ce se impun a fi luate pentru realizarea întocmai a acestora. În suplimentarea an-

gajamentelor, în cadrul adunărilor generale, oamenii muncii au pus un accent deosebit pe descoperirea tuturor rezervelor materiale și de forță de muncă existente în unitățile lor, ținînd cont de faptul că în acest an calamitățile naturale au provocat pagube și rămîineri în urmă la unele unități. Totodată, aceste adunări și-au desemnat, din rîndurile oamenilor muncii, reprezentanții care să participe la adunările generale pe întreprinderi, acolo unde acestea se desfășoară în acest mod. Propunerile făcute în cadrul acestor adunări vizează probleme ce condiționează îndeplinirea planului pe semestrul II a.c., și pe întregul an 1975, precum și pregătirea în cît mai bune condiții a planului pe anul 1976. Adunările generale ale oamenilor muncii sau ale reprezentanților acestora au loc în perioada 15 iulie — 10 august a.c. în întreprinderile industriale, de construcții, transporturi, în institute de cercetare și proiectare, în unitățile cooperăției meșteșugărești, iar în funcție de încheierea campaniei agricole de vară ele vor avea loc în întreprinderile agricole de stat, pentru mecanizarea agriculturii și unitățile cooperăției de consum, pînă cel tîrziu la 10 septembrie a.c.

PARTICIPAREA LA ADUNĂRILE GENERALE care au avut loc la nivelurile organizatorice amintite, a evidențiat pronunțatul lor caracter de lucru, care a asigurat dezbaterile în spirit combativ, cu înaltă exigență și răspundere a activității economice și sociale din fiecare unitate, analiza realistă, critică și autocritică a modului în care organele de conducere colectivă se ocupă de organizarea și conducerea producției și a muncii, de realizarea programelor întocmite pentru creșterea productivității muncii, reducerea cheltuielilor de producție, în special a celor materiale, introducerea tehnicii noi, pregătirea și perfecționarea pregătirii forței de muncă, ridicarea calității produselor, reducerea importurilor, impulsivitatea cantitativă, calitativă și competitivă a exporturilor. O atenție deosebită a fost acordată îmbunătățirii condițiilor de muncă, întăririi ordinii și disciplinei, apărării, păstrării și dezvoltării avutului obștesc, respectării legalității socialiste.

Un loc important pe agenda adunărilor generale l-au ocupat dările de seamă asupra activității unităților și organelor de conducere, în cadrul cărora accentul a fost pus, în special, pe analiza modului de îndeplinire a planului de producție, a contractelor la intern și de export, a programelor de creștere a productivității muncii, reducerii cheltuielilor de producție, ridicării calității, pregătirii și perfecționării forței de muncă, realizării planului de investiții și modului de îndeplinire a prevederilor contractului colectiv de muncă pe semestrul I a.c., ca și stabilirea realistă a celor mai eficiente și raționale măsuri capabile să asigure reali-

zarea în bune condițiuni, cantitativă și calitativă, a planului pe semestrul II 1975. Exprimându-și **totala adeziune la chemarea secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a înfăptui neabătut Programul adoptat de Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român, sarcinile trasate de recenta Plenară comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României**, adunările generale, oamenii muncii și-au luat angajamentul de a mobiliza toate forțele umane și materiale din unitățile lor în vederea îndeplinirii în condiții cât mai bune a planului național unic de dezvoltare economico-socială, ca și a angajamentelor de depășire a acestuia. Exprimându-și încă o dată întregul atașament la **marea întrecere națională pentru realizarea actualului cincinal înainte de termen, oamenii muncii** au evidențiat, în cadrul adunărilor generale, că văd în această acțiune o condiție importantă pentru asigurarea unei baze trainice îndeplinirii obiectivelor de viitor ale națiunii noastre, propășirii țării, ca și pentru ridicarea continuă a nivelului de trai și de civilizație a întregului popor.

În același spirit au fost dezbătute **modalitățile practice ce se impun a fi luate pentru îndeplinirea în condiții optime a planului pe anul 1976** și au fost elaborate propunerile de măsuri concretizate în programe menite să asigure, concomitent, îndeplinirea și depășirea sarcinilor actualului cincinal, crearea din timp a tuturor condițiilor materiale necesare îndeplinirii exemplare a sarcinilor planului viitorului an. Astfel, în fiecare unitate economică, dintre cele în care au avut loc adunările generale, a fost acordată o atenție deosebită principalilor factori ce determină îndeplinirea întocmai a sarcinilor planificate, cit și a angajamentelor suplimentare asumate de colectivele de oameni ai muncii. **Problema productivității muncii** a ocupat de pildă un loc prioritar; dezbătându-se gradul de îndeplinire a nivelului planificat al acestui indicator pe anul 1975, în fiecare întreprindere, secție și loc de muncă în parte, a programelor elaborate în acest sens s-au stabilit noi măsuri, completându-se programele special întocmite, menite cel puțin să asigure realizarea sa integrală.

De asemenea, numeroase măsuri au vizat **reducerea cheltuielilor de producție** în special a celor materiale, prin valorificarea la maximum a resurselor interne, reducerea consumurilor specifice de combustibili, energie, metal, lemn, piele etc., extinderea utilizării materiilor prime indigene, a înlocuitorilor și a deșeurilor, creșterea gradului de valorificare a materiilor prime. **Folosirea cit mai deplină a capacităților și suprafețelor de producție**, eliminarea locurilor înguste, creșterea gradului de siguranță în exploatarea mașinilor și instalațiilor, efectuarea la timp și de calitate a reviziilor și reparațiilor, ca și **asigurarea unei aprovizionări tehnico-materiale corespunzătoare** prin realizarea ritmică a producției, perfecționarea cooperării între unități, respectarea disciplinei contractuale, lichidarea imobilizărilor de fonduri și stocuri peste necesar, au fost de asemenea probleme care au frământat colectivele de oameni ai muncii. Dezbaterile concrete cu un pronunțat spirit analitic și critic a acestor probleme a avut darul să stimuleze creativitatea și inițiativa, concretizându-se în numeroase propuneri de perfecționare care să asigure **creșterea rentabilității și eficienței economice**. Adunările generale care s-au ținut au dezbătut cu foarte multă atenție **problema calității producției** stabilindu-se măsuri, în continuare, pentru ca fiecare muncitor, inginer, economist, tehnician să simtă importanța acestei probleme și să participe cu toată convingerea și răspunderea ce o poartă pentru a asigura produse de calitate cit mai bună. În această direcție s-au făcut, de asemenea, propuneri concrete ce vizează în general ridicarea continuă a nivelului tehnic, perfecționarea permanentă a performanțelor constructive și funcționale ale produselor, respectarea disciplinei tehnologice, întărirea controlului de calitate pe toate fazele producției, generalizarea autocontrolului, ridicarea calificării forței de muncă etc.

Oamenii muncii au subliniat în adunările generale ce au avut loc, că măsuri hotărâte se impun și pentru **pregătirea forței de muncă**, în concordanță cu sarcinile de plan, pentru **utilizarea deplină, productivă, a timpului de lucru**, îmbunătățirea coeficientului de schimburi, **întărirea ordinii și disciplinei muncii**. Pro-

blema investițiilor a ocupat de asemenea un loc prioritar pe agenda adunărilor generale ale oamenilor muncii. Propunerile concrete făcute vizează îndeosebi intensificarea activităților pentru realizarea ritmică a planului de investiții, pentru punerea în funcțiune la termen sau înainte de termen a noilor obiective, realizarea și depășirea indicatorilor tehnico-economici proiectați.

Dările de seamă prezentate au acordat o deosebită importanță **exportului**. De altfel, ele au prezentat într-un capitol special gradul de îndeplinire a acestui plan, eficacitatea măsurilor inițiate în această direcție, subliniind importanța pentru economia națională, pentru fiecare unitate, a îndeplinirii în continuare, la un nivel calitativ superior a acestor sarcini. În planurile de măsuri adoptate de adunările generale s-a stabilit ca acțiune permanentă dezbaterile acestor probleme cu fiecare om al muncii în parte, pentru ca fiecare să-i înțeleagă importanța și să participe conștient, mai activ la îndeplinirea exemplară a planului de export pe acest an, cit și a sarcinilor crescînde ale anului 1976.

Multe din propunerile făcute în cadrul adunărilor generale s-au concretizat în măsuri efective pentru obținerea unor **producții suplimentare destinate exportului**, prin încărcarea maximă a capacităților existente, mai buna organizare a producției și a muncii, ridicarea calității produselor, aprovizionarea ritmică cu materii prime și materiale etc. Un rol deosebit s-a subliniat că trebuie să revină în rezolvarea acestor probleme, în continuare **comitetelor oamenilor muncii și comisiilor pe probleme de import-export din întreprinderi** a căror activitate trebuie mai bine organizată, orientată spre problemele majore existente în acest domeniu în fiecare unitate economică, pentru ca ele să devină un sprijin de nădejde al comitetelor oamenilor muncii în rezolvarea sarcinilor pe care le ridică problema exportului. Subliniindu-se necesitatea **activizării acestor comisii și îmbunătățirea colaborării** lor cu compartimentele specializate de import-export din întreprinderi, cu celelalte comisii pe probleme și domenii și consiliile de control muncitorești ale activității economice și sociale, s-a reliefat necesitatea de a se intensifica preocupările pentru cunoașterea cit mai bună a piețelor externe, a cerințelor diferiților clienți potențiali pentru adaptarea permanentă a produselor la aceste cerințe, înnoirea nomenclatorului de fabricație pentru asigurarea unor produse cu parametri tehnico-economici cit mai înalți, care să le asigure o **calitate** și un grad de **competitivitate** ridicate, într-un cuvânt să permită creșterea eficienței exporturilor românești. Totodată s-au stabilit măsuri menite să asigure urmărirea modului de derulare a contractelor și respectarea riguroasă a termenelor prevăzute în cadrul acestora.

Colectivele de oameni ai muncii s-au angajat, de asemenea, ca prin produsele fabricate în întreprinderile lor să **satisfacă cit mai deplin cerințele economiei noastre naționale**. Prin utilizarea cit mai deplină și rațională a capacităților de producție, a gândirii tehnice creative românești, prin mobilizarea cit mai deplină a tuturor resurselor materiale, umane și financiare de care dispune fiecare unitate eco-

Aspect de la Adunarea generală a reprezentanților oamenilor muncii din întreprinderea „Automatică” — București

nomică, prin integrarea în totalitate a licențelor cumpărare și lichidarea tendințelor unora de a apela cu prea mare ușurință la importuri, s-a evidențiat că există posibilități reale, concrete, în fiecare întreprindere, pentru a se satisface în mai mare măsură din producție internă nevoile țării, în vederea diminuării importurilor, a echilibrării balanței noastre de plăți.

INTR-UN PROFUND SPIRIT REVOLUȚIONAR, oamenii muncii, în lumina sarcinilor stabilite de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., a orientărilor prețioase date personal de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au dezbătut în adunările generale problemele generate de recente calamități, făcând numeroase propuneri în scopul înlăturării în cel mai scurt timp a efectelor inundațiilor, prevenirii lor în viitor, pentru a asigura pe această bază o dezvoltare viguroasă, accelerată, economiei naționale, angajându-se să depună eforturi atit pentru recuperarea tuturor restanțelor, cit și în direcția suplimentării producției.

Obligativitatea rezolvării în cel mai scurt timp posibil de către întreprinderi a propunerilor făcute de oamenii muncii, în adunările lor generale, de către centrale industriale, ministere și celelalte organe centrale a propunerilor ce țin de competența lor, ca și obligativitatea comunicării către unități a modului în care aceste propuneri se vor soluționa, este unul din elementele principale ce asigură **eficiența activității forului suprem de conducere și control al oamenilor muncii asupra întregii activități a unităților economice — adunarea generală.**

Pregătirea și organizarea adunărilor generale de către comitetele sindicale și comitetele oamenilor muncii din întreprinderi, în colaborare cu cele mai bune cadre de conducere și specialiști din centrale industriale, consilii populare județene, ministere economice și alte organe centrale, chemate să ajute la rezolvarea problemelor care depășesc posibilitățile unităților, desfășurarea acțiunii sub îndrumarea directă a comitetelor județene de partid, a activiștilor din organele superioare de partid și de stat, sint elemente care au favorizat o **atmosferă de lucru, muncitorească, care au asigurat desfășurarea normală, la toate nivelurile, a adunărilor generale ale oamenilor muncii, creînd posibilități pentru manifestarea pleneră, efectivă a democrației noastre muncitorești, a unui cadru optim manifestării creativității și inițiativei, elanului patriotic și revoluționar, toate subordonate obiectivului marelui pe care poporul nostru și l-a asumat — făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism.**

Ștefan PAVEL

secretar al Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România

ANALIZA VALORII ÎN DOMENIUL EXPORTULUI

ÎN CADRUL preocupărilor de sporire a eficienței activității de comerț exterior un loc important îl ocupă îmbunătățirea organizării și conducerii diferitelor sub-activități, în special prin proiectarea, adaptarea și implementarea unor metode, tehnici și procedee moderne, de mare randament. Una din acestea este metoda de analiză a valorii. Această tehnică s-a impus tot mai mult în ultimii ani, în principal ca o metodă de creativitate bazată pe abordarea sistemică a problemelor, permițînd, în principal, identificarea costurilor care pot fi evitate (care nu îmbunătățesc calitatea produsului, nu duc la creșterea duratei sale de viață și nu-i ameliorează aspectul). Pornind de la principiile de bază ale metodei, respectiv identificarea funcțiilor, repartizarea pe funcții a costurilor, compararea critică a valorii, atribuite cu valoarea reală a funcțiilor, reproiectarea produsului, se propune în continuare o aplicare a tehnicii la sfera serviciului de export.

Publicînd articolul de față (punct de vedere), **REVISTA ECONOMICA** invită specialiștii, cercetătorii, cadrele de conducere din întreprinderi de comerț exterior și alte unități economice să-și spună opinia, și eventual în legătură cu posibilitățile de aplicare prin adaptare a acestei tehnici la alte domenii de activitate economică.

Funcțiile exportului

PENTRU A DEMONSTRA posibilitatea aplicării tehnicii analizei valorii la sfera serviciului de export trebuie să pornim de la delimitarea și definirea cit mai corectă a principalelor funcții ale acestuia. Într-o prezentare succintă este vorba de următoarele (prezentarea include definirea pe scurt a conținutului funcției, ca și precizarea duratei de exercitare a ei în timp) :

A. PROSPECTAREA — are menirea de a asigura concretizarea ideii de necesitate prin „posibil aici“, cu marfa X la prețul Y, posibilitatea îmbrăcînd aspecte concrete prin e-aunțarea segmentului de piață vizat. Programul de mix-marketing se încheie cu propunerea : „se poate încerca testarea segmentului de piață, cu marfă X, la prețul Y“.

Durata : de la luarea contactului cu segmentul de piață, direct sau indirect, respectiv detinerea unor informații cu grade diferite de precizie, pînă la începerea lucrărilor de testare, de verificare la fața locului a informațiilor detinute.

B. PENETRAREA — permite transformarea potențialului de export în segmentul de piață prospectat în acceptarea de principiu a ofertei care, în continuare, trebuie negociată.

Durata : de la preluarea studiului de piață și pînă la pregătire, negocierea efectivă a ofertei, a tratativelor comerciale cu partenerul viabil „Z“ din segmentul de piață stabilit „P“.

C. CONTRACTAREA — creează posibilitatea realizării formale a nevoii sociale (necesitatea exportului) prin negocierea cu partenerul „Z“, stabilînd concret condițiile de vânzare-cumpărare a mărfii „X“.

Durata : de la acceptarea cererii de ofertă pînă la semnarea contractului.

D. DERULAREA — realizarea deplină a serviciului prin îndeplinirea tuturor condițiilor convenite la contractare, încasîndu-se contravaloarea mărfii cu maximum de operativitate și eficiență.

Durata : de la încheierea contractului extern pînă la rezolvarea ultimei reclamații,

conform condițiilor negociate (contractului).

E. MENTINEREA PIETEI — permite continuarea relațiilor prin asigurarea de noi servicii mărfii livrate, lărgirea livrărilor din marfa contractată și, mai ales, prin oferirea de produse îmbunătățite.

Durata : de la încheierea noului contract cu produsul „vechi“ sau îmbunătățit, pînă la derularea completă, conform respectivului contract încheiat. Menținerea este de fapt o nouă penetrare-contractare-derulare, fie cu vechiul produs sau cu unul îmbunătățit.

F. DEZVOLTAREA PIETEI — asigură consolidarea poziției în segmentul de piață cucerit sau cucerirea de noi segmente. De regulă, dezvoltarea pieței presupune și dezvoltarea produsului. Ea implică contractarea și derularea contractului cu „produsul nou“ sau pe noile segmente de piață.

Durata : este sinonimă în general funcției „menținere“.

Tabel nr.1

Dimensionarea funcțiilor serviciului de export sub raportul valorii atribuite

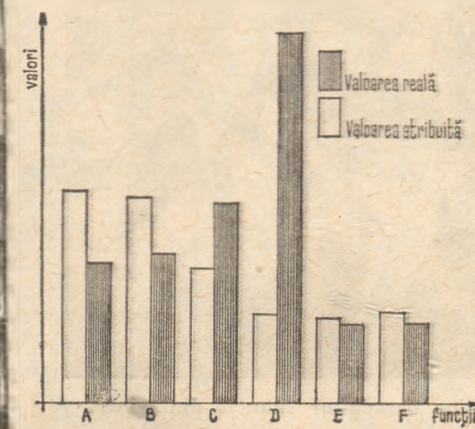
COD	Denumirea funcției	A	B	C	D	E	F	Puncte	%	
A	Prospectarea	/	1	2	2	2	2	9	30	
B	Penetrarea	1	/	2	2	2	2	9	30	
C	Contractarea	0	0	/	2	1	1	4	14	
D	Derularea	0	0	0	/	1	1	2	6	
E	Menținerea	0	0	1	1	/	1	3	10	
F	Dezvoltarea pieței	0	0	1	1	1	/	3	10	
								Total	30	100%

Observație: Conform notațiilor Milles se pot obține limitele funcțiilor, respectiv: A-27, 3-30; B-26, 1-30; C - 14-16; D - 6-11,3; E - 9,3-10 iar F se menține pe 10% valoare atribuită.

Dimensionarea funcțiilor sub raportul valorii atribuite

FIIND INDEPLINITĂ condiția primordială solicitată de aplicarea tehnicii analizei valorii — identificarea funcțiilor — procesul creator poate continua, etapele următoare, logic necesare fiind **dimensionarea optimă a funcțiilor** (valoarea atribuită de specialiști) folosind ca instrument de lucru „matricea practică“ și, apoi, **dimensionarea economică a funcțiilor exportului**, respectiv repartizarea cheltuielilor specifice și comune realizării acestora. Dimensionarea funcțiilor sub raportul valorii atribuite, conform importanței fiecăreia în cadrul serviciului analizat (tabelul nr. 1), redată în valori relative (%), este preluată spre concretizare (prin atribuirea mijloacelor — cheltuieli necesare), dobîndînd valori absolute în baza bugetului serviciului export. În final, se acționează în sensul optimizării funcțiilor, respectiv al încadrării cheltuielilor (de mijloace de contribuție la realizarea funcțiilor) în valoarea atribuită (atenția se îndreaptă spre funcțiile supra sau subdimensionate, prin măsuri concrete în cadrul fiecărui mijloc-cheltuielă).

Dimensionarea funcțiilor în cadrul matricei

(tabelul nr. 1) este în funcție și reflectă puterea de analiză și experiența specialiștilor antrenați. O scurtă explicitare a valorii acordate în tabel celor șase funcții ale exportului se impune: (A) Prospectarea este, în ordine logică, prima și cea mai importantă funcție, ea asigurând datele necesare realizării comenzii sociale, de a exporta, toate celelalte funcții fiind dependente de ea și dezvoltându-se; (B) Penetrarea este o primă valorificare a prospectării, continuându-se în mod logic. Ea este mai importantă decât cele următoare prin faptul că face posibilă testarea „pe viu” a produsului de export, dînd răspunsul la întrebarea dacă oferta existentă poate fi sau nu acceptată; (C) Contractarea continuă prospectarea și penetrarea prin realizarea „documentară” a acceptării. Acum se contractează, în condiții foarte precise, stabilindu-se concret cît din produs și cum se va exporta. În cadrul ei factorul om joacă rolul esențial, de el depinzînd eficacitatea folosirii tehnicilor de negociere-marketing; (D) Derularea realizează practic serviciul „export”, fiind dependentă de calitatea tuturor celorlalte funcții ce participă la subsistemul de comerț exterior. Eficacitatea ei depinde, bineînțeles, și de operativitatea și calificarea lucrătorilor, iar (E) Menținerea pieței, care asigură continuitatea procesului, și (F) Dezvoltarea, în mod deosebit prin rolul pe care-l are în reluarea procesului de export, sînt funcții cu valori sensibil egale.

Costuri, mijloace și optimalitate

SE IMPUNE, pentru înțelegerea aplicării tehnicii analizei valorii în domeniul exportului, și o succintă trecere în revistă a mijloacelor posibile de utilizat în realizarea efectivă a celor șase funcții amintite. Astfel: **Prospectarea**, poate fi realizată, între altele, prin următoarele mijloace: studii contractate cu INSCIN; delegați permanenți și temporari; oferte (parțial); intermediari externi etc. **Penetrarea**, apelează în realizarea sa în principal la următoarele mijloace; propagandă-reclama comercială pentru produsele din nomenclator; publicitate și „public-relations”; tirguri și participări directe; oferte ș.a. **Contractarea** presupune, la rîndul ei, în principal, deplasările pentru contractare, delegați permanenți sau intermediari, după caz. **Derularea** se realizează prin contractele specifice care comportă comision, dobinzi bancare, pentru toți intermediarii din țară și străinătate. **Menținerea** are

mijloace specifice: piese schimb, servicii în plus față de contract sau produse îmbunătățite; propagandă și publicitate pentru produsele îmbunătățite; tirguri și participări directe cu produse îmbunătățite. **Dezvoltarea** apelează, în principal, la mijloacele arătate la „menținere”.

Natural că o analiză critică a situației reale a dimensionării funcțiilor nu se poate face fără a apela la tabloul bugetului, care conține participarea pe fiecare funcție a fiecărui mijloc (vezi tabelul nr. 2). Repartizarea pe funcții a mijloacelor de realizare, avînd ca restricții încadrarea în valoarea atribuită (conform matricei) și în dimensiunea mijlocului, prezentată în tabelul nr. 2 cu titlul de exemplu, am obținut-o prin metoda încercărilor succesive. (Metoda permite ajustarea permanentă a datelor din tabel, adică modificarea valorificării mijlocului în cadrul funcției de realizat, în funcție de conjunctură).

După îndeplinirea cerințelor amintite, proiectarea diagramei ABC (figura 3) redă, pen-

Tabel nr.2

Repartizarea pe funcții a mijloacelor de realizare^{xxx)}

Mijloc bugetar / Funcții export	%	A	B	C	D	E	F
1. Organizarea științifică	1 ^{x)}	0,2 ^{xx)}	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
2. Tirguri și participări	19,4	1,55	13,03	0,5	-	2,09	2,23
3. Studii INSCIN	12,0	12,00	-	-	-	-	-
4. Delegați permanenți	11,0	6,6	-	-	1,1	1,6	1,7
5. Ofertare	3	1,0	1,4	-	-	0,3	0,3
6. Acțiuni AROMAR	1,5	0,3	0,3	0,3	0,15	0,220	0,230
7. Propagandă comercială	7,0	-	5,0	-	-	1,0	1,0
8. Publicitate comercială	7,0	-	5,0	-	-	0,955	1,045
9. Documentare	2,0	0,15	0,10	0,71	0,30	0,25	0,49
10. Retribuire	10,0	0,5	1,02	3,44	1,7	1,66	1,68
11. Perfectionarea pregătirii profesionale	1,0	0,15	0,05	0,35	0,25	0,075	0,125
12. Delegați temporari	5,0	-	-	4,0	-	0,5	0,5
13. Comision + dobinzi	4,0	-	-	-	4,0	-	-
14. Deplasări interne	0,2	-	-	-	0,1	0,05	0,05
15. General-administrative	14,9	4,85	-	6,0	3,0	0,5	0,55
16. Suportat ICE	1,0	-	-	0,5	0,5	-	-

x) reprezintă ponderea mijlocului în total buget; (= 100%)

xx) reprezintă cota-parte mijloc pe funcție export (participarea la realizarea funcțiilor se înscrie și în valoarea funcției)

xxx) avînd ca restricții încadrarea în valoarea atribuită (conform matricei) și în dimensiunea mijlocului.

tru, cazul luat în considerare, eficiența utilizării tehnicii de analiză a valorii în domeniul activității de export, subliniind supradimensionarea reală, în special a funcțiilor D și C (respectiv derulare) și contractare), ca și subdimensionarea funcțiilor principale A și B (respectiv prospectare și penetrare). Aplicarea completă a tehnicii de analiză a valorii în domeniul serviciilor de export presupune, în continuare, elaborarea unui program detaliat de măsuri pentru corectarea deficiențelor constatate, pentru reproiectarea funcțiilor exportului, program întocmit la început într-o formulă globală, iar, apoi, detaliat pe module pentru fiecare funcție în parte. De asemenea, este necesară implementarea sa pentru corectarea constatată a supra sau subdimensionării funcțiilor.

I. NECULIU

Întreprinderea de comerț exterior „AUTODACIA”-Brașov

Analiza fluctuației cadrelor

METODOLOGIA de cercetare a fluctuației cadrelor utilizată la întreprinderea „Uinel”-Belgrad, are la bază un studiu alcătuit din trei părți distincte:

Partea I-a. Expunerea introductivă cu privire la planul de cercetare a fluctuației cadrelor, avînd următoarea structură: discuții cu șeful sectorului de personal al întreprinderii privind problemele fluctuației cadrelor; cercetarea legăturilor dintre fluctuație și calificarea lucrătorilor; analiza datelor culese pe teren; expunere cu privire la rezultatele ce se așteaptă de la cercetările proiectate.

Partea a II-a. Cercetarea legăturilor dintre fluctuația cadrelor și factorii care o determină. Ca variabile independente sînt considerate: gradul de calificare, vechimea în muncă în întreprindere, nivelul de satisfacție obținută la locul de muncă, iar ca variabile dependente: nivelul fluctuației și ierarhizarea cauzelor fluctuației. Ele sînt utilizate în cazul folosirii metodelor psihologice (chestionare, interviuri etc.) și statistice. Cercetarea se efectuează anual printr-un grup de lucrători cu aceeași calificare, vechime în muncă și din

aceeași grupă de vîrstă, fiind anchetate, în paralel două esanțioane: lucrătorii care pleacă din întreprindere (fluctuația reală) și cei care rămîn în întreprindere (fluctuația potențială). Datele obținute se prelucresc și analizează în vederea obținerii unor indicatori caracteristici între care mai importanți sînt: coeficientul de corelație (dintre fluctuație și nivelul calificării profesionale dintre vechimea în muncă și gradul de satisfacție obținut în muncă) și coeficientul fluctuației. Pe baza analizei se obține o ierarhizare a cauzelor fluctuației, concluziile și propunerile pentru înlăturarea acestor cauze.

PARTEA a III-a. Instrumente pentru obținerea datelor necesare analizei fenomenului fluctuației. Principalul instrument îl constituie chestionarul de anchetă care cuprinde în principal următoarele rubrici: vechimea în muncă, continuitatea, gradul de instruire școlară, calificarea profesională, condițiile în care s-a produs plecarea din întreprindere, comportarea șefului direct, condițiile de muncă, posibilitățile de recompensare, gradul de satisfacție oferit de încadrarea la locul de muncă, posibilitatea de perfecționare în specialitate, etc.

Efectuarea studiului în structura proiectată permite elaborarea unui model formalizat al fluctuației, ceea ce face posibilă urmărirea și adoptarea măsurilor de lichidare în cunoștință de cauză, a procesului.

Conferință internațională pentru controlul calității

A 17-A CONFERINȚĂ internațională pentru controlul calității va avea loc la Veneția între 16-18 septembrie 1975, fiind organizată de Asociația italiană pentru controlul calității, (A.I.C.C.), Organizația europeană pentru controlul calității (O.E.C.C.) și Academia internațională pentru calitate (A.I.C.). Tema conferinței: „Noile frontiere în controlul calității și fiabilității produselor și serviciilor”.

Japonia — piață a licențelor și pentru know-how

ÎN PREZENT Japonia a atins un nivel foarte înalt în ceea ce privește valorificarea tehnologiei străine. Evoluția acestei va-

lorificării o arată succint datele prezentate în continuare.

În 1962 întreprinderile japoneze au achiziționat 757 de licențe, în 1967 — 1295, iar în 1972 — 2403. De asemenea și taxele pentru licențe demonstrează o dinamică ascendentă: în timp ce în 1967 taxa de 5-8% pentru licențe se referea numai la 17% din totalul acordurilor încheiate, în 1972 acest procent a crescut la 28%. În 1967 taxa de peste 8% pentru licență se percepea numai la 1,8% din total acorduri, iar în 1972 a ajuns să se perceapă la 7,7%. În 1967 taxele mai mici de 5% au fost percepute pentru 56% din acorduri, iar în 1972 la peste 41%. În același timp se practică tot mai frecvent încheierea de acorduri în condițiile taxelor minime pentru licență: dacă în 1968 numai pentru o cincime din acorduri era prevăzută această clauză, în 1972 s-a ajuns ca ea să se aplice la aproape o treime din acorduri. A crescut, de asemenea, ponderea licențelor scutite de taxe: de la 2,8% din anul 1970, la 5,5% în 1972. În general, aici este vorba de acordarea de tehnologii sau de servicii reciproce în cadrul colaborării pe teritoriul japonez cu firmele străine.

Inserarea structurilor economice naționale în cadrul unei noi ordini economice și politice mondiale

A SPIRAȚIA spre o nouă ordine economică și politică mondială care să corespundă actualului raport de forțe, emancipării mării majorității a națiunilor și afirmării lor ca subiecte cu drepturi depline în relațiile internaționale, spre o ordine care să corespundă actualului grad de inserare și de interdependențe dintre economiile naționale capătă o amploare fără precedent în istorie.

Cea de a șasea Sesiune Specială a adunării generale a O.N.U. din aprilie—mai 1974 a apreciat că actuala ordine economică internațională nu mai poate servi interesele comune ale întregii omeniri și că dorințele colective pot fi **înfăptuite eficient** numai prin stabilirea unei noi ordini. Cele două rezoluții importante adoptate în acest scop se refereau — prima la dorința comună de a conlucra în direcția „Stabilirii Unei Noi Ordini Economice Internaționale”, iar a doua la „Programul de Acțiune” necesar realizării acestui scop.

Instituirea unei noi ordini economice mondiale este condiționată de realizarea unei schimbări radicale a relațiilor dintre state, de democratizarea acestora. Or, marile schimbări apar numai în momentul în care se schimbă viziunea oamenilor asupra lumii și societății! În fond, noua ordine economică internațională impune schimbarea comportamentului oamenilor și a politicii statelor, ea cere în primul rând renunțarea la politica de forță, la subordonarea celor slabi de către cei puternici, înlăturarea conflictelor armate între state și a risipei; ea implică de fapt repunerea în cauză a întregului sistem de valori morale, politice și sociale. În acest scop apare necesară formarea conștiinței omenirii asupra faptului că lumea este o **totalitate** care include întreaga populație a globului, că ea nu se poate reduce la noțiuni ca lume nouă, lume veche, lume dezvoltată sau în curs de dezvoltare și că omenirea este reprezentată de toate cele peste 150 de țări și teritorii dintre care 138 sînt membre ale O.N.U., fără participarea cărora nu pot fi rezolvate dificilele probleme ale economiei mondiale.

Încheierea cu succes a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa deschide perspectiva continuării și adîncirii procesului realizării securității, a statornicirii unui climat de pace, colaborare și cooperare, pe continentul nostru și în lume. Prin aceasta ea constituie o premisă favorabilă instaurării unei noi ordini economice și politice.

Realizarea unei noi ordini economice și politice internaționale pe baza unei viziuni globale asupra problematicei omenirii privită în totalitatea ei și tratată cu toată responsabilitatea, se prezintă ca soluție optimă de armonizare și dezvoltare eficientă a sistemului economic mondial în ansamblul său și a economiei, fiecărui stat în parte. Înfăptuirea unei noi ordini economice corespunzînd intereselor fundamentale și de perspectivă ale tuturor popoarelor, se prezintă deci ca o soluție salutară de autoreglare a sistemului economic mondial.

Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu: „Complexitatea problemelor cu care se confruntă azi omenirea reclamă în mod imperios participarea cu drepturi egale la viața internațională a tuturor statelor, fără deosebire de orînduire socială, de mărime, de putere economică sau militară și, în primul rînd, a țărilor mici și mijlocii, a țărilor în curs de dezvoltare, a statelor nealiniate — direct interesate în abolirea vechii politici imperialiste de forță și dictat, în soluționarea problemelor internaționale în interesul dezvoltării independente a tuturor statelor, în respectarea dreptului fiecărei națiuni la dezvoltarea liberă, corespunzător năzuințelor și voinței sale”. Tocmai de aceea, președintele României socialiste militează pentru „intensificarea eforturilor pentru lichidarea subdezvoltării, decalajelor dintre statele bogate și cele sărace, pentru instaurarea unor relații cu adevărat echitabile între țări, care să asigure progresul și prosperitatea tuturor națiunilor, pentru o nouă ordine economică internațională”.)

Formarea conștiinței finalității sistemului economic mondial, în ansamblul său, prezintă o importanță esențială pentru înfăptuirea unei noi ordini economice și politice internaționale. O viziune globală asupra relațiilor dintre om — tehnică — natură și societate²⁾ încearcă să surprindă perspectiva de ansamblu asupra **complexității de organizare a lumii**, precum și implicațiile pe care le au problemele esențiale cu care este confruntată contem-

„România apreciază că trebuie intensificate eforturile tuturor statelor, ale tuturor popoarelor pentru consolidarea și accentuarea cursului destinderii, pentru promovarea unei politici internaționale noi, în care toate națiunile să-și poată consacra forțele materiale și umane dezvoltării economico-sociale independente, bunăstării și fericirii.”

NICOLAE CEAUȘESCU

(din Cuvîntarea la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa).

poraneitatea, asupra **totalității omenirii**, fapt din care decurge **responsabilitatea** fiecărui stat pentru dezvoltarea ansamblului societății omenesti și necesitatea sporirii gradului de control asupra **menținerii echilibrelor naturii și a impulsiei progresului economic-social general**.

Uriășele implicații ale revoluției tehnico-stiințifice, apariția unor probleme cu totul noi a căror soluționare nu este posibilă decît prin eforturi comune și corelate ale întregii omeniri cum sînt problemele dezarmării nucleare, ale dezvoltării, cele ale protecției mediului natural, ale explorării cosmosului și exploatarea oceanului planetar în folosul întregii omeniri impun abordarea și rezolvarea lor într-un spirit democratic prin participarea cu drepturi egale și suverane a tuturor statelor.

Construcția sinoptică din tabelul la care ne-am referit încercă să evalueze — într-o optică globală, integratoare și interdisciplinară — aspectele esențiale ale relațiilor dintre om — tehnică — natură — societate, din momentul de față și posibilitățile de armonizare a intereselor (azi diferite sau chiar divergente) care, în condițiile instaurării unei noi ordini economice internaționale, pot să capete mai multă coerență.

În literatura economică și social-politică din lumea întregă se reflectă preocuparea generală de a descifra conținutul și, mai ales, formele prin care s-ar putea întruchipa noua ordine economică mondială³⁾

Recent a fost publicată Schița provizorie „Privire asupra ordinei internaționale” (R.I.O.) elaborată de prof. Jan Tinbergen, care la cererea Clubului de la Roma, a inițiat și coordonat un proiect de cercetare care „să aibă drept scop stabilirea unei încercări de a răspunde la următoarea întrebare: Ce fel de Nouă Ordine Internațională ar putea fi recomandată politicienilor lumii și grupurilor sociale astfel încît să se satisfacă, pînă la limita practic posibilă, necesitățile urgente ale populației mondiale de astăzi și necesitățile probabile ale generațiilor viitoare?” La elaborarea proiectului participă aproximativ 20 de oameni de știință (din mai multe țări — atît dezvoltate cît și în curs de dezvoltare) cu sisteme social-politice diferite și specializați în diverse discipline. Proiectul formulează propuneri pentru o serie de domenii conexe, referitoare la stabilirea unei Noi Ordini Internaționale, incluzînd metode pentru a ajunge la propuneri asupra cărora se poate acționa: sistemul monetar și finanțarea pentru dezvoltare; politicile comerciale și diviziunea muncii; măsurile de urgență și prevederile pentru alimentație; administrarea oceanelor; întreprinderile multinaționale; știință și tehnologie; energia și alte resurse naturale. Scopul imediat ce și l-a propus proiectul R.I.O. este de a pregăti un raport care poate contribui în mod util la amplificarea dialogului asupra Noii Ordini Internaționale.

Există un acord general asupra principiilor de bază ale noii ordini, dar în privința formelor practice de relații apar unele neclarități și controverse, se reflectă uneori rămășițele unor mentalități învechite, ale unor tendințe de interpretare subiectivă a unor realități în continuă schimbare, unele tendințe de tratare fragmentară sau sectorială a unor aspecte strict interdependente etc, etc.

1. Caracteristicile sistemului economic mondial

INCERCAREA de a formula unele ipoteze asupra modalităților concrete de armonizare a relațiilor reciproce dintre complexele economice naționale în cadrul unei ordini economice mondiale, pe baza principiilor și practicilor postulatelor dreptului și eticii internaționale, ar putea să pornească de la descrierea tendințelor caracteristice ale sistemului economic mondial actual.

Sistemul global al economiei mondiale se compune din sisteme economice naționale care realizează între ele schimburi de valori materiale și spirituale tot mai intense, devenind astfel din ce în ce mai interdependente. Accelearea fluxurilor economice internaționale, impulsionate de revoluția tehnico-științifică și de afirmarea independenței și efortului de dezvoltare economică a majorității statelor, a favorizat și apariția unor organisme economice zonale.

Dintre tendințele cele mai caracteristice perioadei contemporane de evoluție a sistemului economic mondial remarcăm patru care se manifestă în mod concomitent și între care se poate întrezări posibilitatea unei armonizări pe termen îndelungat :

- 1) Amplificarea fluxurilor schimburilor economice internaționale ;
- 2) Adâncirea interdependențelor economice mondiale ;
- 3) Conturarea unor organisme economice zonale, interstatale.
- 4) Creșterea rolului statelor naționale, independente.

Sublinierea necesității adoptării unei viziuni globale asupra relațiilor dintre state, a faptului că în rezolvarea problemelor esențiale ale viitorului sînt interesate toate popoarele, nu este de natură să minimalizeze importanța unei alte trăsături caracteristice a epocii noastre — marea eterogenitate a lumii, diferențele de întindere geografică și densitate a populațiilor, diferențele de dezvoltare economico-sociale a statelor, diversitatea profilurilor structurilor lor economice. În aceste condiții apare evident faptul că progresul economico-social general nu se poate realiza și nici impune prin măsuri globale, identice pentru toate statele. Este evident că sistemul global al economiei mondiale se compune din sisteme economice naționale care în epoca noastră devin tot mai interdependente. Dar sistemele naționale au finalități proprii pe care le ating în primul rînd prin activități economico-sociale proprii, precum și prin realizarea schimburilor cu alte state. Cum însă nici un sistem economic global sau național nu poate fi studiat fără a lua în considerare finalitățile economice-sociale, conceptele de activitate orientată și de satisfacere a nevoilor de trai sînt indispensabile pentru analiza lumii economice. Așa cum remarca N. Georgescu-Roegen, „Ceea ce face din «nevoie» un concept dialectic este că mijloacele de a satisface o nevoie pot să se schimbe cu epoca și locul : speția umană s-ar fi stins de mult dacă nevoile noastre ar fi fost la fel de rigide ca un număr”. Aceasta face ca societatea să nu fie o entitate imuabilă, ci să evolueze încontinuu, în forme infinite, care diferă în funcție de timp și de loc. Așa se explică

faptul că economiștii au umplut cutiile lor analitice cu un conținut instituțional inspirat de schemele culturale ale societății pe care ei o cunoșteau mai bine : aceea în care trăiau. Fiecare civilizație formează un tot cu particularitățile sale distincte : cu sisteme de valori proprii și mod de producție corespunzător. Capitalismul contemporan, aducînd în prim plan cultul randamentului în scopul realizării profitului maxim, într-un context în care unor componente intrinseci ale creșterii economice li se atribuiau valori afective, etice sau sociale distorsionate, sau chiar false, a dus la orientarea unilaterală și nerațională a producției, la risipa de materii și energie, la poluarea și degradarea mediului natural, la stimularea artificială a consumului, la înstrăinarea omului în procesul producției și consumului, la inechitate.

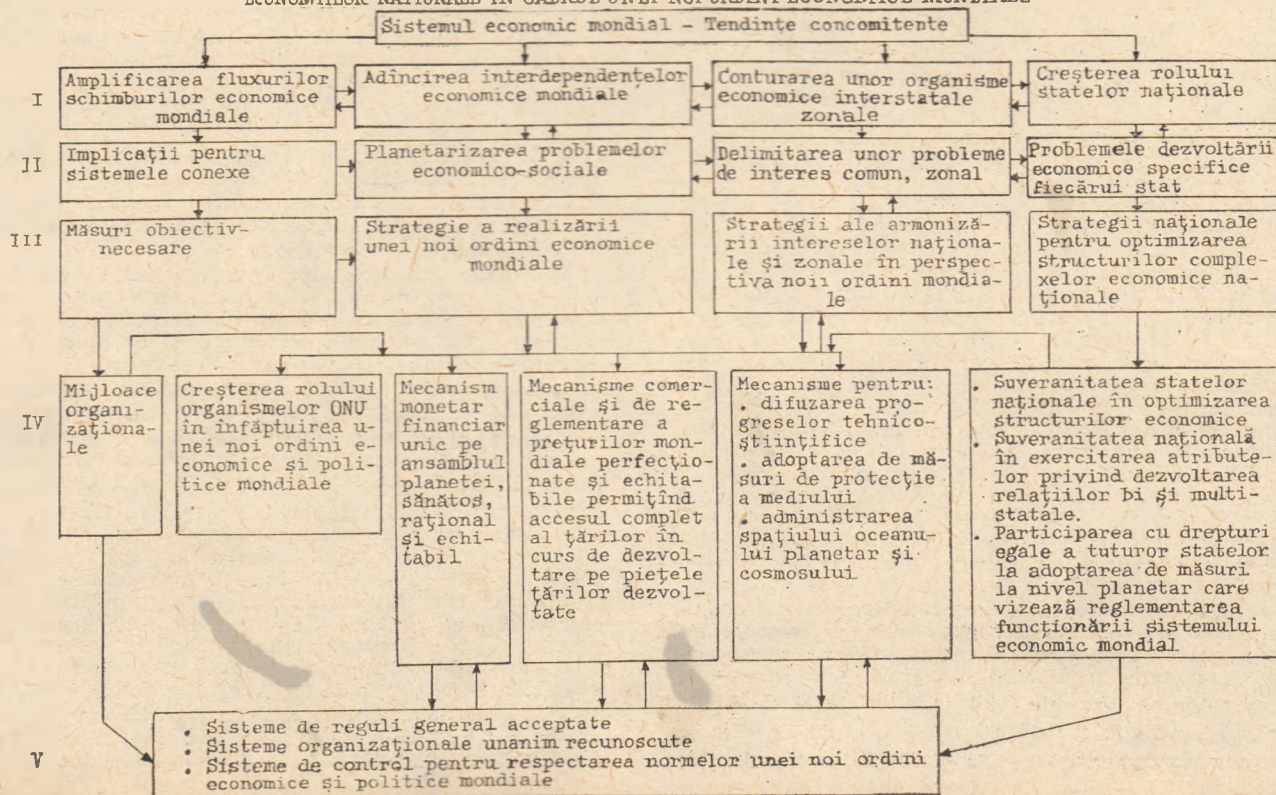
În aceste condiții, se cere a fi luat în considerație atît caracterul tot mai unitar al lumii cît și diversitatea de entități distincte, cu căi de dezvoltare proprii, cu decizii și soluții adaptate la realitățile specifice. Totodată, este necesar să se țină seama de marile diferențe ce există între state nu numai în privința întinderii geografice sau puterii economice, ci și a tradițiilor și obiceiurilor, a concepțiilor și aspirațiilor popoarelor. În pofida extinderii progreselor tehnice și a industrializării, popoarele și-au însușit noile produse și tehnologii în proporții diferite în funcție de condițiile social-istorice, de resursele disponibile și de multe alte posibilități și criterii și au adoptat noul asimilat profilurilor și structurilor lor economico-sociale specifice.

Orînduirea socialistă inaugurează un nou sistem de valori economice, sociale și umane. Principiile, ideile de bază ale socialismului înscrise în valorice sale, în sensul cel mai larg al cuvîntului, în legile și reglementările instituțiilor sale sînt menite să acționeze în sensul modificării obiceiurilor și comportamentelor generale, al combaterii rămășițelor mentalităților și practicilor moștenite de la vechile orînduiri. Anticipînd, Montesquieu formula o idee generală interesantă care sublinia faptul că omul poate concepe legi pentru a combate obiceiurile vechi și poate forma obiceiuri pătrunse de ideile cuprinse în legi numai cu forța spiritului său. Cu forța spiritului poporului nostru imaginăm modelul propriu economiei socialiste românești bazat pe concepția materialist-dialectică și istorică, pe principiile umaniste ale partidului nostru care corespund pe deplin cerințelor obiective ale dezvoltării.

În primul rînd, bazîndu-se pe forțele proprii, fiecare popor poate să-și evalueze potențialele și să-și modeleze evoluția în perspectivă a complexului economic național. Viziunea globală asupra relației om—tehnică—natură și societate îndeamnă la abandonarea prejudecăților și mentalităților risipei și inechității, la reflectare asupra unor soluții de asigurare a creșterii economice pe o bază mai rațională, care să permită satisfacerea nevoilor de trai ale tuturor membrilor societății și păstrarea echilibrului naturii, să asigure economicitate, raționalitate și echitate. Dar cum economia nici unui stat nu se poate dezvolta în zilele noastre izolat, fără a intra în legături cu alte state, în cadrul fluxurilor economiei mondiale și prin aceasta fără a fi

Schema nr.1

SCHEMĂ PENTRU UN MODEL DE ÎNSERARE A STRUCTURILOR ECONOMIILOR NAȚIONALE ÎN CADRUL UNEI NOI ORDINI ECONOMICE MONDIALE

influențată de tendințele acesteia, interesul stringent al țării noastre — ca țară socialistă, în curs de dezvoltare ce face eforturi pentru depășirea decalajelor ce o despart de statele avansate din punct de vedere economic — este de a se insera în diviziunea internațională a muncii pe baze noi, raționale, echilabile în cadrul unei noi ordini economice internaționale. În spiritul politicii românești de pace și cooperare cu toate statele lumii și al eforturilor pe care țara noastră le depune în cadrul organismelor internaționale — și în primul rând ale O.N.U. — pentru realizarea unei noi ordini economice mondiale, în schema alăturată (I) se încearcă să se redea o imagine preliminară asupra posibilităților de inserare a structurilor economice naționale în cadrul noii ordini economice și politice.

Exigențele instaurării unei noi ordini economice mondiale, caracterul profund revoluționar al acesteia decurgând din faptul că e menită să rezolve în interesul tuturor țărilor multitudinea de probleme decurgând din revoluția tehnico-stiințifică, din accesul la independență al majorității statelor, din aspirația spre progres economico-social a tuturor popoarelor, fac necesară realizarea unei noi diviziuni internaționale a muncii, mai echitabile, mai raționale și bazate pe cooperarea și colaborarea tuturor statelor în scopul progresului economic și al civilizației umane. Sesizând cu profunzime cauzele ce au condus la actuala criză și la perturbările ce se manifestă în economia mondială, tovarășul Nicolae Ceaușescu relevă faptul că o bună colaborare internațională poate asigura un echilibru și o stabilitate economică. Cîteva țări au creat așa-zisa societate de consum pe spatele a circa 2/3 din omenire. O asemenea situație nu se poate perpetua. De asemenea, și pe plan național, mai devreme sau mai târziu, în fiecare stat vor trebui să se schimbe vechile stări de lucruri, să se ajungă la o serie de reforme sociale care să ducă la reducerea excesului de bogăție la un pol, și de sărăcie, la altul. Cu atît mai firească apare perspectiva ca 2/3 din omenire să nu mai accepte să trăiască în continuare în mizerie, în timp ce alții să se complacă în abundență. Desigur că nu este vorba de situația ca țările mai bogate să ajungă să trăiască mai rău, ci de necesitatea ca ele să ajute țările sărace să trăiască mai bine. Aceasta va contribui la creșterea cerințelor de bunuri materiale, la extinderea producției și va face loc unei stabilități economice și — desigur — unei repartiții mai juste a eforturilor și veniturilor. „Deci, problema care se pune — sublinia secretarul general al partidului nostru — este ca în relațiile dintre state să se introducă o nouă ordine. Trebuie să facem aceasta, pentru că numai astfel aspirațiile omenirii de progres și civilizație vor putea deveni realitate”⁽³⁾.

Un deziderat al popoarelor apărât cu tot mai multă fermitate în zilele noastre este acela de a nu se mai îngădui nici unui stat să exploateze, sub nici o formă, resursele altora. Lecția Vietnamului demonstrează elocvent faptul că nici o forță, oricît de puternică, nici o tehnică, oricît de avansată, nu poate ține piept luptei unui popor pentru libertate, independență și suveranitate, oricît de puțin numeros sau de lipsit de mijloace materiale ar fi acesta.

Înfăptuirea unei noi ordini economice mondiale impune integrarea armonioasă a structurilor economice ale tuturor statelor în diviziunea internațională a muncii, în circuitul economic mondial pe baze noi, echitabile, raționale. În noile condiții, fiecare stat va fi în situația de a se întoarce spre sine, pentru a-și cunoaște și dezvolta creator resursele, capacitățile și forțele proprii. Desigur că acest proces impune optimizarea structurilor economiilor naționale în funcție de opțiunile proprii, dar va trebui să se țină seama și de exigențele, principiile și practicile noii ordini mondiale. Eforturi deosebite vor fi necesare în continuare din partea statelor ce păstrează imprimația în structura lor economică pecetea colonialismului și a exploatării neraționale a resurselor, a statelor care nu dispun nici de agricultură diversificată (practicînd monocultura), nici de industria de prelucrare. Procesul implică eforturi de reorientare și pentru acele state care și-au axat structurile industriale pe prelucrarea materiilor prime și energetice ieftine aduse din colonii. Dar numai statele naționale sînt în măsură să cunoască exact condițiile lor concrete și specifice și să-și definească programele dezvoltării economice viitoare. Tocmai datorită creșterii interdependențelor economice mondiale și adîncirii diviziunii internaționale a muncii este necesar să sporească rolul de factor de decizie economică al statelor, responsabilitatea lor în angajamentele și contractele de cooperare la nivel bi și multistatal. În această ordine de idei este cazul să relevăm faptul că în literatura economică, (inclusiv în unele rapoarte către Clubul de la Roma „Mesarović-Pestel”) se contrapune uneori conceptul de independență economică mondială celui de independență națională a statelor. Unii autori consideră cele două tendințe ca fiind contradictorii. Or, realitatea este mult mai complexă, ea demonstrînd că adîncirea interdependențelor economice constituie o trăsătură caracteristică a contemporaneității determinată de creșterea complementarităților dintre state, accentuată de revoluția tehnico-stiințifică contemporană, de intensificarea schimburilor de valori materiale și spirituale impuse de însăși evoluția societății umane, fără de care nu se poate asigura progresul economic general. Interdependențele nu se pot realiza decît prin afirmarea deplină a independen-

ței și suveranității fiecărui stat. Așa cum sublinia Mircea Malița „Numai subiecți bine definiți, puternici, conștienți de datoriile și drepturile lor pot să intre în relații de colaborare viabile, durabile, stabile. Interdependența între factori care își slăbesc independența conduce inevitabil la dependența veche, clasică, perimată, fiind pentru ea doar un transparent paravan. Diminuarea suveranității și independenței ar submina construcția unei opere de cooperare la nivel mondial, căci ar lovi în unitățile reale capabile a-și asuma și onora răspunderi în cadrul unui edificiu eficient al cooperării”⁽⁴⁾.

În literatura economică din diverse țări întîlnim tendința de contrapunere a conceptelor de interdependență și de independență națională și atunci cînd este vorba de relațiile din cadrul unor organisme economice zonale interstatale. Tendința obiectivă de creștere a interdependenței statelor în circuitul economic mondial, precum și în cadrul organismelor zonale, apropierea dintre popoare nu diminuează, ci, dimpotrivă, sporește rolul națiunii, al statului național și al complexului economic național ca factori decisivi pentru progresul economico-social al popoarelor. Economia națională a fiecărui stat membru al C.A.E.R., bunăoară, reprezintă cadrul înfăptuirii proporțiilor reproducției sociale, constituie cîmpul de acțiune al legilor economice ale socialismului în condițiile concret-istorice ale țării respective. De fapt, în zilele noastre nu se poate pune problema pentru state de a alege între dezvoltarea independență a economiilor naționale și încadrarea lor activă în diviziunea internațională a muncii, întrucît între aceste două tendințe nu există contradicții, ele nu sînt alternative, ci factori ce acționează concomitent răspunzînd unor cerințe obiective care se intercondiționează reciproc. Problema este de a se găsi forme, căi, modalități practice viabile, reciproc avantajoase, apte să stimuleze progresul economic și social al statelor suverane în condițiile participării lor eficiente la circuitul economic mondial, la diviziunea internațională a muncii. Astfel, considerăm că cele patru tendințe concomitente — chiar dacă pot părea pentru unii autori contradictorii — pot evolua în cadrul unei noi ordini economice mondiale pe baza armonizării intereselor și speranțelor tuturor popoarelor, în cadrul unei strînse colaborări și cooperări. Esențial în zilele noastre apare necesitatea formării și generalizării unei gândiri politice umaniste și raționale, democratice și progresiste care să ofere omenirii posibilitatea de a-și dezvolta capacitatea de înțelegere și dorința de rezolvare în comun a marilor probleme globale cu care este confruntată. De asemenea, este imperios necesară întărirea voinței de colaborare a tuturor statelor, a solidarității lor în rezolvarea dificultăților de funcționare a sistemului economic mondial actual. În adoptarea de măsuri menite să apere și să asigure echilibrul natural al planetei.

Pe acest fundal se încearcă să se surprindă tendințele caracteristice din sistemul economic mondial și relațiile de interdependență dintre sistemele economice naționale:

● Noua ordine economică mondială stimulează, favorizează și permite **creșterea rolului statelor naționale** în ceea ce privește opțiunile și dezvoltarea economică și socială proprie, cît și în ceea ce privește modul de soluționare a problemelor comune ale umanității, organizarea și funcționarea relațiilor internaționale, realizînd o deplină compatibilitate între creșterea rolului statelor naționale și adîncirea interdependențelor;

● Instaurarea unei noi ordini asigură **armonizarea intereselor naționale cu cele zonale și cu cele comune întregii omeniri**, compatibilitatea existenței organismelor zonale cu interdependența dintre toate statele, împiedicînd contrapunerea problemelor zonale celor generale;

● Înăptuirea unei noi ordini economice și politice **corespunde interesului general** al tuturor statelor mari și mici, dezvoltate sau în curs de dezvoltare, cu orînduiri sociale similare sau diferite, de a trăi în pace și de a coopera pentru rezolvarea marilor probleme contemporane;

● Numai prin realizarea unei noi ordini economice mondiale se poate răspunde prompt interesului tuturor popoarelor de a **ține seamă de legile naturii și de echilibrele ei**, de a preîntîmpina schimbări ale climatului ce ar putea afecta însăși existența speciei;

● Prin caracteristicile sale programatice noua ordine economică mondială apare ca soluție optimă de armonizare a intereselor, ca **soluție de rezolvare pașnică a problemelor** și ca posibilitate unică de autoreglare a sistemului economic mondial.

La promovarea schimbărilor necesare în relațiile economice internaționale și la acceptarea generală a Chartei drepturilor și datoriilor economice ale statelor, își pot aduce contribuția toate statele, pe plan multilateral și bilateral, pentru că numai prin eforturile coerente ale întregii umanități se poate asigura schimbarea cursului evenimentelor și stimularea progresului economic și al civilizației, eradicarea conflictelor armate și realizarea unei coexistențe pașnice.

II. Consecințe pentru sistemele conexe

1) Din cele patru tendințe concomitente decurg o serie de implicații pentru sistemele conexe.

2) Extinderea la nivel mondial a unor importante probleme economico-sociale și adâncirea interdependențelor au drept efect o creștere a complexității lor. Este necesar să menționăm faptul că, în afară de rolul pozitiv pe care îl exercită acest fenomen prin contribuția la extinderea progresului economic și tehnico-științific, se conturează faptul că, îndeosebi pe termen lung, interdependențele crescînde ale statelor pot face ca dificultățile economice în unele țări să se repercuteze uneori asupra altora. Probleme în care sînt interesate toate statele ca: asigurarea unei creșteri economice echilibrate, atenuarea decalajelor, protejarea echilibrului mediului natural, accesul la resursele energetice și de materii prime, folosirea resurselor oceanului planetar și a spațiului cosmic, instaurarea unui sistem monetar financiar mondial echitabil, nu mai pot fi rezolvate decît prin cooperare la nivel planetar a tuturor statelor.

3) Conturarea unor organisme economice zonale interstatale a fost determinată și determină apariția unor probleme comune la nivel zonal care se rezolvă prin participarea directă și suverană a statelor naționale componente ale organismelor respective. Evident că în perspectiva unei noi ordini economice mondiale rezolvarea la nivel zonal a unor probleme nu este de natură să contraponă interesele zonale celor comune ale întregii omeniri și nici să împună statelor membre rezolvări ce nu concordă cu propriile programe, exigențe și interese ale complexelor economice naționale.

4) În condițiile mondializării problemelor mari ale omenirii, concomitent cu accentuarea tendințelor de organizare zonală, crește tot mai mult importanța rezolvării problemelor specifice economico-sociale ale fiecărei țări prin sporirea rolului statelor naționale, prin acordarea și respectarea dreptului fiecărui stat de a-și alege și decide singur calea, formele și metodele dezvoltării economico-sociale proprii.

III. Măsuri necesare

1) Pentru rezolvarea diferitelor categorii de probleme semnalate apare necesară adoptarea, la diferite niveluri, a unor **măsuri obiectiv necesare**.

2) În scopul rezolvării marilor probleme economico-sociale la nivel planetar este necesar să se elaboreze o strategie a înfăptuirii unei noi ordini economice mondiale.

3) Problematika specifică evoluției organismelor zonale se poate rezolva prin elaborarea unor strategii de armonizare a intereselor naționale și zonale în perspectiva unei noi ordini internaționale.

4) Condițiile noi de echitate și raționalitate pe care le poate crea înfăptuirea unei noi ordini economice fac necesară elaborarea unor strategii naționale pentru optimizarea structurilor complexelor economice naționale.

Armonizarea intereselor la nivel planetar este posibilă în condițiile în care se ține seama de specificitatea structurilor complexelor economice statale și se bazează pe răspunderea fiecărui stat în privința orientării judicioase și raționale a structurilor economice naționale în vederea asigurării cu produse esențiale necesare satisfacerii cerințelor de bază ale populației și a specializării în domeniile în care dispun de resurse naturale, capacități de producție și experiență, de avantaje specifice geografice sau de priorități tehnico-științifice. În condițiile unei noi ordini economice mondiale crește rolul fiecărui stat în orientarea profilului specific al structurilor complexului economic național de așa manieră încît să permită articularea fiecărei economii naționale în sistemul economic mondial cu ceea ce are mai specific și valoros, iar fiecare complex economic național să fie la fel de util altora pe cît de utile îi sînt schimburiile cu celelalte. În felul acesta complementaritățile dintre state ar putea contribui la înflorirea economică a fiecărei țări în parte, concomitent cu progresul economic al tuturor statelor lumii. Este evident că atît la elaborarea strategiilor optimizării structurilor economice ale complexelor naționale ale statelor cît și la elaborarea strategiilor de armonizare zonale și la strategia unei noi ordini mondiale apare ca obiectiv și vital necesară participarea statelor naționale pe deplin suverane și independente, singurele reprezentante ale popoarelor respective care pot exprima dorințele și aspirațiile acestora și le pot angaja responsabil în armonizarea intereselor specifice proprii cu cele comune ale omenirii.

IV. Sisteme organizaționale și norme general recunoscute

DESIGUR că toate acestea fac necesară crearea unor mijloace organizaționale pentru adoptarea măsurilor preconizate. (Prezentate la nivelul IV al schemei).

1) În primul rînd apare necesară **creșterea rolului mecanismelor și a organismelor O.N.U.** în înfăptuirea unei noi ordini economice și politice internaționale.

2) Crearea unui **mechanism monetar financiar** (unic pe an-

samblu planetar) sănătos, rațional și echitabil ar contribui la instaurarea unui climat de încredere reciprocă, de stabilitate și de frînare a inflației, speculațiilor și perturbărilor de pe piața monetar financiară.

3) **Formarea unor mecanisme comerciale perfecționate**, ce și a unora de reglementare echitabilă a prețurilor mondiale, care să asigure accesul complex al tuturor țărilor la resursele de materii prime și energetice și la piețele de desfacere, ar aduce o contribuție deosebită la accelerarea schimburilor economice internaționale și la generalizarea progresului economic.

4) Tot mai evidentă apare necesitatea creării unor **mechanisme specializate** menite să asigure: a) difuzarea largă și rapidă a progreselor științifice și tehnice; b) adoptarea de măsuri eficiente pentru protecția mediului; c) administrarea comună a spațiului oceanului planetar și cosmosului.

Toate aceste patru categorii de mijloace organizaționale se reflectă în realizarea unor Sisteme de reguli general acceptate de state; prin Sisteme organizaționale unanim recunoscute de statele lumii și prin Sisteme de control al respectării normelor unei noi ordini economice și politice mondiale. (vezi nivelul V al schiței de la pag 21).

Perspectiva conturării unei noi ordini economice mondiale face ca în procesul de creștere a rolului statelor naționale să se afirme:

— suveranitatea statelor naționale în optimizarea structurilor lor economice, în elaborarea planurilor proprii de dezvoltare pe termen scurt și îndelungat al complexului economic național;

— deplina suveranitate națională a statelor în exercitarea atributelor privind proiectarea dezvoltării relațiilor lor bi și multistatale;

— participarea cu drepturi egale a tuturor statelor la adoptarea de măsuri la nivel planetar care vizează reglementarea funcționării sistemului economic mondial.

DEZVOLTAREA conștiinței de sine a omenirii în ansamblul său, a conștiinței finalității sistemului economic mondial, gradul actual și viitor de dezvoltare a științei și tehnicii și al civilizației ne îndreptătesc să considerăm că omenirea este în măsură să-și propună țeluri și principii raționale și elice, deplin acceptabile și să conceapă planuri și strategii de dezvoltare economico-socială a omenirii în general și să realizeze o coerență de eforturi a tuturor popoarelor pentru realizarea unei noi ordini economice și politice internaționale.

În vremurile noastre și cu atît mai mult în viitor țelurile nobile, umaniste, stimulative și creatoare vor trebui să dobîndească puterea de dominare a impulsurilor concurenței și subordonării prin forță, vor trebui să imprime în spiritul omenilor virtutea de a schimba cursul evenimentelor, de a le orienta în direcția realizării unei păci trainice, a unui climat de înțelegere și cooperare între toate statele lumii pentru asigurarea progresului economico-social general.

dr. Maria D. POPESCU

1) Nicolae Ceaușescu — Cuvîntare la Plenara comună a C.C. al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României din 21—22 VII 1975, Șeintea din 24 VII 1975.

2) Prezentată schematic în tabelul nr. 1 publicat în studiul „Încotro se îndreaptă omenirea” din Revista economică, nr. 21/1975.

3) O suită de manifestări politice și științifice (conferințe, colocvii, seminarii) inițiate de organisme ale O.N.U., guvernamentale sau științifice au avut drept obiect realizarea unui schimb de opinii la nivel internațional referitor la contururile și conținutul unei noi ordini economice mondiale:

- Sesiunea Extraordinară a O.N.U. — 9—30 IV 1974 (a VII-a).
- Declarația asupra creării unei noi ordini economice.
- Programul de acțiune în vederea instaurării unei noi ordini economice internaționale;
- Simpozion privind noua ordine economică internațională organizat de Ministerul de Externe al Olandei. Haga, 23—24 mai 1975.
- Colocviul interparlamentar: „Un nou sistem de relații economice internaționale”. București, iunie 1975;
- Colocviul internațional cu tema: „Noua ordine economică internațională”. Alger, 24—27 iunie 1975;
- Cea de a doua Conferință generală a O.N.U. pentru Dezvoltare Industrială (ONUDI) Peru—Lima, 12—26 martie 1975;
- Sesiunea a VIII-a a Comisiei pentru produsele de bază din cadrul U.N.C.T.A.D la punctul „Proiectul unui program global integral pentru produsele de bază”. Geneva, 10—14 II 1975;
- Conferința țărilor în curs de dezvoltare asupra materiilor prime, Senegal, Dakar, 4—9 februarie 1975;
- Consiliul economic și social al O.N.U. (ECOSOC) la a 57-a sesiune de la Geneva a adoptat Rezoluția privind instaurarea unei noi ordini economice internaționale (august 1974)
- Un grup de experți O.N.U. au pregătit materialul „O nouă structură a Națiunilor Unite pentru cooperarea economică globală” pentru Sesiunea extraordinară, a O.N.U. care începe la 1 IX 1975;
- 4) N. Georgescu — Roegen: „La science économique, ses problèmes et ses difficultés” — Ed. Dunod, Paris, 1976, pag. 33.
- 5) Interviu acordat de tovarășul Nicolae Ceaușescu ziarului „Le Monde”, publicat în „Șeintea” din 25 VII 1975.
- 6) Mircea Marița, „Era socialistă”, nr. 12/1975.

NU CU MULT înainte ca spectrul actualei crize economice să se fi conturat la orizontul perioadei de creștere economică fără precedent, ca ritm și durată, pe care lumea capitalistă a cunoscut-o vreodată, renumita economista engleză Joan Robinson vorbea de o „a doua criză a teoriei economice”¹⁾ occidentale.

Conform opiniei sale, prima criză se exprima în faptul că economiștii nu reușeau să explice cauzele depresiunii economice din 1929—1933 și, cu atât mai puțin, să-i prescrie remediile. Pentru a sugera cit de deconcertantă fusese criza, J.R. amintea că de aproape șapte decenii cei mai renumiți economiști (nemarxiști) din toate școlile propovăduiau ideea efectelor benefice ale jocului liber al forțelor pieței — doctrina *laissez faire*. Din partea politicii guvernamentale nu se cerea decât comeri liber și bugete echilibrate. Căci o economie formată din întreprinderi particulare ar tinde de la sine spre echilibru și nu numai spre echilibru — ci și spre o poziție optimă. Dereglările ar fi determinate doar de politicieni miopi și interesați. Bineînțeles, această concepție nu a rezistat prăbușirii din anii '30.

Din ea a răsărit ceea ce s-a cunoscut sub numele de „revoluția” keynesiană. Punctul central al **Teoriei generale** a fost înlăturarea ipotezei echilibrului spontan. „Critica noastră la adresa teoriei economice clasice

Depresiunea actuală și „a doua criză a gândirii economice”

acceptate — spunea Keynes — a constat nu atât în a găsi fisuri în logica analizei sale, cât în a rețea că premisele de la care pornește tacit nu sînt întrunite decât rareori sau niciodată, ceea ce are drept urmare că ea nu poate rezolva problemele economice ale lumii reale”²⁾.

Teoria anterioară — apreciază J.R. — nu putea să asigure **nivelul ocupării**. Keynes a combătut ortodoxia dominantă, susținând că creșterea ocupării forței de muncă poate fi asigurată prin cheltuieli guvernamentale, că o creștere a investițiilor va duce la creșterea consumului, că „salarii mai multe vor fi cheltuite pe bere și ghetete mai

multe, indiferent dacă investiția este utilă sau nu”. Keynes avea să arate că creșterea secundară în venit real este cu totul independentă de obiectul cheltuielii primare: plătiți oameni să sape gropi și umpleți-le din nou dacă nu puteți face altceva. Aceasta nu înseamnă — spune Joan Robinson — că Keynes și dorea să se sape gropi care să fie apoi reumplute. El considera necesar un control social general asupra investițiilor, lucru dificil dacă nu irealizabil într-o economie bazată pe întreprinderi private. Pentru el era evident că dacă o ocupare aproape deplină a mîinii de lucru va fi menținută timp îndelungat, fără nici-o schimbare în instituțiile tradiționale și în „relațiile industriale”, presiunea spre inflație va fi irezistibilă. După J.R., Keynes s-a lăsat în voia unui vis plăcut, al unei lumi în care venitul pe capital ar fi pină la urmă abolit și sărăcia ar dispărea. Este adevărat că, în ciuda adversității sale față de marxism, Keynes înțelegea caracterul desuet al existenței posesorului de capital, al capitalistului dezbrătat de funcții productive și întrevedea o „eutanasie a investitorului fără funcție”. „Am convingerea — spunea el — că cererea de capital este strict limitată, în sensul că nu ar fi greu de a spori stocul de capital pînă la un punct la care eficiența sa marginală se va situa la un nivel foarte scăzut. Aceasta nu înseamnă că utilizarea bunurilor de investiții nu ar

costa aproape nimic, ci doar că venitul de pe urma lor nu ar trebui să acopere mult mai mult decît consumarea lor prin uzură și învechire plus o anumită sumă pentru compensarea riscului și exercitarea priceperii și a capacității de apreciere. Cu toate că această situație ar fi întru totul compatibilă cu un anumit grad de individualism, ea ar însemna totuși eutanasia rentierului și, prin urmare, eutanasia puterii opresive cumulative a capitalismului de o exploatare valoarea capitalului bazată pe raritate”³⁾. Bineînțeles, opinia că stocul de capital disponibil (mijloace de producție în posesiunea unor persoane sau grupuri) ar putea să crească în așa măsură încît să-și piardă caracterul de monopol și, prin aceasta, de aducător de plusvaloare este utopică.

Dar, oricum, aceasta era concepția lui Keynes. Ceea ce a fost însă cunoscut sub numele de „politici keynesiene”, reprezentată după opinia Joanei Robinson, doar jumătate din diagnoza lui Keynes asupra instabilității capitalismului. Aceste politici au fost o serie de „expediente” pentru a combate recesiunile: cînd șomajul începea să crească și profiturile tindeau să scadă, guvernele trebuiau să cheltuiască. Indiferent pe ce. Este adevărat că timp de 25 de ani, recesiuni serioase au fost evitate urmărindu-se această cale. Dar nu numai atât. Capitalismul a cunoscut o creștere

fișe

● Cartea lui A. D. Moore tradusă în limba română sub titlul **Invenție, descoperire, creativitate**, și apărută în colecția „Orizonturi” (București, 1975, 256 p.), înmănunchiază gîndurile unui inginer electrotehnician, inventator și profesor (Universitatea din Michigan), referitoare la natura creativității și la căile de realizare a întru chipării în fapt a acestei facultăți intime a oricărei naturi umane. „A dispune de un mare

talent creativ — afirmă A.D. Moore — nu constituie totdeauna garanția capacității de a-l folosi astfel încît să se obțină rezultate optime. E vorba aici de un know-how ce trebuie învățat, și în această carte voi depune un efort maxim pentru a vi-l împărtăși. Dar mai e ceva; mă indoiesc în modul cel mai serios că această creativitate ar fi o însușire care poate fi lăsată să vegeteze pînă în ziua cînd, deodată, veți simți nevoia de a o scoate la iveală și de a o pune la treabă. Nu, ea are nevoie de antrenament”. Este motivul care l-a determinat pe autor să scrie această carte.

Mijloacele tehnice în predarea economiei politice și schemele logice

● În articolul *Opit primeneția tehniceskih sredstv v proțesse prepodavanii politiceskoi ekonomii (Experiența folosirii mijloacelor tehnice în predarea economiei politice)*, apărut în revista *EKONOMICESKIE NAUKI*, nr. 6/1975, P. Pavlov și L. Malișeva, ponind de la ideea că perfecționarea procesului de învățămînt presupune intensificarea sa, atât în faza predării cit și în cea a asimilării individuale, insistă asupra importanței introducerii sistematice și a utilizării eficiente a mijloacelor tehnice în studiul economiei politice. Dar,

spun ei, acest obiectiv nu se poate realiza fără perfecționarea activității metodic-științifice a catedrei. Tocmai această activitate trebuie să constituie momentul inițial al introducerii eficiente a mijloacelor tehnice. Chiar și cele mai elementare mijloace tehnice cer un material științifico-metodic corespunzător. În consecință, P.P. și L.M. nu sînt de acord cu autorii studiului „Cu privire la baza materială a intensificării procesului de învățămînt”, apărut în nr. 5/1974 din aceeași revistă, care susțin că motivul principal al insuficienței introducerii mijloacelor tehnice în învățămînt se află în lipsa unor indicații metodice cu privire la utilizarea lor. În concluzie P.P. și L.M. prezintă experiența lor în organizarea învățămîntului la catedra de economie politică a Institutului economico-financiar din Leningrad, punînd un accent deosebit pe elaborarea schemelor logice ale modelelor proceselor ce se desfășoară în viața economică a societății.

Evaluarea disociații a raportului de schimb

● În articolul *Termes de l'échange des pays développés et des pays en voie de développement (Raporturile de schimb dintre țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare)*,

publicat în *ECONOMIE & STATISTIQUE* nr. 6/1975, Hubert d'Hérouville relevă rolul și importanța raportului de schimb în relațiile economice dintre cele două grupuri de țări. El consemnează o evoluție temporală contrastantă a acestui raport și constată că cel al țărilor în curs de dezvoltare nu s-ar fi degradat per total în decursul ultimilor treizeci de ani. Această constatare — atrage atenția autorul — nu trebuie însă să mascheze importanța disparităților pe acest plan, chiar față de țările exportatoare de petrol și, mai ales, față de restul țărilor în curs de dezvoltare (unde se semnalează, în 1973, un deficit al balanței comerciale de 10 miliarde dolari). Dintre țările în curs de dezvoltare neexportatoare de petrol, observă H. d'H., cele mai defavorizate au fost cele care, practic, n-au exportat decît produse alimentare și agricole. În încheierea articolului, autorul prezintă și o altă grupare a țărilor lumii, cu scopul de a surprinde mai aproape de realitate evoluția „puterii de cumpărare” pe piețele internaționale.

O opinie optimistă în problema energiei

● O analiză a problematicii creșterii în condițiile actuale o

economică fără precedent și mulți teoreticieni vedeau în ea un pondac social universal. La capătul creșterii zorile unei lumi noi, păreau să apară automat. Pentru o anumită categorie de gânditori problema sistemului social aproape că nici nu se mai pune, considerind că creșterea producției va asigura totul. „De fapt — spunea economistul francez Jean Fourastié —, cea mai mare parte din problemele care interesează pe omul viitorului au foarte puțin de-a face cu proprietatea privată asupra mijloacelor de producție...”⁴⁾. „În definitiv, progresul tehnicilor de producție și numai el permite ridicarea nivelului de trai al maselor, anulând riscul foametei; el autorizează suprimarea privilegiilor și face viabilă societatea fără clase, altă dată utopică”⁵⁾.

Totuși, chiar înainte ca actuala criză economică să se declanșeze, mijlocul cu care creșterea economică era susținută în Occident, deși încă adumbrat de rezultatele creșterii, nu putea să nu dea loc unor fenomene de respingere în conștiința socială, cel puțin a unor categorii ale populației. Creșterea s-a realizat cu prețul războaielor reci și al războaielor calde, al menținerii lumii a treia — două treimi din populația globului — la nivelul și sub nivelul subsistenței, cu prețul menținerii unei mari părți din însăși populația țărilor industrializate din Occi-

dent sub pragul de la care începe sărăcia. Inechitatea, inegalitatea, exploatarea și alte fenomene care însoțesc dezvoltarea capitalistă au fost înregistrate pe seismograful tensiunilor și mișcărilor sociale, a mișcărilor muncitorești, ale negrilor din S.U.A., ale tineretului din diferite țări capitaliste. Raymond Aron, deși admitea existența neliniștii, a nemulțumirilor, sfârșirilor în „societatea occidentală”, încerca în van să le pună pe seama unei eterne „dialectici” a „modernității”, care ar face ca însuși succesul să genereze permanent deziluzia⁶⁾.

Dacă prima criză a teoriei economice — spunea Joan Robinson — se caracteriza prin neputința asigurării nivelului ocupării, a doua nu putea să dea seama de **conținutul** ocupării brațelor de muncă: întreaga tulburare „derivă dintr-o simplă omisiune — când keynesismul a devenit ortodox, economiștii au uitat să modifice problema și să discute despre ce fel de ocupare poate fi vorba”. Aceasta se referă primordial la alocarea resurselor între diferitele producții, dar este legată și de **distri-**buirea produselor între oameni. „Prima criză nu a reușit să fie rezolvată deoarece nu există soluție la problema menținerii unei ocupări aproape depline fără a da naștere inflației... Acum este destul de clar că venitul de pe urma proprietății nu este recompensa «așteptării» (Mar-

shall), ci recompensa utilizării unui bun agent bursier... Dacă creșterea este încununată cu succes, ea nu realizează decât perpetuarea diviziunii existente între muncă și proprietate”. Economistii — adaugă J.R. — „știau de regulă (dar ei desigur au uitat) că nivelul decent, acceptabil de viață, este undeva în jurul mediei pe care societatea respectivă o asigură. Este o lege... că mult mai mult decît jumătate din populație (intrucit veniturile mai scăzute sînt mult mai numeroase) trăiește întotdeauna sub nivelul decent, oricare ar fi nivelul ei absolut de consum. Dar nu numai sărăcia subiectivă nu a fost înlăturată de creștere... creșterea cere progres tehnic, iar aceeași alterează compoziția forței de muncă, făcînd mai mult loc pentru muncitori educați și mai puțin pentru cei needucați, dar ocaziile pentru a dobîndi calificări mai înalte sînt deținute (cu puține excepții) pentru talente deosebite) de familiile care posedă deja astfel de calificări. Cum creșterea se îndreaptă spre vîrf, tot mai multe familii sînt aruncate la fund”.

Este remarcabilă, după părerea noastră, această concluzie destul de radicală. Investițiile sînt un motor al economiei, dar ele nu pot fi la nesfîrșit dacă nu contribuie la creșterea nu numai a venitului mediu, ci a venitului real efectiv al tuturor

și a creșterii echității. Nu este indiferent dacă expansiunea se realizează fără „luma a treia”, fie ea exterioară sau... interioară. „În fond, actuala criză economică — spunea recent tovarășul Nicolae Ceaușescu — este rezultatul suprad dezvoltării unui număr redus de țări și al rămîinerii în urmă a unui mare număr de state — ceea ce a îngustat calea dezvoltării echilibrate a economiei mondiale”⁷⁾.

Dar dacă economiștii occidentali au preluat numai o parte din remediile lui Keynes și s-au oprit în fața problemei repartiției, se explică oare aceasta doar printr-o criză a gândirii economice?

Anghel Schor

1) Joan Robinson. The second crisis of economic theory. The American Economic Review, May 1972.

2) J.M. Keynes. Teoria generală a folosirii miinii de lucru, a dobinzii și a banilor. Ed. științifică, 1970, p. 380.

3) Idem, p. 378.

4) Jean Fourastié. Les 40000 heures. Robert Laffont, 1963, p. 27.

5) Idem, p. 45.

6) Raymond Aron. Les désillusions du progrès. Essai sur la dialectique de la modernité. Calman-Lévy, 1969.

7) Nicolae Ceaușescu. Interviu acordat cotidianului francez „Le Monde”. „Știința”, 25 iulie 1975.

intîlnim în studiul prof. Allen M. Parkman Prospects for growth in a world of scarcity (Perspectivele creșterii într-o lume a penuriei), apărut în revista Universității din Florida BUSINESS & ECONOMIC DIMENSIONS (martie-aprilie 1975). Autorul se ocupă, printre altele, de viitorul problemei energiei. În acest context, arată el, se utilizează conceptul de „energie netă” — diferența între input și output într-un proces generator de energie. Intrucît resursele mai ușor exploatabile au fost în mare măsură epuizate, unii oameni de știință consideră că, o dată cu creșterea producției de energie, energia netă obținută va scădea. După A.M.P., eroarea acestora constă în faptul că o serie de factori implicați — printre care, în primul rînd, tehnologia — sînt considerați constanți. La o eventuală îndoială cu privire la capacitatea tehnologiei de a asigura resurse energetice care să nu ceară o cheltuială mai mare de energie decît cea obținută, autorul admite că noi nu putem cunoaște viitorul, dar în replică, arată că putem oarecum să ne ghidăm după performanțele trecute. A.M.P. susține cu o serie de grafice că raportul menționat este pozitiv, fapt ce se confirmă prin date istorice. Între 1920 și 1970, de pildă, prețul electricității a scăzut cu 67% în prețuri constante ceea ce

dovedește că eficiența cu care inputurile s-au transformat în outputuri de energie a crescut cu o rată care depășește atît sporul cererii cit și al costurilor inputurilor. Chiar argumentul că la inputuri se va adăuga în viitor costul depoluării nu rezistă, după autor, evidenței. Prețurile actuale ale combustibililor fosili vor stimula obținerea unor noi surse de energie pînă la urmă mai ieftine și mai puțin poluante.

Sistemul economic în unele țări subdezvoltate

● Încercînd să definească natura sistemului economic din unele țări subdezvoltate, prof. dr. Schapour Ravasani se întreabă mai întîi în articolul The basic contradictions in purposefully underdeveloped countries (Contradicțiile fundamentale în țările menținute în subdezvoltare) apărut în revista INTERECONOMICS nr. 5/1975, dacă mijloacele de producție aparțin în aceste țări unei burghezii naționale, monopolurilor internaționale sau unei burghezii de compradori. După autor, în țările analizate există un sistem „comprador”, care s-ar caracteriza, în general, prin aceea că nu există sectorul I (al producției mijloacelor de producție), iar sectorul bunurilor de consum și al exploatarei materiilor prime

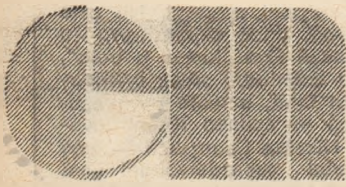
este finanțat de capitalul străin, statul și clasa dominantă obținînd o serie de venituri din diferite taxe și impozite. Un model puțin diferențiat ar fi acela în care apare sectorul I. Între burghezia „compradoră” și imperialism ar exista o strînsă cooperare pe plan public și privat. Cea mai mare parte a veniturilor statului este transferată înapoi spre metropole, nu numai prin deficite mari ale comerțului exterior, dar mai ales prin cumpărarea de arme. După autor, în țările care constituie obiectul studiului său, sectorul privat nu poate fi considerat ca fiind al unei burghezii naționale. Atît sectorul privat, cit și cel de stat este dominat de capitalul străin. Nu există o forță economică internă de importanță reală în afara statului, servit de și aservit unei birocratii „compradore”. Orice pas înainte în dezvoltare ar cere în aceste țări înlăturarea sistemului „comprador”.

Crizele periodice în cadrul crizei generale a capitalismului

● În articolul Les phénomènes cycliques dans la crise globale du capitalisme (Fenomenele ciclice, în cadrul crizei globale a capitalismului), publicat în L'HUMANITÉ, nr. 9 588/13 iunie 1975, cunoscutul economist francez Henri Claude

pune în relație actuala criză ciclică a capitalismului cu criza sa „funcțională sau structurală”, precum și cu criza generală a acestei orînduirii sociale. Crizele ciclice se manifestă esențialmente prin distrugerea capitalului considerat excedentar din punct de vedere capitalist. Această distrugere, relevă H.C., este fie temporară și se traduce prin nefolosirea capitalului sub toate formele sale (capital bănesc care nu se investește, mijloace de producție care încetează să funcționeze total sau parțial, salariați concediați), prin micșorarea valorii ori deprecierea momentană a capitalului sub forma sa materială, fie definitivă și se traduce prin falimente financiare și dispariție de firme, prin distrugerea fizică a capitalului existent sub formă materială. O caracteristică a situației din 1974-1975, spune H.C., constă în coexistența și interferența fenomenelor de criză ciclică, de criză structurală și de criză generală. Ieșirea economiei capitaliste din criză devine mai grea decît în trecut. Pe de altă parte, apare posibilitatea ieșirii democratice din criza funcțională sau structurală.

**ECONOMIE
MONDIALA**

**Un fenomen potrivit eforturilor
de lichidare a subdezvoltării
TRANSFERUL INVERS DE COMPETENȚĂ**

REDUCEREA treptată și lichidarea subdezvoltării în lume necesită, după cum se știe, pe lângă eforturile proprii ale țărilor în curs de dezvoltare, un ajutor multilateral, eficient, fără discriminări, din partea altor țări. Strategia internațională pentru cele două Decenii ale dezvoltării, proclamate până acum de O.N.U., a prevăzut și obiective în domeniul asistenței din partea țărilor dezvoltate, spre a permite o îmbinare cât mai eficientă a factorilor interni și externi în procesul de ridicare a economiei țărilor rămase în urmă ca o consecință a politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste.

Pentru stadiul actual de realizare a dezideratelor în acest domeniu este însă caracteristic faptul că dimensiunile asistenței externe pentru dezvoltare rămân sistematice în urmă față de obiectivele stabilite prin Strategia internațională. În plus, fluxurile financiare respective spre țările în curs de dezvoltare sînt însoțite de un transfer invers sub formă de amortizări și dobinzi către țările capitaliste dezvoltate, care în anii recentii este evaluat la 45% din cele dinții.

Fenomenul de transfer invers care diminuează în expresie reală aportul factorului extern la ridicarea țărilor în curs de dezvoltare și este potrivit eforturilor pentru lichidarea subdezvoltării, are loc și în alte domenii, sub alte forme. Una din acestea este transferul invers de competență: exodul de personal calificat din țări în curs de dezvoltare spre țări capitaliste dezvoltate din punct de vedere economic. Profesori, oameni de știință, ingineri, medici, tehnicieni cu înaltă calificare din Asia, Africa și America Latină își părăsesc țara pentru a se stabili în S.U.A., Canada și în țările Europei Occidentale.

Tabel nr. 1

Intrări^x de cadre științifice și tehnice din țările în curs de dezvoltare în S.U.A.^{xx}

Anul	Oameni de știință și ingineri	Medici și chirurghi	Total
1961	1.175	635	1.810
1962	1.378	1.007	2.385
1963	2.305	1.042	3.247
1964	2.088	1.176	3.264
1965	1.575	1.052	2.627
1966	3.010	1.465	4.475
1967	6.253	1.993	8.246
1968	5.901	2.041	7.942
1969	6.361	1.923	8.284
1970	9.025	2.211	11.236
Total: 39.071	14.545	53.616	

Sursa: Doc. TD/AC. 11/25/Rev. 1, p.1.

x) Persoanele care au primit calitatea de imigranți

xx) Țări din America Latină, Asia și Africa

Exodului de cadre calificate îi este consacrată, în țările capitaliste, o literatură relativ bogată, în care se reliefează că, pentru țările în curs de dezvoltare, fenomenul înseamnă o pierdere sensibilă de „capital uman” și, în consecință, o diminuare importantă a resurselor de competență tehnică. Pentru țările beneficiare, dimpotrivă, el contribuie la mărirea ponderii personalului tehnic calificat, oricum ridicată în aceste țări. Deși statisticile internaționale nu oferă, deocamdată, posibilitatea să se cunoască dimensiunile fenomenului în primii ani ai deceniului actual și nici să se reliefeze evoluțiile datorate conjuncturii nefavorabile din țările capitaliste și politiciii acestor țări de stăvilită a imigrărilor de personal calificat din cauza propriei rate înalte a șomajului, totuși unele concluzii bazate pe studierea datelor referitoare la deceniul al șaptelea pot fi edificatoare.

Efectele economice ale exodului de personal calificat din țările în curs de dezvoltare au fost analizate recent de experți ai U.N.C.T.A.D. (Le transfert inverse des techniques. Doc. TD/AC. 11/25 / Rev. 1, New York, 1974). Studiul se referă îndeobște la deceniul 1961-1970 și ia ca exemple reprezentative Statele Unite — cel mai mare beneficiar în transferul internațional de competență — și India — unul dintre cei mai mari furnizori în acest domeniu. Dimensiunile absolute ale fenomenului sînt de aceea intricate și diminuate, dar semnificațiile sînt perfect ilustrative.

S.U.A. au primit în deceniul 1961-1970 (vezi tabelul 1) peste 53.000 de imigranți calificați din țările în curs de dezvoltare. Între 1965 și 1970 specialiștii veniți din străinătate au constituit peste 20% din creșterea netă a efectivului oamenilor de știință și a cadrelor ingineresti din S.U.A.; de cîtiva ani, acești imigranți sînt, într-o proporție crescîndă, originari din țările în curs de dezvoltare (69% în 1970).

Exodul de competență constituie, în esență, un transfer invers de tehnică. Datorită lui, oricît de paradoxal ar părea, țările rămase în urmă din punct de vedere tehnologic transferă în fiecare an o parte importantă a capitalului lor tehnic țărilor dezvoltate care dispun, în această privință, de posibilități mult mai vaste, practic incomparabile. Exodul de competență sau „transferul invers de tehnică”, cum îl mai numesc de aceea economiștii occidentali, prezintă desigur o serie de implicații economice, sociale și politice, care pot constitui fiecare în parte obiectul unor analize detaliate. În ceea ce urmează ne vom mărgini doar la reliefaarea cîștigurilor și a pierderilor de venit pe care le antrenează exodul de personal calificat din țările sărace spre țările bogate.

Pentru scoaterea în evidență a acestui fenomen, studiile apărute în țările capitaliste folosesc patru indicatori: a) pierderea de avantaje pe care o antrenează pentru țări-

Tabel nr. 2
Cîștigul net de venit realizat de SUA datorită imigrării de personal calificat din țările în curs de dezvoltare, pe specialități, în 1970

Categoriile profesionale	Numărul de imigranți	Cîștigul brut de venit pe imigrant	Pierdere de venit pe imigrant	Cîștigul net de venit pe imigrant	Cîștigul net total
Specialiști în științe sociale	471	253	23	230	108,2
Specialiști în științe exacte și naturale	2.154	258	23	235	506,2
Ingineri	6.400	297	44	253	1.619,2
Medici	2.211	690	44	646	1.428,2
Total:	11.236	1.298	114	1.184	3.662,2

rilor în curs de dezvoltare diminuarea personalului calificat datorită exodului de competență; b) cîștigul de avantaje pe care-l antrenează pentru țările dezvoltate creșterea efectivului personalului calificat datorită exodului de competență; c) costul pe care-l atrage după sine pentru țara în curs de dezvoltare formarea personalului calificat care emigrează apoi în țările dezvoltate sau, cu alte cuvinte, pierderea pe planul costurilor; și d) costul pe care l-ar fi suportat țara dezvoltată dacă ea ar fi fost nevoită să formeze singură personalul calificat emigrat pe care îl primește sau, mai pe scurt, cîștigul pe planul costurilor. Indicatorii a și c măsoară incidența exodului de competență asupra țărilor în curs de dezvoltare, iar b și d incidența asupra țărilor dezvoltate.

Tabel nr. 3

Cîștigul net de venit realizat de SUA datorită imigrării de personal calificat din regiunile în curs de dezvoltare

(în milioane de dolari)

Regiuni	Specialiști în științe sociale	Specialiști în științe exacte și naturale	Ingineri	Medici	Total
Asia	86	388	1.335	1.092	2.901
Africa	11	76	165	121	373
America Latină	12	42	118	214	386
Totalul regiunilor în curs de dezvoltare	109	506	1.620	1.427	3.662

Pentru evaluarea efectelor exodului de competență s-au utilizat în studiul U.N.C.T.A.D. două metode și anume: măsurarea din punctul de vedere al costurilor, cu care prilej s-au

folosit indicatorii **d** și **c**, și măsurarea din punctul de vedere al avantajelor, folosindu-se indicatorii **b** și **a**. Aceasta cu precizarea că atunci când s-au comparat efectele acestui fenomen asupra colectivității s-a avut în vedere că pierderea unui dolar de venit a avut consecințe mult mai grave pentru o țară în curs de dezvoltare, săracă, decît pentru o țară dezvoltată, bogată. Determinarea câștigurilor și a pierderilor de avantaje (care au o sferă și implicații mult mai largi) s-a făcut doar din punctul de vedere al câștigurilor și al pierderilor „de venit”, prin care se înțelege „valoarea prezentă a fluxului actualizat la remunerările viitoare previzibile”. De asemenea, pentru ilustrarea concretă a acestui fenomen (și a implicațiilor lui) s-au folosit estimări detaliate ale câștigului de venit realizat numai de către o singură țară capitalistă dezvoltată, S.U.A., și ale pierderii de venit suferită de o singură țară în curs de dezvoltare, India, pe migrant (unitate de migrare) în anul 1970. Tabelele 2 și 3 înfățișează estimările respective pe anul 1970 (anul cel mai recent pentru care se dispune de date în structura necesară pe specialități și pe regiuni în curs de dezvoltare). În studiul U.N.C.T.A.D. calculele sînt prezentate în trei variante, dintre care relevăm în tabele varianta mediană.

În S.U.A. au imigrat în 1970, cum se poate vedea din datele prezentate, 11 236 cadre calificate din țările în curs de dezvoltare. Venitul transferat din țările respective către S.U.A. s-a cifrat la aproape 3,7 miliarde de dolari. În același an, ajutorul public pentru dezvoltare acordat de S.U.A. țărilor în curs de dezvoltare se ridica la 3,1 miliarde de dolari.

Semnificația „transferului invers” de 3,7 miliarde de dolari poate fi înțeleasă și mai bine dacă îl comparăm cu alte mărimi pertinente. El reprezintă: ceva mai mult de 0,3% din P.I.B. al S.U.A., aproape 14% din suma totală a cheltuielilor lor de cercetare și dezvoltare și aproximativ 39% din cheltuielile lor curente pentru învățămîntul superior. Contribuția țărilor în curs de dezvoltare la câștigul net de venit al S.U.A. de pe urma transferului de competență în decursul unui singur an (1970) a atins aproape 1/8 din totalul ajutorului dat de S.U.A. Europei occidentale pentru reconstrucția sa postbelică, în perioada din 1948 pînă la mijlocul anilor '50.

În ultimii ani, în orice caz în anii dinaintea actualei crize economice, politica de imigrare a citorva țări, în special S.U.A. și Canada, a devenit și mai supărătoare în ceea ce privește pe imigranții din țările în curs de dezvoltare. Cum marea majoritate a imigranților admiși

în țările beneficiare sînt persoane cu înaltă calificare, se poate considera că valoarea transferului de venit astfel realizat a fost în creștere. Aceeași constatare se impune dacă avem în vedere că prețurile și productivitatea muncii s-au mărit după 1970. Reversul medaliai îl constituie pierderile suferite de țările în curs de dezvoltare ca urmare a exodului de personal calificat. Conform unor studii efectuate pe această temă pierderea de venit pentru India, pe un emigrant calificat (în varianta medie), era în anul 1970 de 17 000 pentru cadre didactice, oameni de știință și experți comerciali și de 32 000 dolari pentru ingineri. Pe ansamblul țărilor în curs de dezvoltare pierderea de venit pe un emigrant calificat se ridica în 1970 la 23 000 dolari pentru specialiștii din domeniul științelor sociale și al științelor exacte și naturale și la 44 000 dolari pentru ingineri. Emigrarea de personal calificat din țările în curs de dezvoltare și pierderile suferite de aceste țări de pe urma exodului de competență spre țările capitaliste dezvoltate constituie o frînă serioasă în calea dezvoltării rapide a țărilor în curs de dezvoltare, a reducerii decalajelor care le despart de țările avansate.

dr. Constantin BICHI

STATISTICĂ INTERNAȚIONALĂ

Țările O. C. D. E. : sensibilitatea conjuncturală a turismului

RESTRÎNGEREA fluxurilor turistice internaționale și anumite modificări în structura cererii turistice au constituit, în 1974, principalele incidente ale crizei economice din țările capitaliste asupra acestui sector de activitate. În timp, evoluția fluxurilor respective din zona OCDE a fost marcată de o încetinire a creșterii lor în 1973, o scădere clară pe ansamblul zonei în 1974 și oarecare semne de redresare în primele luni din 1975. În ceea ce privește structura cererii s-a observat îndeo-

sebi o tendință de deplasare spre turismul intern și de scurtă durată.

Principalele cauze ale evoluțiilor negative din turismul internațional occidental, se apreciază în raportul anual al comitetului de specialitate din cadrul OCDE ale cărui concluzii au fost recent publicate, le-au constituit înrăutățirea conjuncturii economice generale, reducerea puterii de cumpărare a populației, creșterea tarifelor în transporturi, mai ales în cele aeriene, scăderea cursului de schimb al monedei anumitor țări de origine a turiștilor și reacțiile psihologice ale turiștilor potențiali. În aceste condiții numărul sosirilor de turiști în țările membre ale OCDE a scăzut în 1974 cu 7% (după o creștere de 4% în 1973), reprezentînd 145 de milioane. Înnoptările înregistrate în 14 țări vest europene și Iugoslavia au scăzut cu 4,4% (+4% în 1973). Încasările din turismul internațional au crescut pe ansamblul țărilor membre ale organizației cu 6%, atîngînd 26 miliarde de dolari, dar ritmul mediu al inflației în aceste țări a fost de peste două ori mai ridicat, astfel că în termeni reali încasările au scăzut sensibil; totodată, s-a redus și partea veniturilor turistice în plățile curente pe ansamblul zonei.

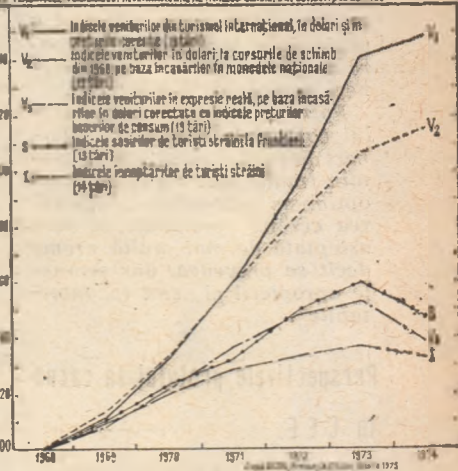
O asemenea restrîngere a fluxurilor turistice în țările capitaliste are loc pentru prima dată în perioada postbelică. Tot o premieră a constituit-o reducerea simțitoare a plecărilor de turiști din S.U.A. spre Europa. Acest din urmă fenomen s-a oglindit în faptul că în 1974 numărul total al pasagerilor transportați pe liniile aeriene regulate și prin zboruri charter deasupra Atlanticului de Nord a scăzut cu 9%; eel mai mult

s-a redus traficul prin zboruri charter (-17%). O încetinire considerabilă s-a înregistrat, de altfel, și în traficul aerian intraeuropean (numai +3% în 1974, față de +13% în 1973).

Experții OCDE apreciază că în primele luni din 1975 evoluția turismului internațional a fost mai puțin influențată de situația economică generală decît în 1974, cererea ameliorîndu-se într-o serie de țări. Statisticile cele mai recente arată că numărul înnoptărilor de turiști străini a crescut, față de aceeași perioadă din 1974, cu 19% în Olanda (3 luni) și cu 16% în Austria (3 luni), îndeosebi datorită aflului de turiști vest-germani, cu 10 % în Iugoslavia (5 luni) și cu 3% în R.F.G. (3 luni). Același indicator a înregistrat însă o scădere de 30% în Danemarca și 0,4% în Elveția (5 luni). Numărul sosirilor la frontieră a crescut cu 28% în Iugoslavia (5 luni), 23% în Finlanda (4 luni), 21% în Franța (3 luni), 18% în Olanda (3 luni), 16% în Danemarca (5 luni), 13% în Anglia (4 luni), 12% în Austria (4 luni), 4% în R.F.G. (4 luni) și 2% în Elveția (5 luni). Scăderi s-au înregistrat în Spania — cu 9% (5 luni) — și Irlanda — cu 3% (5 luni).

Pe de altă parte, în cursul primelor 3 luni din 1975 numărul pasagerilor transportați în ambele sensuri deasupra Atlanticului de Nord de către companiile membre ale IATA s-a micșorat pe ansamblu cu 10% față de același interval din 1974 și cu 18% față de 1973. Aceasta reflectă în special faptul că au continuat să scadă plecările de turiști americani spre Europa: estimările OCDE vorbesc despre o reducere cu 11% în primul semestru 1975 față de sem. I 1974 și cu 27% față de sem. I 1973.

TENDINȚELE TURISMULUI INTERNAȚIONAL AL ȚĂRILOR O.C.D.E. DIN EUROPA, 1968-1978

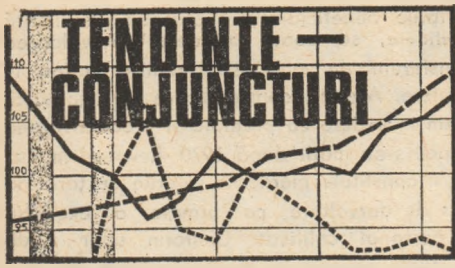
Cu toate că turismul a fost mai puțin afectat de criza economică decît alte sectoare de activitate, apreciază experții OCDE, evoluțiile consemnate atestă sensibilitatea sa față de conjunctura economică generală. Reorientarea cererii turistice spre deplasările în interiorul fiecărei țări, dezvoltarea rapidă a deplasărilor pe distanțe mici și de scurtă durată sînt considerate totodată, de experți, ca demne de toată atenția din partea responsabililor politici economice, în sensul de a fi sprijinite mai mult în viitor ca mijloc de întărire a capacității de rezistență a sectorului turistic în ansamblul său în oscilațiile conjuncturale.

I. P.

Înnoptări de turiști străini în țări OCDE din Europa (cifre rotunjite în milioane)

	1973	1974	%
R.F.G.	19,9	18,8	-6
Austria	78,3	74,9	-4
Belgia	7,4	7,5	+1
Danemarca	7,4	7,1	-5
Spania (2)	69,7	64,8	-7
Franța (1)	97,6	97,9	-
Grecia	15,7	10,2	-35
Irlanda (1)	21,2	21,5	+1
Italia	73,3	70,2	-4
Norvegia (1)	22,5	22,3	-1
Olanda	11,1	11,4	+2
Portugalia (1)	19,1	13,2	-41
Anglia (1)	109,8	110,6	+1
Elveția	33,8	31,8	-6

1 Numai în hoteluri și campinguri.
2 Estimare.

Franța reduce importul de materii prime

IN PRIMUL SEMESTRU al acestui an balanța comercială a Franței a înregistrat un excedent de 5355 milioane de franci, față de un deficit de 10 015 milioane de franci în perioada corespunzătoare a anului trecut. După cum relevă Le Monde (22 iulie), această redresare are la bază reducerea continuă a importurilor începând cu luna iulie 1974, în vreme ce exporturile se mențin la nivelul de anul trecut. Astfel, importurile de materii prime au scăzut cu 27,4% față de semestrul II anul trecut, cele de energie cu 21,4%; în schimb exporturile de bunuri de echipament au sporit cu 17,3%. Pe ansamblu însă, consideră ziarul, scăderea cursului mai multor monede străine constituie un handicap pentru creșterea exporturilor franceze, ca și reducerea relativă a achizițiilor țărilor producătoare de petrol și ale unor parteneri comerciali din Europa.

Potrivit declarației ministrului comerțului exterior, Norbert Segard, rezultatele „rămân fragile, dar nu interzic un optimism rezonabil. Învierea cererii mondiale se face așteptată de mai multă vreme decât se prevedea, dar semnele apropiării ei sînt incontestabile“.

Perspectivile prețului la carne în C.E.E.

PREȚUL la carne de vită și de porc și la alte produse animale va continua să sporească în țările C.E.E., relevă o analiză dată publicității la Bruxelles către sfîrșitul lunii iulie de Comisia Pieței Comu-

ne. Dacă la carne de vită creșterea va fi mai redusă decât anul trecut, în schimb la carne de porc prețul va spori considerabil, datorită ofertei insuficiente. Prețul la păsări este și el în creștere, dar sporirea disponibilităților ar putea conduce la o scădere a prețurilor anul viitor. La ouă se așteaptă o creștere de prețuri în a doua jumătate a anului viitor.

Piața petrolierelor

O ANUMITĂ înviorare se așteaptă în perspectivă (dar nu în cea imediată) pe piața petrolierelor, datorită intenției Companiei maritime arabe pentru transportul petrolului (constituită de opt țări petroliere) de a achiziționa mai multe petroliere gigant, de peste 200 000 tdc. Deocamdată însă anularea sau modificarea unor comenzi deja înregistrate pentru petroliere mari în favoarea unor nave mult mai mici (de circa 25 000 tdc) continuă, iar armatorii sînt constrinși să retragă din circulație nave din cauza persistenței depresiunii pe piața navurilor. Astfel, un sfert din flota comercială norvegiană (una din cele mai mari din lume) a fost retrasă din circulație. Din rasele retrase în diverse fiorduri 38% sînt petroliere. În total, este vorba de 90 de nave cu un tonaj însumat de 10 milioane de tone. Unii experți consideră că în semestrul II al acestui an anulările de comenzi în Occident ar putea atinge 70 milioane de tone. De aceea, pentru prima oară în istorie, armatorii norvegieni au solicitat sprijinul financiar al statului pentru a supraviețui. Mai mulți armatori și-au orientat parțial investițiile spre sectorul platformelor de foraj, dar și acesta dă unele semne de suprasaturare.

Din cauza crizei o serie de armatori se răd constrinși să-și vîndă o parte din nave, dar prețul actual al superpetrolierelor pe piață reprezintă jumătate din prețul lor de cost. Aceasta necesită o nouă inter-

venție din partea statului, în încercarea de a împiedica asemenea vînzări în pierdere.

Belgia: competitivitate și redresare lentă

CREȘTEREA prețurilor interne cu 12,5 la sută, așteptată de Ministerul Economiei pentru acest an (după o creștere de 15,6 la sută în 1974, însă de numai 7,5 la sută anual în 1972 și 1973) erodează puternic competitivitatea produselor exportate de Belgia, țară care, deși are o populație de numai 9,7 milioane de locuitori, este al optulea exportator mondial. Potrivit declarației primului ministru belgian Leo Tindemans, citată de ziarul The Times (8 iulie), produsele concurente ale anumitor ramuri industriale belgiene au devenit acum mai competitive.

Între luna mai 1974 și mai a.c. prețurile au sporit în Belgia cu 13,7 la sută, motiv pentru care începînd cu luna mai guvernul a hotărît înghețarea pe trei luni a prețurilor. Ea a fost prelungită recent pe încă trei luni, dar într-o formă mai puțin severă. Odată cu agravarea crizei economice, în ultimul an a crescut și numărul șomerilor: în prezent Belgia numără 160 000 de șomeri totali (peste 6 la sută din populația activă), față de 147 600 la jumătatea lui ianuarie. Sfîrșitul anului de învîntămînt a mîrit efectivul celor fără de lucru. Alte 80 000 de persoane sînt șomeri parțiali.

Există o serie de indicii prirind o apropiată înviorare a producției (stabilizarea carnetelor de comenzi la 3,36 luni în industria prelucrătoare, un excedent al balanței comerciale în trimestrul I a.c. etc.). Dar o redresare reală a activității productive nu se va produce decât în prima jumătate a anului viitor, afirmă majoritatea experților guvernamentali. În plus, această redresare va fi foarte lentă, reprezentarea ei grafică avînd mai curînd forma literei U decât a literei V.

Grecia: bilanț comun

RAPORTUL anual asupra situației și perspectivelor economiei grecești, prezentat nu demult de guvernatorul Băncii Greciei, Xenophon Zolotas, constată că în 1974, an de criză pentru economia occidentală, activitatea economică s-a situat pentru prima oară în perioada postbelică la un nivel inferior celui din anul precedent. Astfel, în 1974 produsul național brut la costul factorilor s-a redus în termeni reali cu 1,9%, după ce crescuse cu 9,7% în 1973 și cu 11% în 1972. De asemenea, pentru prima oară după război, producția sectorului secundar (industrie prelucrătoare, construcții) a scăzut substanțial, cu 7,8% în termeni reali (construcțiile chiar cu 30%), în vreme ce în agricultură s-a înregistrat o creștere de 12,4%, superioară celei obișnuite pentru această ramură. Se apreciază că scăderea producției industriei prelucrătoare ar fi fost și mai importantă dacă activitatea din acest sector n-ar fi fost susținută de exporturi.

Pe ansamblu numărul mediu al șomerilor a crescut anul trecut cu 26,4%. Numărul cetățenilor greci care au emigrat în căutare de lucru a scăzut anul trecut la 24451, de la 27488 în 1973 și 43397 în 1972.

Politica economică pe termen scurt adoptată la începutul anului 1975 urmărește o reinviorare treptată a economiei, încercînd în același timp să evite o deteriorare în continuare a balanței de plăți și o nouă creștere a prețurilor. Raportul relevă că în ciuda unei încetiniri sensibile a ritmului de creștere a importurilor începînd cu jumătatea anului trecut, deficitul balanței de plăți curente a sporit în 1974 la 1218 milioane dolari, față de 1175 milioane în 1973 și 368 milioane în 1972, și se estimează că el va rămîne în continuare ridicat. În ce privește aflusul de capital străin, guvernul se va strădui să stimuleze prin politica sa investițiile direct productive.

U.R.S.S.: REALIZĂRI ÎN SEM. I 1975

COMUNICATUL Direcției Centrale de Statistică a U.R.S.S. cu privire la îndeplinirea planului de dezvoltare a economiei naționale în semestrul I a.c. constituie un bilanț pozitiv al eforturilor depuse de poporul sovietic în acest interval în diferite domenii de activitate.

În industrie, de pildă, volumul producției globale a sporit cu 7,7% față de perioada corespunzătoare a anului trecut, fiind realizate peste plan produse în valoare de peste 4 miliarde ruble; productivitatea muncii a crescut cu 5,9%, iar volumul beneficiilor realizate în industrie - cu 12%. Cele mai dina-

mice ramuri s-au dovedit a fi producția de preparate microbiologice (+ 24%, față de nivelul atins în sem. I, 1974), exploatarea gazelor naturale (+20%), construcția de aparate, mijloace de automatizare și sisteme de conducere (+ 18%), industria articolelor medicale (+ 12%), industria chimică și producția de mașini-unelte și diverse instrumente (+ 11%) etc. Sporuri deosebite a realizat producția mașinilor-unelte cu programare numerică (+ 26%) și a tehnicii de calcul (+ 36%).

În agricultură a fost depășit planul însămințărilor de primăvară, fiind însămințată în total pentru recolta acestui an o suprafață de 217 milioane ha. Comparativ cu sem. I

1974 s-au extins atît șeptelul de vite și păsări, cît și producția de articole alimentare de origine animalieră.

Evidențiind că volumul fondurilor fixe puse în funcțiune în perioada examinată a sporit cu 7%, iar volumul transporturilor de mărfuri și de călători - de asemenea cu 7% (într-un ritm mai rapid în transporturile aeriene), comunicatul menționează totodată o serie de realizări pe linia ridicării nivelului de trai al populației, ca de exemplu mărirea cu 7,3% a volumului desfacerilor în comerțul cu amănuntul sau darea în exploatare, numai de către unitățile constructoare de stat și cooperatiste, a unui număr de 600 000 de noi locuințe.

PIAȚA MONETARĂ INTERNACIONALĂ

Cursuri

Curs central	Curs la 28 XII 1973	28 VII 1975	1 VIII 1975	Abatererea a cursurilor valutei în ziua de 1 VIII 1975 față de Cursul Nivelul central din 28 XII 1973	Abatererea în % a cursului dolarului față de diversele valute în perioada 28 XII 1973 - 1 VIII 1975
Marca vest-germană	2,66904	2,6990	2,5305	2,5745	+ 3,67 + 4,84 - 4,61
Francul elvețian	3,3855	3,2500	2,6670	2,7105 ²⁾	+24,90 +19,90 -16,60
Francul francez	4,60414	4,7025	4,3265	4,3400	+ 5,12 + 7,36 - 6,86
Yenul japonez	308,0	280,2	297,55	297,85	+ 3,41 - 5,93 + 6,30
Florinul olandez	2,79117	2,8260	2,6105	2,6560	+ 4,71 + 6,40 - 6,02
Francul belgian	40,334	41,10	37,58	38,46	+ 4,87 + 6,86 - 6,42
Lira italiană	523,50	607,0	658,65	666,05	-21,40 - 8,87 + 9,73
Lira sterlină ³⁾	2,8952	2,3250	2,1785	2,1430	-25,98 - 7,83 + 8,49
Prețul aurului la Londra ⁴⁾	-	103,87	166,75	166,50	-

- 1) + Revalorizare (apreciere de fapt); - Devalorizare (depreciere de fapt).
2) Curs la 31 VII 1975, în ziua de 1 VIII a.c. piața valutară elvețiană fiind închisă (sărbătoare legală); 3) Dolari SUA pentru o liră sterlină; 4) Prețul aurului în dolari SUA/uncie, prețul fixing.

EXCEDENTUL record al balanței comerciale a S.U.A. pe luna iunie a.c. a fost factorul principal care a influențat piața monetară în săptămâna 28 VII-1 VIII 1975. Publicarea acestui rezultat

(în contextul în care, pentru prima dată în ultimele luni, și alte date esențiale referitoare la economia nord-americană prezentau o îmbunătățire considerabilă) a determinat o nouă întărire a dolarului care — în mai puțin de o lună — s-a apreciat cu circa 10% față de restul valutei occidentale.

În interiorul intervalului dolarul a atins cote mai ridicate față de cele prezentate în tabelul alăturat (1 dolar = 2,7130 franci elvețieni sau 2,5805 mărci vest-germane), tendința sa ascendentă fiind în continuare frânată de factori tehnici (sfârșit de lună, sărbătoare în unele țări) și speculativi.

În perspectivă, avându-se în vedere și recentele estimări oficiale care, depășind previziunile anterioare, situează rata de creștere a economiei S.U.A. la 8% în cea de a doua parte a anului în curs, se apreciază că tendința de întărire a dolarului va continua. Există păreri potrivit cărora evoluția ascendentă a cursului dolarului va fi ceva mai lentă decât cea realizată în ultimele săptămâni.

Nivelul orientativ al dobinzilor pe piața eurovalutei în perioada 28 VII - 4 VIII 1975 (nivel minim și maxim)

VALUTA	Termen	1	2	3	4	5	6	7	8	9
DOLARUL S.U.A.	1 LUNA					5,9375			6,9375	
	3 LUNI					6,9375			7,3125	
	6 LUNI					7,8750			8,3750	
FRANCUL ELVEȚIAN	1 LUNA	3,6875				5,375				
	3 LUNI	4,2500				4,9375				
	6 LUNI	5,3125				6,0625				
MARCA R.F.G.	1 LUNA	3,5000				4,4375				
	3 LUNI	3,8125				4,6250				
	6 LUNI	4,7500				5,3750				

Lira sterlină, în pofida recentei majorări a taxei minime de imprumut a Băncii Angliei, a resimțit din plin efectul întăririi dolarului S.U.A., atingând la 1 VIII 1975 cel mai scăzut curs cunoscut față de acesta: 1 liră = 2,1410 dolari. În cercurile de specialitate se consideră că lira sterlină se va menține în continuare la un nivel scăzut.

Dobinzile la depozitele în eurovalute au avut o ușoară mișcare de diminuare, în ultima parte a intervalului semnalandu-se reluarea lentă a tendinței de creștere.

Precizăm că în săptămâna analizată nu au fost modificări ale taxelor de scont.

Paul DUMITRAȘCU

DATE DE PROGNOZĂ

Perspectivile energeticii nucleare

STUDIILE efectuate în diferite țări cu privire la perspectivele dezvoltării producției de energie electro-nucleară converg către o creștere rapidă a acesteia în perioada următoare. Într-un asemenea studiu, publicat de revista franceză „Arts et métiers” (nr. 4/1974) se apreciază că între anii 1975 și 1985 capacitatea totală instalată în centrale atomice va crește, pe ansamblul țărilor nesocialiste, de 5,8 ori. O creștere mai rapidă decât media se prevede în Europa occidentală, în țările din bazinul Oceanului Pacific etc., exceptând S.U.A., unde capacitățile respective ar urma să sporească doar de 4,8 ori. Totuși, chiar și această progresie mai

lentă ar determina în S.U.A. majorarea ponderii energiei electro-nucleare (în ansamblul producției de energie electrică) de la 4% în 1973 la 23% în 1980 și la peste 50% în 1990. Date apropiate de cele de mai sus sunt furnizate și de o prognoză elaborată în R.F.G. (vezi tabelul). Din ele rezultă că, în următorul deceniu, va spori ponderea Europei occidentale, a Japoniei, a țărilor latino-americane în producția mondială de energie electro-nucleară.

Dar experții în materie avansează datele menționate mai sus sub rezerva asigurării în perspectivă a necesarului de combustibil pentru centralele nucleare care urmează a fi puse în funcțiune în viitor. Or, această asigurare depinde atât de ritmul în care vor fi date în exploatare noi zăcăminte de minere de uraniu, cât și mai ales — de ritmul în care vor fi construite și puse în funcțiune noi uzine de

Țara sau regiunea	Capacități electronucleare instalate (în mil MW)		
	1973	1980	1985
Total mondial	55,7	293,5	...
din care:			
Piața Comună	12,2	56,8	140
- Anglia	5,6	11,8	30
- Franța	2,8	13,5	37
- R.F.G.	2,3	20,0	40
- Italia	0,6	6,0	18
Alte țări vest-europene	2,4	30,0	58
Statele Unite	32,4	130,0	300
Canada	2,5	7,5	...
Japonia	1,8	32,0	60
Alte țări din Asia	0,9	5,0	...
America Latină	0,3	2,7	...

Sursa: "Energie", nr. 9/1974.

îmbogățire a uraniului, un deficit al acestui combustibil putând apărea în jurul anului 1980.

N. P.

Costul antipoluării

SUB AUSPICIIILE Organizației Națiunilor Unite, un grup de economiști de la universitățile Harvard și Brandeis (S.U.A.) condus de Wassily Leontief, laureat al Premiului Nobel, a întocmit un studiu de perspectivă cu privire la cheltuielile implicate de atenuarea și eliminarea cauzelor poluării pe glob. Potrivit concluziilor studiului, costul mediu anual până în anul 2000 ar urma să fie de 103,5 miliarde dolari, sumă echivalentă cu aproximativ 0,8% din produsul mondial brut estimat. Dacă se adaugă toate costurile legate de asigurarea capitalurilor necesare, cheltuielile pot ajunge la 150 miliarde dolari anual, adică echivalentul a 1,2% din produ-

sul mondial brut. Prognoza presupune că în țările dezvoltate creșterea economică va continua în ritmurile sale istorice pe termen lung, că țările în curs de dezvoltare vor atinge obiectivele stabilite prin Strategia internațională pentru actualul deceniu și că vor realiza aceleași performanțe în deceniile următoare până la sfârșitul secolului.

Ritmuri moderate în Japonia

DUPĂ CE în anul fiscal 1974 (aprilie 1974 - martie 1975) economia japoneză a înregistrat prima „creștere negativă” din peri-

oada postbelică, produsul național brut scăzând în expresie reală cu 0,6%, pentru anul în curs se prevede actualmente un spor al P.N.B. de 1,6%. Într-o perspectivă mai largă, decenală, prognozele cele mai recente contează pe o reluare a creșterii în ritmuri moderate. Pentru perioada 1975-1985 sporul mediu anual al P.N.B. real este evaluat de Institutul de cercetări al economiei naționale la 7,3%. Persistența scontată a urcării de prețuri rezultă din faptul că sporul nominal urmează să fie aproximativ dublu și anume de 15,8%. Perioada decenală nu va fi însă uniformă sub aspectul ritmurilor. În prima jumătate creșterea prognosticată este 8,1%, în medie pe an, iar în a doua jumătate de 6,5%.

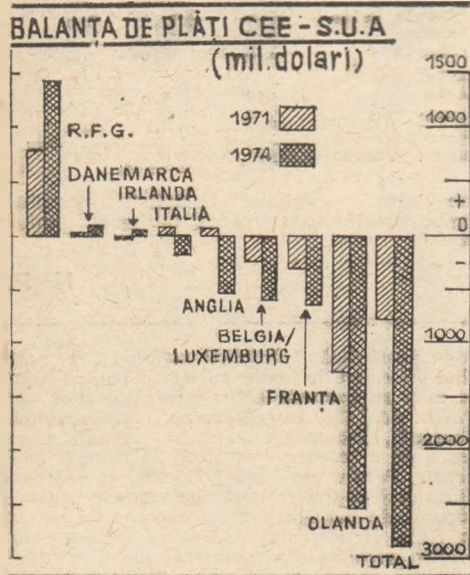
Relații economice nipono-africane

DUPĂ SECOLE de ignorare reciprocă, Japonia se arată tot mai interesată în dezvoltarea relațiilor economice cu statele Africii, atât prin investiții directe cât și prin participarea la programe comune. Astfel, potrivit unor recente precizări ale ministerului nipon de externe, în Tanzania șapte firme japoneze participă la proiecte comune, dintre care patru sînt filaturi. În Ghana au fost create mai multe întreprinderi comune în domeniul mineritului, al pescuitului, o societate mixtă de material electric ș.a. În Nigeria au fost implementate 21 de întreprinderi japoneze în domeniul textilelor și al siderurgiei, în Zair — aproximativ 10 întreprinderi, dintre care patru sînt societăți miniere, iar în Zambia două întreprinderi — una minieră, alta chimică și o societate de asigurări.

În 1974, împrumuturile acordate de guvernul japonez țărilor africane s-au ridicat la 93 milioane dolari, cifra ce reprezintă 7% din totalul împrumuturilor furnizate peste hotare.

O dublă insatisfacție

RELAȚIILE comerciale dintre C.E.E. și S.U.A. sînt marcate de o dublă nemulțumire. Pe de o parte, Statele Unite sînt îngrijorate de măsurile privind armonizarea barierei netarifare în cadrul Pieței Comune (din 1971 au fost adoptate 40 de directive privind standarduri comune pentru bunuri industriale, iar alte 60 își așteaptă ratificarea) și se plîng că acestea împiedică accesul produselor americane pe piața vest-europeană. Pe de altă parte, țările membre ale C.E.E. sînt alarmate de deteriorarea continuă a balanței lor co-

merciale cu S.U.A. ca urmare a persistenței deprecierei a dolarului și a unui ridicat procentaj al inflației. După cum a dezvăluit recent Fin Gundeloh, membru al Comisiei Pieței Comune, în timp ce relațiile economice în dublu sens între C.E.E. și

S.U.A. s-au dublat în ultimii patru ani — de la 21,6 miliarde dolari în 1971 la 41,3 miliarde anul trecut, surplusul balanței comerciale a S.U.A. s-a cvadruplat. Graficul înfățișează accentuarea deficitului balanței comerciale a țărilor membre ale Pieței Comune în relație cu S.U.A.

Călătorie sub Vltava

METROUL din Praga, în cursul unui singur an de existență, a transportat peste 60 milioane călători, de peste 50 de ori mai mult decît populația capitalei și de patru ori mai mult decît cea a Cehoslovaciei în întregime. La începutul intrării în folosință a primului său tronson, metroul circula cu 26 km/oră, iar după numai cîteva luni a ajuns la peste 30 km/oră, față de 16 km/oră, cu cît circula celelalte mijloace de transport în comun la suprafață care ating în orele de vîrf, în centrul orașului, numai 4—6 km/oră. Panta maximă de coborîre sub pămînt a metroului din Praga va fi de 49 m sub riul Vltava, la o linie care va intra în circuit în 1978. Pe această linie s-a bătut recent recordul de perforare, ajungîndu-se la 220 cm. pe post de lucru.

Conjunctură... exterminatoare

PREȚUL fildeșului crește vertiginos într-un moment în care cel al aurului stagnează, iar cel al diamantelor coboară. Această conjunctură, dacă se va menține multă vreme, amenință să ducă la dispariția acelor masive și prietenoase animale care au avut neșansa să fie răsplătite de natură cu colți de fildeș. În parlamentul Kenyei, scrie revista „Paris Match“, au avut loc ample dezbateri consacrate acestor probleme, în cadrul cărora s-a relevat că braconajul și traficul ilicit au luat o asemenea amploare încît cei 130 000 de elefanți care trăiesc pe teritoriul țării sînt amenințați cu exterminarea. Și alte state africane sînt preocupate de acest fenomen, multe dintre ele interzicînd complet vîntul acestor animale care mai este autorizat numai în Ciad, Camerun, Sudan și R. P. Congo, cu interdicția pentru vînători de a ucide mai mult de un animal pe an. Totuși, în special datorită braconajului, numărul pachidermelor este în scădere în Africa. Potrivit datelor publicate de „Fondul mondial pentru protecția naturii“, tranșacțiile cu fildeș s-au ridicat în anul 1974 la aproape 200 tone. „Privită din Europa, scrie revista citată moartea unui elefant nu pare la prima vedere decît un pretext de induioșare facilă, însă acest vechi prieten are aita malițiozitate pe chipul său colțuros și plin de bunătațe încît ne este greu să ne imaginăm ziua în care telexurile agențiilor de presă vor înregistra știrea că a dispărut ultimul elefant, de pe pămînt“.

Prețul soarelui

UN SONDAJ efectuat de revista „L'Express“ în colaborare cu agenția „Sofres“ dezvăluie că în acest an, ca urmare a creșterii costului vieții, francezii vor trebui să plătească considerabil mai mult pentru a-și putea petrece concediile la munte sau la mare. Sub titlul „Prețul soarelui în 1975“, revista citată subliniază că vilegiaturii vor fi nevoiți să cheltuiască cu 10—15% mai mult pentru un loc în coloniile de vacanță cu 8—9% pentru hotel, cu 10% pentru transporturile cu avionul, cu 8% pentru biletul de tren, cu 25% mai mult pentru articolele de plajă, cu 5—10%

pentru închirierea de căsuțe de vacanță etc. Mulți din francezi care pleacă în acest an în concediu — subliniază revista — o fac cu gîndul: „vom vedea ce-o fi la înapoiere!“.

Atracția... științelor economice

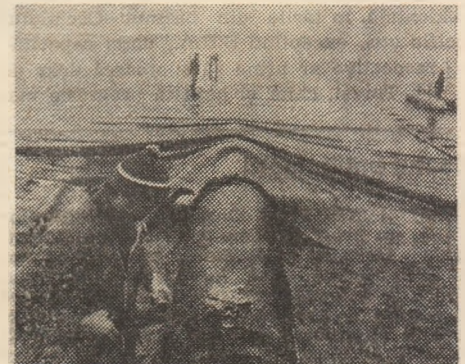
ÎN JURUL concursurilor de frumusețe, în special al celor ce vizează titlul mondial, gravitează agenți ai numeroase firme, studiouri cinematografice etc. interesate să asocieze numele lor, printr-o vastă acțiune publicitară, de cel al noii deținătoare a trofeului „Miss Univers“. În acest an, însă, toți aceștia au fost drastic dezamăgiți de cîștigătoarea competiției, finlandeza Anne Pohtamo (în fotografie). După încheierea finalei, desfășurată la San Salvador, ea a declarat că nu va face

filme, nici reclame pentru produsele marilor firme, și că nu va accepta să pozeze ca manechin, dobîndirea scepstrului frumuseții nefiind în măsură să o abată de la principala sa ambiție și dorință: aceea de a studia științele economice și de a deveni economist.

Diguri pentru Veneția

PENTRU A PROTEJA Veneția de acțiunea distrugătoare a valurilor mării și de inundații, un grup de cercetători de la Universitatea din Bologna a conceput instalarea unor „porți flexibile“ în cele trei puncte de comunicație a lagunei cu marea deschisă. Este vorba, de fapt, de diguri escamotabile alcătuite din furtunuri gigantice dintr-o țesătură de nylon, cu un diametru de 300 metri care, dezumflate, se așează pe fundul apei pentru a nu stîrghi navigația. De îndată ce apare peri-

colul de inundații furtunurile sînt umflate cu apă, cu ajutorul unor instalații de pompare dirijate de un ordinator. Se formează astfel un dig ce depășește cu 15 metri nivelul mării, ceea ce îi permite să amortizeze facil forța valurilor. În fotografie: experimentarea unei machete realizate la scara 1:4.

Glosar

CURSURI VALUTARE CENTRALE, PROVIZORII, REPREZENTATIVE

MAREA INSTABILITATE care a caracterizat în ultimii ani raporturile valorice dintre monedele țărilor capitaliste și care a constituit — și mai constituie încă — una dintre principalele forme de manifestare a crizei economice occidentale, a făcut necesară „imbogățirea” terminologiei care exprimă aceste raporturi. Termenii de care ne vom ocupa aici se referă la situația în care o țară — renunță în mod temporar, de fapt sau de drept, la valoarea paritară (pentru această noțiune, a se vedea „Revista Economică” nr. 30 din 25 iulie 1975) a monedei sale naționale și ca atare nu mai poate comunica și utiliza cursurile valutare bazate pe această valoare paritară, adică așa-numitele cursuri paritare (bazate pe raportul dintre valorile paritare, deci pe parități); teoretic stabile; totuși,

— ca menține cursuri valutare relativ stabile ca bază pentru propriile tranzacții valutare și le comunică Fondului Monetar Internațional, contribuind astfel pe cât posibil la realizarea obiectivului general al formării — chiar și în aceste circumstanțe dificile — a unei structuri a cursurilor valutare care să evolueze în limite cât mai apropiate posibil.

Unul dintre acești termeni este **cursul central**. El a fost creat prin acordul „Smithsonian” de la 19 decembrie 1971, încheiat la Washington între cele zece mari puteri financiare occidentale. În urma acestui acord care încerca să redreseze situația valutară devenită haotică, printr-o reevaluare mai realistă a raporturilor dintre principalele monede occidentale, Fondul Monetar Internațional a hotărât că fiecare țară membră a Fondului care menține și comunică periodic cursuri valutare relativ stabile, determinate ca medie a cotărilor pieței valutare, controlată de autoritățile monetare prin măsuri corespunzătoare, va fi încadrată de F.M.I. în rândurile țărilor care au cursuri „centrale”, bineînțeles cu excepția cazurilor în care cursurile comunicate nu sînt acceptate ca atare de Fond. Cursurile centrale pot fi comunicate în aur, unități D.S.T. sau moneda națională a altei țări membre a Fondului.

Cu acest prilej, limitele permise pentru fluctuația cursurilor valutare au fost lărgite de la plus sau minus 1%, la plus sau minus 2,25% față de cursul central. Aceasta reprezintă în practică 4,50% de o parte și de cealaltă a cursului central, dacă se ține seama de fluctuația intermediară între moneda în cauză și moneda de intervenție (în general, dolarul S.U.A.), cu care banca de emisiune realizează pe piață, prin vânzări și cumpărări de valute, limitarea fluctuației cursurilor valutare.

Agravarea continuă a situației monetare din Occident care s-a reflectat în renunțarea principalelor puteri capitaliste la respectarea chiar și a celei mai vagi discipline în materie de cursuri valutare și în adoptarea regimului cursurilor flotante, a obligat F.M.I. să revizuiască modul de evaluare a disponibilităților lui în monedele țărilor membre. Întrucât experiența F.M.I. este general valabilă, merită să ne oprim asupra ei.

În trecut, aceste disponibilități erau evaluate în dolari fie pe baza parității față de dolar a monedei respective, fie pe baza unui **curs provizoriu** stabilit de asemenea, față de dolar. Pînă în ultimii ani, evaluarea s-a făcut astfel, fără dificultăți notabile și fără a fi nevoie decât de rare corectări.

Odată cu dezordinea crescîndă din domeniul valutar, această evaluare a fost viciată atît din cauza instabilității valorice a monedelor în sine, cît și din aceea a dolarului care servea ca numitor comun. Pentru remedierea acestei situații, Fondul a înlocuit cursul provizoriu prin așa-zisul **curs reprezentativ**. Acesta se stabilește pe piață între moneda națională și dolar. În timp deci ce cursul provizoriu era convenit și rigid, cursul reprezentativ ține seama de fluctuațiile pieței. Prin transformarea în D.S.T. a dolarilor rezultați din aplicarea cursului reprezentativ, disponibilitățile valutare ale F.M.I. sînt exprimate acum într-un numitor comun relativ stabil, corectat periodic în funcție de cotarea pieței. În felul acesta, evaluarea disponibilităților ține pasul cu evoluția raporturilor valorice dintre cele peste 100 de monede naționale deținute de F.M.I.

dr. Costin Kirîșescu

Reforma administrativ-teritorială din Polonia

Irena Mareș, Bistrița — În Polonia acțiunea de restructurare a activității organelor locale ale puterii de stat și de modificare a împărțirii administrative a țării s-a desfășurat în mai multe etape. Acțiunea a debutat în 1972 prin crearea unui număr de 2739 de comune, unități administrative mai largi și mai puternice, cu o autonomie sporită, care au înlocuit cele circa 8000 de comune existente anterior. În cadrul acțiunii amintite, numărul voievodatelor a crescut de la 19 la 49 (Varșovia, Lodz și Cracovia sînt considerate aglomerări urbane cu statut de municipalitate), paralel cu desființarea celor 431 de raioane. Trecerea de la sistemul în trei trepte (voievodat-raion-comună) la cel în două trepte (voievodat-comună, voievodat-orăș) va asigura în concepția reformei, legarea mai strînsă a inițiativelor locale de cele general-naționale și scutirea căii între verigile centrale de dispoziție și unitățile de bază, realizîndu-se prin aceasta o simplificare și dinamizare a procesului de administrație. În noul sistem comună și orașul devin veriga organizatorică de bază, în vreme ca funcțiile voievodatelor vor fi mai ales de programare, coordonare, supraveghere și control.

Țările O.P.E.C. și Banca Mondială

Dumitru Iovănescu, București — 1) Statele membre ale Organizației țărilor exportatoare de petrol (O.P.E.C.) sînt Abu Dhabi, Algeria, Indonezia, Iran, Irak, Kuwait, Gabon, Libia, Nigeria, Qatar, Arabia Saudită, Venezuela și Ecuador. Se știe însă că există țări exportatoare de petrol care au anunțat că vor respecta hotărârile O.P.E.C. fără a fi membre în această organizație (de exemplu Mexicul). 2) După cum relatează **Ziarul american Washington Post** (23 iulie), Robert McNamara, președintele Băncii Mondiale, intenționează să propună tripla contribuție (și a numărului de voturi) la B.I.R.D. a țărilor O.P.E.C., de la 5% la 15% din total, fără ca majorarea respectivă să sporască capacitatea țărilor membre de a obține automat împrumuturi de la Banca Mondială. Aceasta spre deosebire de F.M.I., unde majorarea cotelor țărilor O.P.E.C.

de la 5% la 10% a atras și sporirea posibilităților lor de a obține împrumuturi.

Prin aplicarea propunerii lui McNamara, contribuțiile la B.I.R.D. ale țărilor O.P.E.C. ar spori de la 1,35 miliarde dolari dintr-un total al capitalului existent de 30,6 miliarde, la 6,3 miliarde dolari dintr-un total de 40,8 miliarde. Acesta ar avea ca efect și o redistribuire a voturilor în cadrul B.I.R.D. în sensul scăderii ponderii S.U.A. (de la 22,6% la 20,7%) și a țărilor nepetroliere mai puțin dezvoltate (de la 30,8% la 27,5%). Există de asemenea intenția de a mări numărul directorilor executivi ai B.I.R.D. de la 20 la cel puțin 24, în favoarea țărilor O.P.E.C.

Împrumuturi

Cornel Moldoveanu, Cimpina — 1) Valoarea împrumutului acordat de Arabia Saudită Franței — asupra căruia s-a căzut de acord cu ocazia recentei vizite la Paris a prințului moștenitor al Arabiei Saudite, care este și prim viceprim-ministru și ministru de interne al acestei țări — se situează, după aprecieri din diferite surse, între 6 și 8 miliarde de franci. Detaliile împrumutului urmează să fie negociate spre sfîrșitul acestui an cu ocazia vizitei pe care mai mulți membri ai guvernului francez o vor face în Arabia Saudită pentru definitivarea acordurilor privind construirea de către Franța a unor centrale nucleare-electrice, a unor căi ferate și a unei uzine de desalinizare a apei de mare. Potrivit informațiilor apărute în presa internațională, împrumutul va fi utilizat între altele pentru construirea de către Franța a unor uzine de avioane în țări din Orientul Mijlociu.

2) Împrumutul primit de compania „American Telephone and Telegraph” din partea guvernului Arabiei Saudite se ridică la 100 milioane de dolari. Este vorba de un împrumut pe șase ani, cu o dobîndă de 8,4% pe an și este pentru prima oară că firma AT&T recurge la un asemenea împrumut extern, ea limitîndu-se pînă acum numai la piețele financiare interne. Potrivit precizărilor lui Charles Cooper, adjunct al ministrului de finanțe al S.U.A., relate de **ziarul The New York Times** (18 iulie), „împrumutul în cauză este considerat ca o tranzacție financiară normală și nu reprezintă în nici un fel o încercare a guvernului saudit de a câștiga o poziție financiară influentă în cadrul companiei americane ca creditor”.

Timbrul poștal

Mircea Vasilian, București — 1) Pînă la introducerea timbrului destinarului trimiterilor poștale, și nu expeditorul, trebuia să achite taxele. Primul timbru poștal, cu emisia reginei Victoria a fost emis în mai 1840 în Anglia și avea valoarea de 1 pence. În Franța primele timbre poștale au fost emise la 1 ianuarie 1849 și aveau valorile de 20 și 40 de centime și de 1 franc. Introducerea timbrului poștal a reprezentat o mare simplificare, dînd un puternic impuls dezvoltării poștei. 2) Uniunea Poștală Universală (U.P.U.) a fost creată în anul 1875. În 1947 a devenit instituție specializată a O.N.U. Seciul Biroului său internațional (Secretariatul) se află la Berna. U.P.U. se ocupă de stabilirea regulilor generale în ce privește legăturile poștale dintre toate țările lumii, favorizînd dezvoltarea colaborării internaționale în acest domeniu. Organul suprem al U.P.U. este Congresul, care are loc o dată la cinci ani.

Densitate

Viorel Rădulescu, Buhuși — În Asia, cele mai ridicate densități ale populației (în locuitori/km²) se înregistrează în Singapore (3 786), Bangladesh (501), Coreea de Sud (336), Liban (310) etc. Toate datele se referă la anul 1973.

Nigeria

Cornelia Stănescu, comuna Chiselet, județul Ilfov — Republica Federală a Nigeriei, situată în partea central-vestică a Africii, are o suprafață de 923 768 km² și peste 79 milioane de locuitori, fiind cel mai populat stat african. Bogățiile naturale: petrol (peste 110 milioane tone extrase în 1974), gaze naturale (159 milioane metri cubi), minere de fier, columbit, plumb, zinc, cositor etc. Principalele activități industriale: industria extractivă, prelucrarea petrolului, energie electrică, uzine de montaj autovehicule, de aparate de radio și televizoare, fabrici textile etc. Produsele sale agricole mai importante sînt: porumbul, orezul, meiul, bumbacul, uleiul de palmist — 423 tone (locul I pe glob), uleiul de palmier — 650 mil tone (locul II pe glob), arahidele — 1,7 milioane tone (locul III pe glob), cauciucul natural, soia, maniocul, cafeaua, cacaoa etc.

Concediu de odihnă

SENIA DUMITRESCU, Mangalia. — În cazul desfacerii contractului de muncă, personalul este îndreptăţit să primească o compensare în bani pentru concediul neefectuat astfel cum se prevede în art. 19 din Legea nr. 27/1967. Dacă până la desfacerea contractului acest personal nu a efectuat cel puţin 11 luni de muncă, compensaţia se calculează în raport cu lunile lucrate. Pentru aceasta se calculează indemnizaţia medie pe o zi lucrătoare, ţinând seama de veniturile permanente avute în perioada lucrată, iar rezultatul se înmulţeşte cu numărul zilelor lucrătoare de concediu cuvenit. De pildă, până la 5 ani vechime în muncă, concediul este de 15 zile lucrătoare, iar dacă cel în cauză a lucrat în cursul anului calendaristic numai 8 luni, are dreptul la un concediu de 10 zile lucrătoare, respectiv la compensarea în bani a acestui concediu neefectuat.

Prescripţie

ELENA COJOCARU, Balş. — În aplicarea unor prevederi ale Codului Muncii, s-a emis decizia nr. 5 a Plenului Tribunalului Suprem. În această decizie se precizează şi modul în care se aplică prevederile art. 108 şi ale art. 176 din Codul Muncii, în vigoare de la 1 martie 1973.

Din scrisoarea dv. rezultă că sînteţi îndreptăţită să vi se plătească diferenţa privind sporul de vechime numai pentru ultimele 12 luni anterioare cererii prin care aţi solicitat rectificarea înregistrărilor în carnetul de muncă.

Condiţii de acordare a retribuiţiei

CORNELIU CIOLAC, Bucureşti — Absolvenţilor învăţămîntului superior, aflaţi în

primul sau în al doilea an de activitate li se aplică şi prevederile art. 39—49 din Legea retribuirii după calitatea şi cantitatea muncii privind condiţiile de acordare a retribuiţiei tarifare, în raport de îndeplinirea integrală a indicatorilor de plan. Aceste condiţii sînt aceleaşi cu cele stabilite pentru restul personalului de execuţie cu studii superioare din unitatea şi compartimentul de lucru unde sînt angajaţi. Pentru sarcinile de plan care se urmăresc lunar sau trimestrial, eventualele reţineri se fac în cursul trimestrului următor.

De regulă, în fiecare întreprindere, acordarea retribuiţiei integrale este condiţionată de realizarea a 2—4 indicatori, fără ca reţinerea să poată depăşi 20% din retribuiţia cuvenită. Numai în cazul nerealizării sarcinilor proprii, această reţinere poate ajunge pînă la 33% din retribuiţia tarifară. Nerealizările dintr-un trimestru pot fi recuperate ulterior, în cursul aceluiaşi an calendaristic, în care caz reţinerile se restituie în proporţie de 90—70% în funcţie de durata recuperării.

Retribuţie

ŞTEFAN MARCU, Focşani. — Potrivit art. 35 din legea retribuirii, absolvenţii învăţămîntului superior care anterior absolvirii studiilor au avut activitate retribuită, după promovarea examenului de diplomă sau licenţă, dacă au o vechime de cel puţin 4 ani ca muncitori, maiştri sau în funcţii medii în specialitatea corespunzătoare studiilor superioare absolvite, se încadrează cu retribuiţia tarifară la nivelul de bază al funcţiei corespunzătoare studiilor absolvite sau cu o retribuiţie tarifară care să le asigure o clasă în plus faţă de cea avută la categoria sau funcţia deţinută pînă la absolvire.

Forţa de muncă

(Urmare din pag. 14)

Creşterea gradului de calificare a forţei de muncă din agricultură va permite eliberarea, fără urmări negative în producţia agricolă, a forţei de muncă necesare celorlalte activităţi şi sporirea însemnată a productivităţii muncii agricole. În acest proces vor apărea meserii noi ale profesiei de agricultor, iar altele vor dispărea ca urmare a introducerii unor tehnologii avansate. Se vor schimba deci structura pe categorii profesionale, precum şi raportul dintre numărul lucrătorilor cu calificare superioară şi medie.

Tabelul nr.6

Membrii de familie care lucrează în afara C.A.P., dar locuiesc în comună, din totalul celor care lucrează în afară (1974) - % -

Zone	Total	Din care lucrează în:		
		Asociaţii inter-cooperatiste	I.A.S. şi S.M.A.	
I	13,9	2,5	7,3	
II	16,0	0,46	5,2	
III	18,2	1,8	4,7	
IV	22,2	0,24	2,9	
V	13,2	0,26	1,9	
VI	16,0	1,9	3,1	
Total	16,6	1,3	4,7	

Intensificarea preocupării pentru îmbunătăţirea calităţii forţei de muncă, care va rămîne în cooperativele agricole în perspectiva anilor 1980 şi 1990 este o sarcină de mare răspundere. Din ancheta RE rezultă că pînă în prezent rezultatele în acest sens sînt încă modeste.

Calitatea forţei de muncă ce rămîne în cooperativele agricole depinde în mare măsură de condiţiile care se creează în mediul rural, de accelerarea procesului de urbanizare care să asigure avantajele pe care le oferă mediul urban. Modificări substanţiale atît în condiţiile de muncă şi de venituri, cît şi în structura socio-profesională

şi în profilul şi nivelul de calificare, vor fi determinate în cincinalul viitor de procesul profund de transformare a agriculturii într-o variantă a activităţii industriale, de intensificarea procesului de integrare a agriculturii cu industria.

Îmbunătăţirea repartizării forţei de muncă pe ramuri de producţie şi în profil teritorial reclamă planificarea riguroasă a forţei de muncă, avîndu-se în vedere o serie de criterii, printre care mai importante sînt: asigurarea procesului de producţie agricolă cu forţa de muncă necesară desfăşurării în bune condiţii a lucrărilor; asigurarea creşterii eficienţei muncii sociale; înlăturarea navetismului etc. Întrucît în evoluţia forţei de muncă a cooperativelor agricole se manifestă mutaţii calitative ca urmare a creşterii gradului de pregătire generală a tineretului, a creşterii numărului specialiştilor, a lucrătorilor proveniţi de la S.M.A., a pătrunderii progresului tehnic, stabilirea necesarului de forţă de muncă pentru fiecare unitate în parte trebuie să se facă diferenţiat, în funcţie de calitatea forţei de muncă de care dispune. Fiecare cooperativă agricolă trebuie să asigure operatorilor posibilitatea de a efectua cel puţin numărul de norme convenţionale stabilit de adunarea generală. Fundamentarea necesarului de forţă de muncă în C.A.P. se impune atît pentru realizarea unui anumit nivel al productivităţii muncii în aceste unităţi, cît şi pentru amplasarea pe teritoriu a diferitelor industrii.

IN PARTEA A IV-A A ANCHETEI VOM TRATA EFICIENŢA CU CARE ESTE UTILIZATĂ FORŢA DE MUNCĂ DIN COOPERATIVELE INVESTIGATE.

*), „Revista economică“ nr. 21 şi 25 a.c.

revista economica

editată de
CONSILIUL SUPREM
AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE
ŞI SOCIALE
Institutul Central de Cercetări
Economice

Sumarul nr. 32 din 8 august 1975

- După succesul Conferinţei generale europene. Acţiune viguroasă pentru realizarea în fapt a păcii şi cooperării între popoare (L. Stroja) 1
- Ideologie — politică — educaţie. Munca — mod de afirmare plenară a personalităţii umane (Georgeta Halăşan) 3
- ECONOMIE NAŢIONALĂ**
 - Cincinalul 1976—1980: orientări, ritmuri, eficienţă. Investiţiile în noul cincinal (I) (dr. Mihai Diamandopol) 5
 - Autoutilarea şi diminuarea importurilor (V. Boescu, L. Ţintea) 8
 - Creşterea eficienţei investiţiilor prin tipizarea construcţiilor industriale (Dorin Constantinescu) 11
 - Ancheta „R. E.” în 117 cooperative agricole de producţie. Forţa de muncă — factor principal al progresului economic (III) (dr. Letiţia Zahiu, Ion Manea) 13
 - O nouă atribuţie a producătorilor: Creaţia estetică (interview realizat de George Haşeganu) 15
- CONDUCERE — ORGANIZARE**
 - Adunările generale ale oamenilor muncii, cadru optim pentru manifestarea spiritului muncitoresc revoluţionar (Pavel Ştefan) 16
 - Metode — tehnici. Analiza valorii în domeniul exportului (I. Neculoiu) 18
- TEORII — IDEI**
 - Argumente pentru o nouă ordine economică internaţională. Insepararea structurilor economice naţionale în cadrul unei noi ordini economice şi politice mondiale (dr. Maria D. Popescu) 20
 - Şcoli ● curente ● economişti: Depresiunea actuală şi „a doua criză” a gândirii economice (Anghel Schor) 24
- ECONOMIE MONDIALĂ**
 - Un fenomen potrivit eforturilor de lichidare a subdezvoltării. Transferul invers de competenţă (dr. Constantin Bichi) 26
 - Tendinţe — conjuncturi
 - Piaţa monetară 29
 - Mondorama 30
 - Courier 31

COLEGIUL DE REDACŢIE :

Virgiliu Anghelescu (secretar general de redacţie), Stere Gioga, Ionita Olteanu (redactor şef adjuncţi), Maria D. Popescu, Ilie Şalapa (redactor şef).

**ASIGURAREA FACULTATIVĂ DE ACCIDENTE
A CONDUCĂTORILOR DE AUTOTURISME
ȘI A ALTOR PERSOANE AFLATE ÎN AUTOTURISME**

Pentru a răspunde cerințelor deținătorilor de autoturisme în vederea realizării unor mijloace suplimentare de prevedere în condițiile intensificării circulației rutiere, Administrația Asigurărilor de Stat a introdus asigurarea facultativă de accidente a conducătorilor de autoturisme și a altor persoane aflate în autoturisme.

Această asigurare acoperă cazurile de accidente produse în timpul în care conducătorul sau alte persoane (nenominalizate) se aflau în autoturism, inclusiv în remorca trasă de acesta.

Asigurarea se încheie, de regulă, pe o perioadă de un an, însă, la cererea asiguratului, se poate încheia și pe o perioadă mai mică, dar cel puțin de 6 luni, fiind valabilă atât pentru accidentele produse pe teritoriul R. S. România, cât și în afara acestui teritoriu, inclusiv în timpul în care autoturismele sunt utilizate la concursuri, întreceri sau antrenamente pentru acestea.

Asigurarea se poate încheia, la alegerea asiguraților, la sume asigurate între 5.000 și 30.000 de lei, în funcție de care costul asigurării este între 80—240 de lei anual, care poate fi plătit și în rate.

Condițiile speciale de asigurare mai prevăd și alte avantaje pentru asigurați. Relații în acest sens se pot obține de la responsabilii cu asigurările din organizațiile socialiste, agenții și Inspectorii de asigurare sau direct, la oricare unitate ADAS ori filială A.C.R., care, la cerere, vă încheie și asigurarea respectivă.

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

C.I.P.C.I.
CENTRALA INDUSTRIEI PIELĂRIEI, CAUCIUCULUI
ȘI ÎNCĂLĂMINTEI

Splaiul Unirii nr. 96, sectorul V București
 telefon 41 18 30 ; telex 523

VĂ RECOMANDĂ PENTRU

SEZONUL DE VARĂ:

- încălțăminte modernă cu fețe din materiale textile uni sau imprimate, într-o variată gamă coloristică
- sandale moderne cu fețe din poliuretan pe suport țesut, mat sau lucios, în diverse culori

Toate modelele au tălpi „ortopedice” groase

